

design | techniek | toepassing | productnieuws | regelgeving

Vakblad voor gevelopeningen, beveiliging, raam en deurtechniek

jaargang 1, 1999

1

raam, en deur

Nieuw! allround info
rond gevelopeningen

bouwbeslag

kozijn/raam &
deur-techniek

beveiliging

beglazing

tochtwering
& ventilatie

Voorkom onnodige risico's en kom naar Security'99

Security, de internationale beveiligingsvakbeurs, presenteert van 19 tot en met 21 oktober in Jaarbeurs Utrecht de laatste ontwikkelingen op het gebied van beveiliging, bewaking, risicobeheersing en preventie. Door een bezoek aan Security weet u direct hoe u onnodige risico's kunt voorkomen en wat er speelt in de beveiligingswereld. Zo is er deze editie speciale aandacht voor informatiebeveiliging. Tegelijkertijd wordt de vakbeurs Telefonie Totaal gehouden. Met uw toegangsbewijs voor Security'99 kunt u ook Telefonie Totaal'99 bezoeken!

Meer informatie kunt u vinden op onze site www.security-international.nl. Maar natuurlijk kunt u ook telefonisch contact opnemen met Jaarbeurs Utrecht, telefoonnummer 030 295 55 60 of per e-mail visitinfo@jaarbeursutrecht.nl

19-21 oktober 1999
Jaarbeurs Utrecht

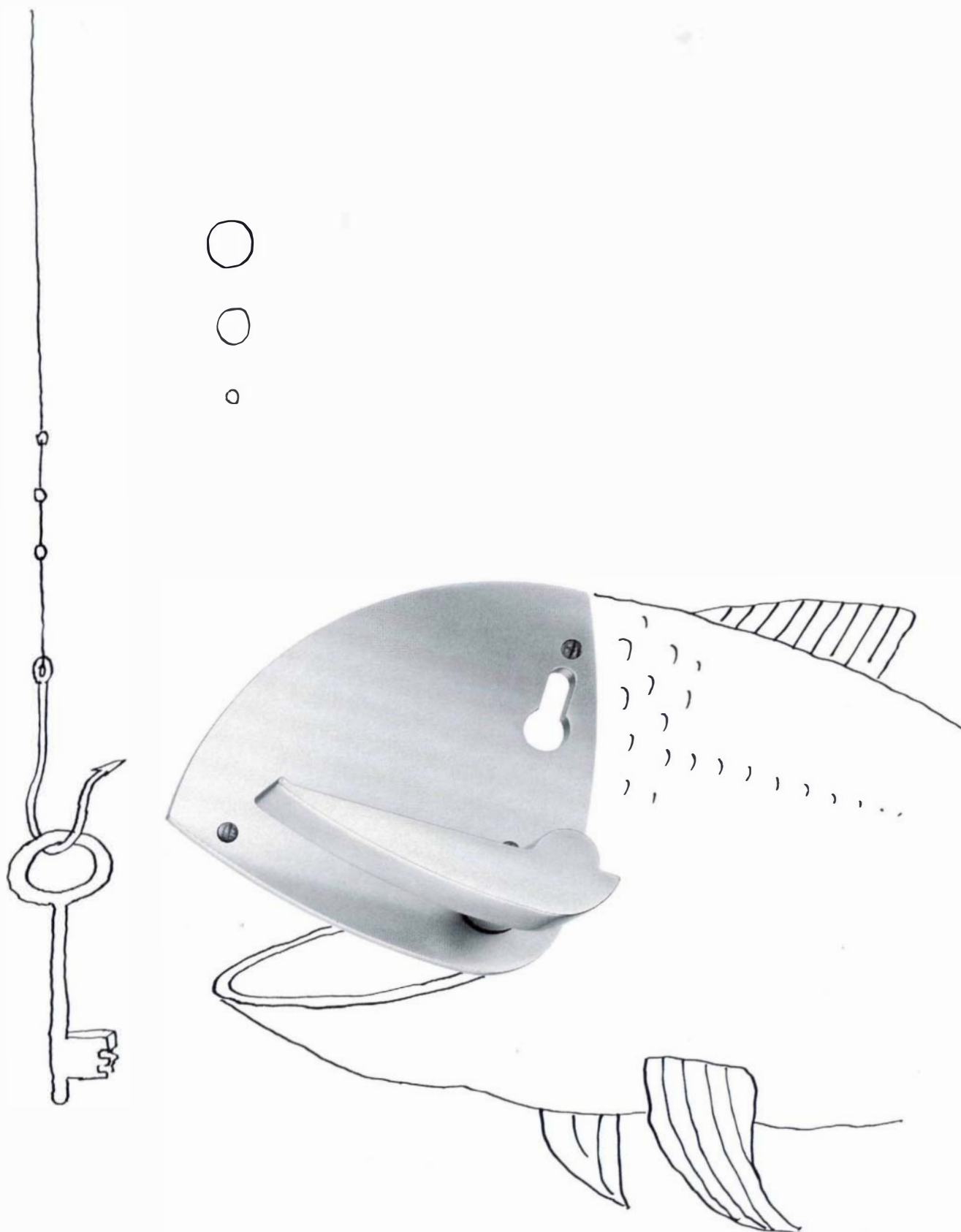
Expositieprogramma

- Adviesbureaus voor beveiliging
- Apparatuur voor detectie en melding van brand, rook en gas
- Beveiliging tegen industriële spionage
- Beveiligingsuitrusting, dienst- en beveiligingskleding
- Bewakings- en alarminstallaties
- Brand- en calamiteitenbeveiliging
- Computer software beveiliging
- Dienstverlening op het gebied van bewaking en controle
- Gecomputeriseerde beveiligingssystemen
- Inbraak-, diefstal-, overvalbeveiliging en preventie
- Informatiebeveiliging
- Mechanische beveiliging
- Misdaadbestrijding
- Sociale alarmsystemen
- Voorlichting en vakliteratuur

Tomi Ungerer's Klinken-Fantasie

FSB Model PK 1, Design Josef P. Kleihues

FSB

Documentatie over de mooiste FSB deurkrukken wordt u op verzoek graag toegezonden door: Themans bv, postbus 115, 7200 AC Zutphen, tel. 0575.595.700, fax 0575.541.357

Colofon Raam en Deur

magazine voor raam- en deur-
techniek van ontwerper tot
verwerker.

Redactie

Frans X. van Miert (hoofd a.i.)
Isabel Achten
Ron van Hoof
Hein Stienstra
Paul J. M. Willemse
Toine van Corven

Vormgeving

Jan van der Spoel Art-directie
Dagmar Vorselaars
Peggy Verhagen

Uitgave

vanmiert mediaprojecten
Berlicum

Redactie-adres

postbus 230
5258 ZL Berlicum
tel/fax 073.503.19.34
b.g.g. 073.503.43.47
fax 073.503.81.53
Ron van Hoof:
tel. 020.697.54.84
fax 020.400.23.79
e-mail: ronvanhoof@hetnet.nl

Abonnementen

losse nummers f 17,-
Startabonnement f 58,-
(4 uitgaven),
buitenland op aanvraag.
Raam en Deur
postbus 230
5258 ZL Berlicum
tel/fax 073.503.19.34

Advertenties

Molijn Sales Support
Edgar Molijn
postbus 61 5358 ZH Berlicum
tel. 073.503.35.44
fax 073.503.11.95
e-mail:
info@molijnsalesupport.nl

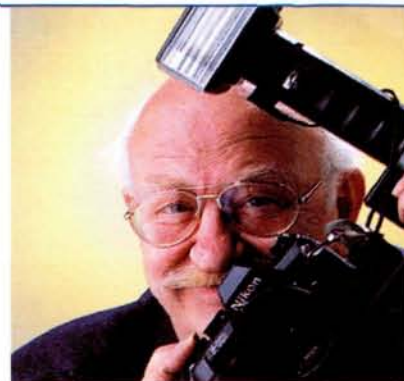
Druk

Drukkerij Van den Boogaard
Oisterwijk

Copyrights

Alle rechten voorbehouden.
Niets uit deze uitgave mag worden
verveelvoudigd, op welke wijze dan
ook of worden opgeslagen in een
geautomatiseerd gegevensbestand,
of openbaar gemaakt zonder vooraf-
gaande schriftelijke toestemming
van de uitgever.

Eindelijk... 'n wegwijzer

Weer een nieuw vakblad? Is dat nodig? Ja zeker, zo bleek al meteen uit de vele reacties die van alle kanten uit de markt kwamen, nog vóór er één letter gedrukt was.

Prima initiatief ...goede zaak ... eindelijk een vakblad dat alle componenten rond raam- en deurtechniek bestrijkt ... In dat genre. Precies, want over de zich sterk uitdijende techniek rond gevelopeningen en binnendeuren bestond merkwaardig genoeg nog geen integrale informatie. Terwijl alle onderdelen daarvoor nu eenmaal niet los gezien kunnen worden. Pas sámen vormen ze een sluitend geheel!

Maar het moet wel allemaal gedetailleerd worden uit een oeverloos aanbod.

Vormgeving, raamconstructies, deuren, kozijnen, hang- en sluitwerk, de actuele beveiliging en toegangscontrole, ventilatie, isolatie, geluids- en tochtwering, en nog veel meer.

De rode draad en belangrijkste doelstelling van de Raam & Deur redactie is dan ook: structureren en clusteren van producten, technieken en toepassingen. Anders dan de incidentele publicaties in de gebruikelijke bouwbladen. De sleutel bieden tot doorzicht, overzicht en inzicht in een materie die vandaag bovendien beheerst wordt door fors toenemende regelgeving.

Dus zo breed mogelijke informatie voor de hele keten van "ontwerper tot verwerker". Inderdaad, sámen kom je tot de resultaten die principaal en wetgever (en verzekeraar) voor ogen hebben. Als alle partijen in het bouwproces 'weten wat er te koop is', aan welke regels en keurmerken het moet voldoen, wordt tijd en geld bespaard. Kennis is essentieel voor efficiënt werken.

Voorop gesteld, dit eerste nummer is nog niet evenwichtig. Er zit veel Bouwbesluit, BRL en SKG/Politiekeurmerk in verwerkt. Omdat er in relatief korte tijd zoveel veranderde dat menigeen nog moeite heeft met de bomen en het bos. Maar deze Raam & Deur illustreert al wél hoe brééd en systematisch we het vakgebied gaan coveren. Met bovendien telkens actuele thema's.

Er zit óók veel beursnieuws in, want Security en de View-beurs in Ahoy' - nieuw en specifiek gericht op raam- en deurtechniek! - staan voor de deur.

Raam & Deur wil een wegwijzer zijn. Bekijk u dit blad 'ns kritisch. Met een proefabonnement weet u straks zeker dat u niks mist van dit dynamisch vakgebied.

ing. Frans X. van Miert
hoofdredacteur a.i.

Als eerste aardigheidje stopte de redactie alvast voor u in dit nummer een GRATIS toegangsbiljet voor de nieuwe vakbeurs VIEW, geheel gericht op raam- en deurtechniek.

Postbox

Buiten de deur

Raamwerk

Uitzicht

Deur-in Deur-uit

Inside

Sluitstuk

Close-up

Goed beslagen

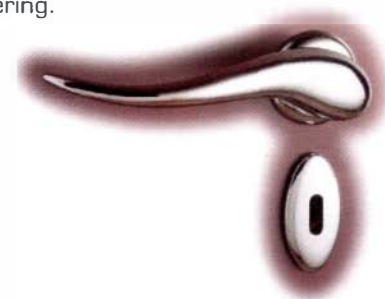
Dicht en lucht

Entree

Historeaal

Op de mat

- 7** Berichten uit het bedrijfsleven en van organisaties, verenigingen en (semi)overheid.
- 8** Evenementen als belangrijke informatiebronnen.
Utrecht: Security-beurs met nieuw concept.
Rotterdam Ahoy': veelbelovende vakbeurs voor raam- en deurtechniek.
- 14** Roto-Frank directeur Koos van der Spek benadrukt preventie als totaalsysteem. "Met keurmerken lopen we in Europa voorop."
- 16** De timmerindustrie waarschuwt: De trend naar donker schilderwerk vergt meer onderhoud.
- 24** Vervangen van raamen en kozijnen in oud-bouw tast veelal het gevelbeeld aan. Renovatie kan 'ongezien' anders.
- 25** Glas als 'muur' tegen inbraak en méér. Veiligheidsglas maakt zelfs in de woningbouw furore. Met sterren-keurmerk à la SKG.
- 30** De Stichting Garantie Deuren, het KOMO en 'waakhond' SKH hebben inbraakwering, warmte- en geluidsisolatie onder controle.
- 32** FND bijt de spits af met brandwerende deuren.
BRL voor binnendeuren op komst.
- 35** Bewaar-informatie. Noodzakelijk maar taai. Het Bouwbesluit, de historie erachter, het logische vervolg en de werkelijke toepassing.
- 42** Oudere garagedeuren zijn inbraakgevoelig.
Slotenleveranciers komen met beveiliging voor namontage volgens Politiekeurmerk.
- 48** Toegangscontrole kent vele vormen. Het mechatronic samenspel van fijnmechanica en elektronische snufjes registreert gebruikers en alarmeert zonodig.
- 54** Portret van de Stichting Hout Research. De Wageningse onderzoeker ir. Paul van Lierop licht toe waar het in de keuringen om gaat.
- 57** Deurkrukken als uiting van smaak en status.
Wat is trend en wat voorbij?
- 60** Productnieuws in ventilatie, brand- en tochtwering.
- 62** Nuttigs en fraais rond gebouwentoegang.
- 63** Oogstrelende blik naar het verleden.
- 64** Nieuwe catalogi en vakboeken.

Elegante veiligheid.

**GOU
DINI!**

Geschikt voor toepassing in

- Politiekeurmerk Veilig Wonen® **Bestaande bouw**
- Politiekeurmerk Veilig Wonen® **Nieuwbouw**
- Weerstandsklasse 2 volgens het bouwbesluit 1999 **Gevelelementen**

Onderschild in ROESTVAST STAAL (HISI 304)

Levering mogelijk uit voorraad

- De **binnenschilden** zijn leverbaar in 10 sfeerkleuren.
- De **buitenschilden** zijn leverbaar in ongelakt messing, CROMOSAT en de oppervlaktebehandeling ZIRCONIUM, waarop **15 jaar garantie** wordt verleend.
- Het veiligheidsgarnituur **GOUDINI** is te combineren met het totaalprogramma van **RDS** voor binnen- en buitendeuren.

DOZON
Plakhorstweg 12,
7008 AT Doetinchem
Tel. (0314) 35 06 11
Fax (0314) 35 06 66

**GEBR.
VAN DER WINKEL**
Hurkestraat 20b,
5652 AK Eindhoven
Tel. (040) 252 35 55
Fax (040) 252 81 45

Oudebrugweg 13,
2808 NP Gouda
Tel. (0182) 51 54 22
Fax (0182) 51 97 36
Filielen:
• Hardinxveld-Giessendam
• Zaandam

**WILLEMSSEN
IJZERHANDEL**
C. Missetstraat 28,
7005 Doetinchem
Tel. (0314) 37 32 37
Fax (0314) 32 65 24

veiligheidsgarnituur

Begoniastraat 17, B 9810 Nazareth - Tel. +32(0)9 382 92 82

Adverium: 3e Firma La Forma

Noord-Nederland heeft er weer een bouwbeslag-studio bij. In het nieuwe Adverium in Drachten, waar bouwbeslagspecialist Raadsma (hoofdvestiging Dokkum) samen met importeur Formani het concept 'Firma La Forma' neerzette. De formule omvat een compleet pakket kwalitatief deurbeslag van Italiaans design, met name van de merken Colombo en Frascio.

De plek voor zo'n presentatie lijkt ideaal. Het in het oog springende Adverium langs de snelweg Heerenveen-Groningen biedt n.l. onderdak aan een op bouwen en wonen gericht warenhuis.

Engelse insteeksloten

Sinds kort zijn er Engelse insteeksloten van Guardian Lock & Engenering Co. Ltd. op de markt. Onder de merknaam Imperial Locks. Keyman Products in Almere vertegenwoordigt dit fabriekaat. Afgezien van de gebruikelijke Engelse maten levert Imperial ook uitvoeringen voor euro-profielcilinder 72.

Bouw moet meer hout verwerken

Nog recent hielden het Centrum Hout, Almere, en VROM een actie (radiospotjes) onder het motto 'Knock on wood'. Met als doel in de bouw meer aandacht te trekken voor het gebruik van duurzaam (hard)hout. Maar hoe groot was het bekliff-effect? Bij wat rondvragen blijken maar weinig mensen zich iets van Knock on wood te kunnen herinneren. De doelstelling blijft onverkort: 20% meer hout in de bouw. Natuurlijk hout is een vernieuwbare grondstof waarvan het aandeel in de bouw in 2000 het vijfvoudige van 1995 zou moeten zijn.

Alliantie Euroferm en Tubauto

Garagedeur-leverancier Euroferm in Helmond werkt sinds kort samen met de Franse Tubauto, een van de Europese topmerken op dit gebied. Daarbij nemen de Helmonders het complete leveringsprogramma op en wel onder de naam Euroferm-Tubauto. En niet zo maar, want de garagedeuren voldoen aan het Bouwbesluit, aan NEN 5096 weerstandsklasse 2 en dus geschikt voor het Politiekeurmerk.

Vernieuwd NKB verhuisd

De Nederlandse Kredietbewaking Bouw (NKB), waar dus de kredietwaardigheid van debiteuren in de gaten wordt gehouden, verhuisde naar het nieuwe adres Laapersveld 27, 1213 VB Hilversum (tel. 035.672.93.81). Intussen verwisselde de NKB haar tweede, Noordnederlandse vestiging in Leeuwarden voor Groningen (tel. 050.599.42.90). De verhuizingen gingen tevens gepaard met een nieuw Debiteuren Informatie System (Dis) dat nu dankzij de expertise van Ernst & Young met allerlei extra, betere gebruiksmogelijkheden onder Windows draait. En vanzelfsprekend met geïntegreerde internet-faciliteiten, zodat de NKB-leden tegen lokaal tarief kunnen inbellen. Het e.e.a. is mede gerealiseerd door de fusie met Debouwned. Wie er meer van wil weten klikt op <http://home.wxs.nl/~lange311/nkb.html>.

Vernieuwde Ankerslot niet op Security

Ankerslot is als enige nog Nederlandse zelfstandige slotenfabrikant - van 'gewone' cilinders tot hoogwaardige mechatronic versluitingen - verhuisd naar een gloednieuwe en vooral ruimere fabriek in Enschede. De vertrouwde plek in Hengelo kon de sterke groei van de onderneming niet langer opvangen. De nieuwbouw, uitgerust met een recent volgens de jongste technieken uitgebreid machinepark, is voor 'iedereen' op 12 november te bezichtigen. Dan is er een Open Dag. En tevens de reden waarom Ankerslot dit keer niet deelneemt aan de Security-beurs. Het nieuwe adres luidt: postbus 1112, 7500 BC Enschede, tel. 0411.62.53.00.

Nieuwe huisstijl Boon Edam

Het 'pijltes'logo van Boon Edam, marktleider in toegangstechnologieën, verdween in de archiefkast. Het paste niet meer bij de doelstellingen voor de toekomst. Maar het nieuwe beeldmerk legt nog wel een link naar 'hoe het was', alleen moderner met één pijl die de beweging benadrukt. Ook de huiskleur groen bleef, zij het frisser van tint. Op de komende Security worden de bezoekers voor het eerst met de nieuwe stijl voor 'the first name in entrance technology' geconfronteerd.

Verflagen ultrasoon onderzocht

Thermoimport te Zevenhuizen meldt het leverancierschap voor de Amerikaanse Defelsko laagdiktemeters.

Daarmee worden via een ultrasone meting opgebrachte verflagen geanalyseerd. Numeriek en grafisch. De meting werkt op nonferro ondergronden, dus hout, glas of beton, waarbij de verschillen in materiaal-lagen gedetecteerd worden. Tot een verfsysteem van wel 5 lagen toe. Inf: 0180.63.13.44

Examens 'Beveiliging'

Het Nationaal Centrum Preventie biedt weliswaar praktijkgerichte standaard- en maatcursussen op beveiligingsgebied, maar bemoeit zich ook met externe opleidingen. D.w.z. dat het NCP wel eendertien formuleert en examens afneemt. Zoals b.v. de diploma's voor Preventie-adviseur resp. Bouwplan-adviseur Politiekeurmerk Veilig Wonen. De branche-organisaties hebben daarmee hun diploma-uitgifte overgedragen aan het NCP om tot een zo groot mogelijke onafhankelijkheid en uniformiteit te komen. Overigens houdt het NCP een register bij van de gediplomeerde adviseurs. Voor meer informatie: drs. J. Schmidt, 030.229.60.00

19 - 21 oktober

Totaaloplossingen als nieuw concept van Security-beurs

'Niet hoe het was', zo afficheert de Jaarbeurs de komende Security, die als onconventionele blikvanger een ekster mee kreeg. Een ekster met gesnoerde bek. Veelzeggend? Want de combinatie met de Amsterdamse beurs Brand werd afgeblazen. Integendeel, beursmanager Sander Bout gooide samen met branche-vertegenwoordigers het roer om richting Informatie Communicatie Technologie. Anders gezegd: totaaloplossingen om de eksters afdoende te pareren.

Beveiliging is met de veelzijdige IT-ontwikkelingen niet meer beperkt tot de robuuste techniek van achter-slot-en-grendel. Het werd in weinige jaren een kwestie van mechatronic, elektronische koppeling aan mechanische versluiting om de autorisatie van sleuteldragers nog verder te perfectioneren. Maar bovendien biedt elektronica een ruim pakket aan detectie, alarmering, registratie en controle nog vóór er een sleutel aan te pas komt.

"Daarom wordt de Security-beurs breder dan ooit", aldus Sander Bout van de Jaarbeurs.

"Beveiliging en veiligheid hebben vandaag immers vele sociaal-maatschappelijke aspecten. Inleveren van privacy in ruil voor meer veiligheid heet een hot item."

Kruisbestuiving

De laatste editie van de tweejaarlijkse Security raakte inderdaad sleets, het concept vroeg om vernieuwing. Maar intussen kregen we te maken met het herziene Bouwbesluit, de gerestaureerde normen en SKG-keurmerken m.b.t. inbraakwering respectievelijk het aansprekende Politiekeurmerk. En recent nog de nieuwe regels voor veiligheids-beglazing. In het licht van de elektronische vooruitgang voert ICT-techniek straks in Utrecht ongetwijfeld de boventoon, hoewel hang- en sluitwerk, safes, toegangscontrole-systemen e.d. zeker niet zullen ontbreken.

En dan is het slim om gelijktijdig de beurs Telefonie Totaal te houden (met vrije 'overloop'), want informatiebeveiliging, internet en intranet, data- en telecommunicatie zijn in het security-traject essentiële tools om 'eksters' letterlijk en digitaal buiten de deur te houden. Alleen met behulp van elektronica is bijvoorbeeld de Domotica-woning realiseerbaar.

Beveiligingsplan

Het aanbod op Security wordt dan ook omlijst met actuele themagerichte lezingen.

Zo krijgt op woensdagmiddag 20 en donderdagochtend 21 oktober het beveiligingsplan alle aandacht. Namens de Raad van Onafhankelijke Beveiligingsadviseurs (Roba) spreekt dan ing. P. van Dongen over veiligheid binnen het totale bedrijfsbeleid. Op dezelfde tijden belicht de heer Spies van Raadgevende Ingenieurs (OMRI) risico-analyse en risico-profielen, ergo het beheer van het beveiligingstraject.

Bijtanken

De Stichting Veiligheidsbeglazing refereert verder aan de nieuwe inbraakwerende en letselbeperkende normen voor beglazing. Met een toelichting op het sterrenstelsel, de certificatie en controle door SKG, passend in het Politiekeurmerk Veilig Wonen.

Omdat de kennis van normen reikt van monteur tot politie, voorlichter en facility-manager, komt er een speciaal opleidings-paviljoen.

De Stichting Security Expert Register Nederland (SERN) behandelt daar de aanzet voor eindtermen en kwalificering voor security-opleidingen. Verder wordt er een levensechte praktijkdemo voor bedrijfsbeveiliging ingericht.

De lezingen zijn allemaal in het inlooptheater, direct naast hal 2.

De millennium-afsluitende Security zal dan weliswaar wat minder 'raam en deur'-gehalte hebben, maar beveiliging is - helaas - een niet meer weg te denken voorwaarde tegen onbevoegde entrees. In welke vorm dan ook. ■

Openingstijden

Dinsdag 19 t/m donderdag 21 oktober
Dagelijks van 10.00 tot 19.00 uur
Voor bezoekers van Security is de toegang tot de aangrenzende beurs Telefonie Totaal gratis. En omgekeerd.
Het ICT-paviljoen richt zich op beide beurzen.

Exposanten Security

Stand	Bedrijf	Plaats
C103	ACP BV	Boxtel
C095	ADC Techn.	Singapore
F032	Aecis Borsu BV	Lelystad
D106	Airsafety BV	Alphen/Rijn
A060	Aras BV	Drunen
A045	Aras BV	Drunen
A049	Aerocom	Zoetermeer
F131	Amsterdam RAI	Amsterdam
	AVO BV	Zwanenburg
E090	Axa Stenman BV	Veenendaal
	Bartels	Lanaken
F104	Becker Int.	Den Bosch
C046	Blick Benelux BV	Raamsdonksv.
F130	Boersma BV	Leeuwarden
F090	Boon Edam BV	Edam
F117	Burgman Security	Arkel
F062	Buva BV	Rotterdam
A106	Cardkey Benelux	Zoetermeer
E071	Catter BV	Druten
B032	Chubb Lips BV	Dordrecht
A061	Clement BV	Maarheeze
C130	Co. Engineering BV	Hem
D046	Dom GmbH	Rijswijk
E130	Dorigo Wierper vof	Duiven
CD63	Drechtwerk	Dordrecht
A091	Eal BV	Apeldoorn
E107	Ecotax BV	Willemstad NB
E032	Elbex Ned.	Best
A112	ESD BV	Apeldoorn
B078	Euromatec NV	Brussel
D056	Ewa Ned. BV	Hengelo Ov.
A048	FR Security BV	Zwanenburg
B062	Gelton BV	Sleeuwijk
E077	Get Ned. BV	Maarsse
A032	G10 Company	Westzaan
E042	Häfele Ned. BV	Apeldoorn
A037	Heynen NV	Houthalen B
CD32	Hoffmann Security	Amsterdam
A074	Hid Corporation	Irvine/USA
D032	Hoppe AG	Stadtlendorf/D
E056	IE Keyprocessor BV	Houten
D040	Insentec BV	Marknesse
G044	Iolan BV	Etten-Leur
B058	Ipsac Security	Eindhoven
C055	Itece Holland BV	Schiedam
A040	Jebbink Videotronic	Nuenen
C045	Kaba Ned. BV	Nijmegen
D070	Keesing BV	Amsterdam z-o
A111	KN Minolta BV	Badhoevedorp
B130	La Gard Locks BV	Doetinchem
B072	Lancker Techniek BV	Almere
C111	Handelmij. Maasland	Sleeuwijk
D076	Madrisa Saflec	Amsterdam
E080	Metafa Holland BV	Son
G033	Methon BV	Heemstede
A055	Modulex Ned. BV	Hoofddorp
G043	Mol Int. BV	Lunteren
E116	Mulder-Hardenberg	Haarlem
F056	Nauta Security BV	Barneveld
F039	N.C.P.	Bilthoven
G049	Ned Inst. Bedrijfshulp	Nieuwerkerk
F112	Van Nelfen BV	Oosterhout NB
C050	Nemef BV	Vennum Wiesel
A090	NKF Kabel Telecom	Delft
D131	Onri	Den Haag
B090	Personal Card	Dud-Beyerland
E098	Polifer Europe BV	Capelle/IJssel
F070	Protektpool BV	Den Bosch
G131	Raad Onafh. Beveil.	Apeldoorn
F099	De Raat Brandkasten	Zoetermeer
BD44	Reisswolf Ned. BV	Purmerend
E064	Safety First BV	Venlo

Stand	Bedrijf	Plaats
E038	Samson Bedrijfsinf.	Alphen a.d. Rijn
A071	Se-kure Controls	Franklin Park
D060	SecuEurop Trading BV	Rijswijk ZH
C079	SecuProducts BV	Nieuw Venne
F078	Secu GmbH	Meinzerhagen D
C059	Securicor Ned. BV	Utrecht
B058	Selectamark	Locksbottom
B102	Selectronics BV	Rijswijk ZH
C073	Sellox Beveil. BV	IJsselstein
C110	Syac Ned. BV	Bussum
CD99	Tech Talk BVBA	Brussel/B
D111	Tele Connect BV	Hilversum
E041	Tismo Folie	Enschede
A130	Troflam BV	Ede Gld.
C091	Uneto Beveiliging	Zoetermeer
B054	Unipas	Leerdam
B110	VCS Int. BV	Waalwijk
E074	VDG Europe BV	Zoetermeer
C038	Vema BV	Raamsdonksv.
F048	VEV Cursussen BV	Nijkerk Gld.
E117	WDV Wapen Detectie	Rotterdam
O116	Window Gard,	
	Safety & Sun BV	Zeewolde

Bij de druk van dit vakblad waren nog niet alle exposanten bekend.

SECURITY '99 - 19/21 OKTOBER 1999

Agenda

19 t/m 21 oktober
Security beveiligingsheurs
Utrecht 030.295.59.11

26 t/m 29 oktober
Sitech beveiligingsheurs
Berlijn (D) 0049 30.30.380

8 t/m 13 november
Batimat bouwvakbeurs
Parijs (F)
020.462.00.20 (Promosalons)

17 t/m 19 november
View vakbeurs raam & deurtechniek
Rotterdam Ahoy 010.242.53.10

23 t/m 26 november
Sicherheit beveiligingsheurs
Zürich (CH) 0041.1.82.56.363

9 december
Houtdag '99
Centrum Hout 036.532.98.21

2000

11 t/m 16 januari
Deubau 19e internationale
bouwbeurs
Essen (D) www.messe-essen.de

20 t/m 22 januari
Polyclose vakbeurs raam- en deur-
techniek
Gent (B)

1 t/m 5 februari
R&T vakbeurs rolluiken, deuren,
zonwering
Stuttgart (D)

16 t/m 17 maart
GlasKon 2000 congres
Messe München (D)

23 t/m 26 maart
Fensterbau-Frontale
Nürnberg (D)

11 t/m 14 april
BouwRai 2000
Amsterdam

30 mei t/m 2 juni
Securitex beveiligingsheurs
Hong kong 0044.181.910.77.43

20 t/m 24 oktober
Baufach bouwvakbeurs
Leipzig (D)

22 t/m 24 oktober
Holz houtvakbeurs o.a. raamechniek
Dresden (D)

2001

16 t/m 21 januari
BAU bouwbeurs
München (D)

Hoewel de data en gegevens voor deze agenda
afkomstig zijn van betrouwbaar geachte bron-
nen, wijst de redactie elke aansprakelijkheid
voor foutieve vermeldingen af.

17 - 19 november

View veelbelovend van start raam- en deurtechniek

Is er ruimte voor een speciale vakbeurs over raam-, deur- en geveltechniek? Denkelijk wel, maar de praktijk moet het bewijzen. Daarom gaat in het Rotterdamse Ahoy' volgende maand de nieuwe 'View' in première. RTB-beurzen, ook organisator van de gevestigde beurs 'Hout', heeft er de schouders onder gezet. Het spontane engagement van een 70-tal exposanten uit de kringen van kozijn-raam- en deurfabrikanten, hang- en sluitwerkindustrie, ventilatie, geluids- en tochtwering, profielen, machines en software, bevestigt de (latente) behoefte om het hele pakket logisch bij elkaar te brengen. Precies zo als dit nieuwe vakblad Raam & Deur!

Raam-, deur- en geveltechniek kun je feitelijk alleen in een samenhangend verband zien. Maar op de gebruikelijke bouwbeurzen is de confrontatie doorgaans incidenteel, tussen vele andere bouwkundige oplossingen en innovaties. De eerdere wat tamme poging om het e.e.a. te clusteren - onder de titel Frametech - heeft RTB alleminst afgeschrikt. Integendeel. Frametech werd overgenomen en met nieuw elan omgezet in View. Wat wel zal staan voor totaalblik op de materie rond gevelopeningen.

Gevelwerk, maar even goed binnendeuren, geluidswering en ventilatiesystemen, beveiliging/hang- en sluitwerk, om maar enkele aspecten te noemen, zijn binnen de bouw, renovatie en restauratie een complexe materie geworden. Gewoon omdat het om detaillering van tal van componenten gaat, die pas samen een geheel vormen.

Maar op een vakbeurs draait het zowel om informatie en contacten als om productnieuws. De toch meteen al behoorlijke interesse voor deze première duidt op een gezond toekomstperspectief voor een speciale beurs als View.

Noviteiten

Hoewel productnieuws doorgaans in het voorjaar wordt geïntroduceerd, zullen er o.a. roestvaststalen kozijnen te zien zijn en een elektrisch bedienbaar shuttersysteem. Of ook een geavanceerde ventilatie die inspelt op de voor 2000 vastgestelde Energie-Prestatienorm en nieuw afwerkingsmateriaal voor kozijnen. Interessant is zeker de software die voor ramen, deuren e.d. vanaf de bouwplaats productiemachines aanstuurt.

Zowel utiliteits- als exclusief design-deurbeslag is redelijk ruim vertegenwoordigd.

Op dat gebied manifesteren zich steeds sterker absolute modetrends, mede ingegeven door de restauratie-rage rond jaren-30 woningen. Het bleek moeilijk productnieuws op tijd binnen te krijgen, maar voor zover bekend vindt u het in de verschillende rubrieken aangegeven. Een blik op de deelnemerslijst zegt de branche-insider genoeg om een retourtje Rotterdam te nemen. De redactie van Raam en Deur maakt het u makkelijk met de ingesloten gratis entreekaart!

Overloop Sunexpo

Handig is wel dat View parallel loopt met de beurs Sunexpo, ook in Ahoy'. Daar ligt het hoofddaccent op zonwering en rolluiken en dat sluit dus mooi aan op het programma van raam-, deur- en geveltechniek. De bezoeker van View heeft dan ook gratis toegang tot Sunexpo. De 'overloop'-regeling geldt eveneens omgekeerd.

Workshops

Natuurlijk zijn er workshops tijdens View. Zo zal de gemeente Rotterdam een verhelderend seminar wijden aan het door haar gehanteerde puntensysteem. Compleet met introductie van een CD-Rom die het systeem inzichtelijk en hanteerbaar maakt voor architecten, bouwers, projectontwikkelaars e.d.

Er vinden alle drie de dagen seminars plaats, meldt organisator RTB, telkens over actuele zaken en te verwachten ontwikkelingen in het volgende millennium. ■

Openingstijden

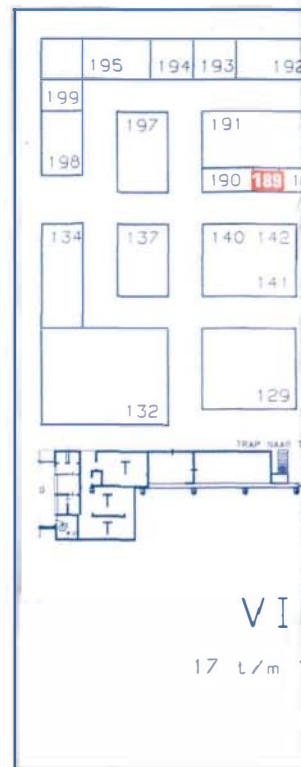
Ahoy' Rotterdam

Van woensdag 17 tot en met vrijdag 19 november, dagelijks van 10.00 - 18.00 uur.

Toegang f 25,- incl. catalogus.

Let op!

In dit nummer vindt u uw gratis entreekaart, aangeboden door de Raam en Deur redactie.

view

INTERNATIONALE VAKBEURS VOOR RAMEN, DEUREN EN KOZIJNEN

'99
vember 1999

Exposanten View *

stand	naam	plaats	producten
154	Aliplast Ned.	Mijdrecht	
151	Alkulux	Tilburg	hefschuifdeuren, ramen, kozijnen
105	Alusta	Etten-Leur	
176	Aralco Ned.	Zeist	thermisch/akoestische ventilatie
128	Bos Machines	Vianen	machines v. raam/deur-productie
101	Burghouwt	Arnhem	bouwbeslag
114	Calvet	Gorinchem	
185	Canopies Benelux	Rotterdam	Carports, luifels
160	Centriforce	Asten	
157	ColorNed	Hoorn	kunststof profielen
193	Comprifalt	Zwijndrecht	kunststof dakkapellen
122	Desmet	Deerlijk(B)	glasraastel/bestelwagens
116	Deurspecialist	Ridderkerk	Int. Wood, Legnoform S.J.B
103	Deventer	Breda	tocht- en BUG alu-profielen
178	Douma Int.	Vorden	verlijmd kozijn/raam/deur-hout
152	DSI Ned.	Barendrecht	toegangscontrole, sloten e.d.
	D.L. Chemicals	Waregem(B)	lijmen en kitten
156	DTS	Lochem	kunststof dorpels
102	Duco	Veurne(B)	ventilatie-roosters/suskasten
166	Edile Bouwprod.	Schagen	kozijnen, deuren, dakkapellen
155	Eecen, Kon.	Oudkarspel	EKDH kozijn/raamhout, LHB syst.
161	Elton	Roden	tochtwering, kaderprofielen e.d.
168	Europrovyl	Amersfoort	authentiek kozijnen
104	Garniga Ned.	H.I. Ambacht	
190	Groeneveld	Duddorp	Windows software v.kozijnen
159	Groenmilieu	Maassluis	machines v. reductie afvalwater

150	Groot Houtbew.	Rosmalen	houtbewerkingsmachines
119	G.U. Nederland	Eindhoven	Gretsch Unitas/Ferco bouwbeslag
191	HBI Holzbau	Hemsbündel(D)	deuren, ramen, kozijnen, luiken
171	Hallmarc Ned.	Breda	deurpanelen
148	Hardbrass	Barneveld	bouw(sier)beslag, postkasten
110	Heering	Dedemsvaart	kunststof profielen
197	Hendrión	Alkmaar	vierwegzijladers, heftrucks
170	Hertel Rubber	Kampen	rubber profielen, -stroken e.d.
112	Heycop Syst.	Houten	ventilatie, hang- en sluitwerk
180	Houtcollege	Rotterdam	
167	Isoluik Ned.	Schoonebeek	louvre/paneel/raam/iso-luiken
188	ITEC bvba	Brasschaat(B)	bouwbeslag
137	Keyman Products	Almere	bouwbeslag/hang-sluitwerk
115	J.P.M. Kok	Soest	Habo/Seba/Dafa/Winlock h+s-werk
163	Kumij	Groningen	kozijnsystemen
192	Lansing Unitra	Hengelo	rasteel/montage/aanhangwagens
175	Van Leeuwen Int.	Rhenen	bouwbeslag
199	Matrix	Nijmegen	software v. raam, deur, kozijn
153	Mauriks Import	Den Bosch	bouwbeslag
187	Monthwel SA	Vauvert(F)	houtreparatie
120	Natural Vent.	Menen(B)	ventilatie
198	Nibo-Stone	Venlo	vensterbanken, dorpels, maatwerk
162	Oertli-Leuco	Raamsdonksveer	machines en gereedschappen
144	Ontw. R'dam	Rotterdam	introductie CD-Rom 'DuBo'
181	Oudenallen	Alphen a.d.R.	garagedeuren, rondlooppoorten
186	Plooiier	Zaandam	rvs ramen en deuren
160	Prodim	Asten	
182	Progé	Lichtenvoorde	Duo dagkant kozijnafwerking
189	Raam & Deur	Berlicum	vakblad v. raam- en deurtechniek
164	Renson	Waregem(B)	ventilatiesystemen, zonwering
174	Roye & Assoc.	Gent(B)	
172	Schabbink K+S	Bornerbroek	bevestigingstechniek, lijmen
165	Schoonneveldt	Hilversum	schuif/kantel/vouw-deurbeslag
174	Scigno SRL	S.Martino(I)	deurtechniek
134	SKG	De Meern	kwaliteitscentrum gevelelementen
187A	St.Bouwresearch	Rotterdam	vakpublicaties
111	TechWin	Mechelen(B)	software v. raam en deur
113	Themans H+S	Zutphen	bouwbeslag, hang- en sluitwerk
179	Topskill	Rijssen	ramen e.d.in vingerlasverbinding
118	Tuwi Alu.Mach.	Winterswijk	machines v. raam/deur/kozijn
147	VAPE B.V.	Dudewater	alu dakgoten
102	Vero Duco	Veurne(B)	ventilatie en geluidswering
173	Wiltec	Uden	verf- en lijmapparatuur

Exposanten Sunexpo

ABZ Zonwering	ISP Software
Aluminium Donk	Jolly Motor Benelux
Articom	Masol
AVZ	Nestinox
Zonwering Brabant	Nieberg Textiel
Becker Benelux	PBS
Brasser Aluminium	Rainbow
Brutsaert L. Sunprotection	Reflex
Design Markiezen	Romazo
Dickson Constant	Sangro
Elero	Schelfhaut
Euroferm Bouwelementen	Schmitz Textiles
Faas	Smits Rolluiken
Floris Obdam	Sunpoint
Glaseroll benelux	Tube Motor Systems
Hamstra Weesp	Unilux Nederland
Harol Nederland	Veldhoen Zonweringen
J & P Huits	Würth Nederland
Hurk Zonwering	Zonnelux Zonwering
Hunzonwé Screen Design	Zonweringbedrijf Nederland
IOB	

*J) bij de druk van dit vakblad waren nog niet alle exposanten exact bekend.

WETTELIJK BESCHERMD TOT 2014

(Europatent nr. 0613987)

EVVA

EVVA Nederland B.V.

Aquamarijnstraat 5, Postbus 400, 7550 AK Hengelo
Telefoon: +31 74 2452525, Fax: +31 74 2452522

EVVA België

Bergensesteenweg 709, 1600 Sint-Pieters-Leeuw
Telefoon: +32 02 3630057, Fax: +32 02 3630058

FLEXIGLAS

Het glasprogramma voor de
GLASBRANCHE

Uw gehele glas-administratie vanaf de offerte tot en met de factuur met het meest simpele programma voor de gehele glasmarkt.

- Glasdikte bepaling volgens geldende normen
- Berekent omtrek meters en oppervlaktes
- Artikelbestand met 5000 artikelen beschikbaar
- Verzamelfacturen mogelijk

Slechts 1 maal invoer van artikelen nodig • Automatische verwerking van alle gegevens • Uitgebreide zoekfuncties en overzichten • Millennium proof • Gereed voor de EURO • Bespaart tijd en geld

Wilt u meer informatie? Bel vrijblijvend of fax naar:

FLEXISOFT AUTOMATISERING

FLEXI SOFT

Pierssenspolderstraat 70

4541 GN SLUISKIL

tel.: 0115-477000

fax: 0115-472994

email: flexisoft@zeelandnet.nl

TWENTEX

Handelsonderneming VOF

Willinklanden 14

NI-7542 XA Enschede

Tel.: +31 (0)53 - 4780862

Fax: +31 (0)53 - 4780863

POLYCLOSE 2000

20-21-22 JANUARI 2000

The place to be voor raam en deur

De Belgische Polyclose in Gent afficheert zich als Europese vakbeurs voor raam-, gevel- en deurtechniek. "Zeker voor de Benelux the place to be", stelt organisator Guy Martens tijdens de voorbereiding van de 8ste editie. Die staat voor 20 t/m 22 januari in de agenda, de eerste dus in het nieuwe millennium.

De vorige Polyclose ('98) telde bijna 300 exposanten, waar 13.660 geregistreerde vakmensen op af kwamen. Daaronder ruim 50% meer architecten als de beurs daarvoor, maar 72% van het bezoek komt toch uit de hoek van de kozijnenbouwers en constructeurs, deurenleveranciers, beglazers, bouwbeslaghandel, security en rolluikinstallateurs. Polyclose is met ruim 20% buitenlandse interesse geen typisch Belgische meeting meer. Daarbij moet gezegd worden dat Martens streng selecteert op de kwaliteit van de bezoekers: particulieren b.v. wordt de toegang geweigerd. Precies zo, en dat is ook de basis van zijn concept, worden de exposanten onder de loep genomen. "Uitsluitend producenten en toeleveranciers kunnen deelnemen", stelt Martens, "want ik wil optimale tevredenheid bij de bezoekers en die zijn niet gebaat bij kleine regionale aanbieders." Nog 3 maanden en het is weer zover. Dan gaan in de Flanders Expo te Gent de deuren open voor pvc-, alu- en staalprofielen, raamsystemen en deuren, hang- en sluitwerk, rolluiken, beveiliging, ventilatiesystemen, serres en veranda's. Ongetwijfeld weer 'dieper en rijker' als de vorige keer. Want Polyclose is inmiddels 'gesettled'. ■

Seminar 4 november

Nieuwe BRL-5006 voor Komo-certificaat

Partijen in de bouwwereld zijn het eens geworden over kwaliteitsborging met gecertificeerd toezicht in de bouw. Het resultaat daarvan is een nieuwe, nationale beoordelingsrichtlijn (BRL-5006) voor het Komo-certificaat 'bouwtoezicht' dat meer inhoud geeft aan de bewaking van het proces van kwaliteitsborging. Oculus bv, die deze BRL samenstelde, organiseert samen met BOB Opleidingscentrum hierover een toelichtend middagseminar.

Sprekers zijn:

drs. C. Richter, directeur Stichting Bouwkwiteit
Prof. G. Maas, directeur Design Build Kon. BAM-groep
P. van den Brouk, directeur Bouwen/ Monumentenzorg
Gemeente Den Haag

ir. R. Stet, directeur Estrade prod. ontwikkeling

mw. D. Swiebel, Albingia Versicherings AG

Het seminar vindt op donderdagmiddag

4 november plaats in Novotel Rotterdam.

De deelnamekosten incl. koffie/thee e.d. bedragen f 295,- ex.

btw en aanmelden kan bij BOB-Praktijkbijeenkomsten,

Saskia v.d. Spek, 0182.62.42.02 ■

Fensterbau-Frontale

Een record van ruim 700 exposanten, meldt de beursorganisatie in Nürnberg voor de aanstaande vakbeurs Fensterbau-Frontale die voor 23 t/m 26 maart op de agenda staat. De toename komt vooral uit de hoek van industriële aanbieders van complete ramen, buitendeuren, bouwelementen en prefab-producten. De beurs zal 8 hallen vullen met o.a. gevelsystemen, productiematerialen, beglazingstechniek, h + s-werk, ventilatie en zonwering naast machines, gereedschap en software. Meer informatie: www.fensterbau.de ■

Eéndags preventie-cursus

Het Nationaal Centrum voor Preventie (NCP) organiseert op 27 oktober en 17 november een kennismakingscursus over vele facetten van brand- en inbraakpreventie. Dat duurt een dag en staat borg voor een afwisselend programma. Voor meer informatie: NCP, 030.229.60.21, fax 030.229.60.10

"De regels zijn nog niet altijd helder, maar zie preventie als een systeem"

door Frans X. van Miert

De twinkelende ogen achter de trendy bril verraden het plezier in zijn werk. Koos van der Spek, vakman, techneut, hobby-ist. Met oog voor de soms harde realiteit van de commercie, maar bovenal bezig met probleemoplossingen voor zijn afnemers. Opnieuw het bekende geluid: Bouwbesluit, de herziene NEN en SKG-keur en het Politiekeurmerk hebben een hoop los gemaakt. Dat vergde aanpassingen. Hij kan zich daarin wel vinden. Door zijn contacten binnen het brede concern van Roto Frank kent hij altijd wel mensen waarmee ideeën tot producten worden omgesmeed. Ook als ie ervoor naar Slovenië moet. "Het is zaak dat je blijft ontwikkelen! De capaciteit van de fabrieken is maatgevend om ideeën te realiseren." Van der Spek slaat een bruggetje.

Betere regels waren nodig

Over de sterren en PKVW uitdelende instan-

Dakramen, ook een belangrijke Roto productgroep

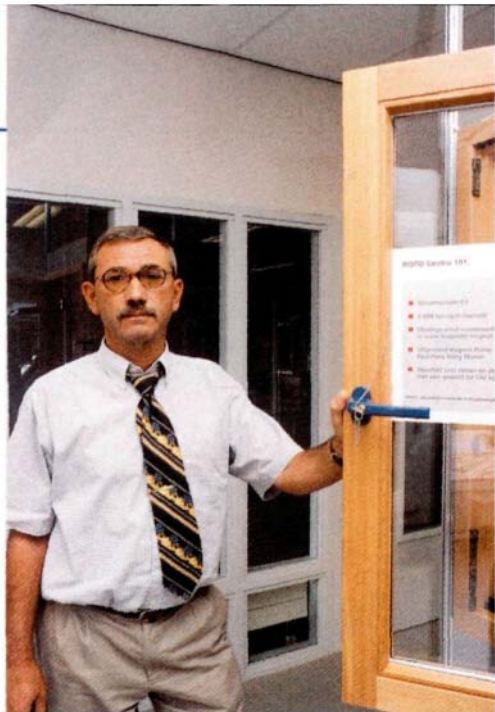
"Het leukste is het ontwikkelen van nieuwe producten. Samen met anderen ideeën realiseren, verbeteringen en technische oplossingen voor klanten bedenken. Dan ben je goed bezig, vind ik, maar daar hoef ik niet mee in de krant." Zo'n statement lijkt meteen al een lastig begin voor een gesprek met Koos van der Spek, directeur van raambeslagspecialist Roto Frank Nederland. 't Pakt echter anders uit.

ties: "Ze gaan er steeds bekwaamer mee om. Er wordt vandaag professioneler gekeken of iets wel realistisch is. Lerend van elke test verleggen ze hun grenzen. Met keurmerken hebben we hier een absolute voorsprong op de rest van Europa."

Zo is Nederland het eerste land met een Bouwbesluit. Dat verhaal van tot 3.50 meter hoogte veilig bouwen. Maar onze bouwwijze verschilt nogal van de omringende landen (eerst het kozijn, daarna metselen). Dus kan het niet allemaal in de regels van CEN (Centraal Europese Norm) opgelost worden. Maar wel identiek of voldoende aan SKG e.d. Van der Spek: "Da's eigenlijk wel mooi, vind ik, al dat geregeld voor een beter eindresultaat. Als hang- en sluitwerk niet aan 3 minuten weerstand voldoet, kun je het vergeten. Maar het betekent dat importeurs, zoals wij en de andere AIHS-leden*), het zelf met de door ons vertegenwoordigde fabrieken moeten uitvinden hoe we aan de nieuwe voorschriften kunnen voldoen. Iedereen dekt zijn eigen lading. Alleen het laatste stukje heb je niet in de hand. Voor het ene product volstaan sterren, voor het andere bekijken ze het hele element."

Best betaalbaar

Met de snel opeenvolgende regelgeving hebben velen in de branche flink wat moeite. Het keurmerken-plaatje is blijkbaar nog te weinig transparant. Het vereist ook huiswerk. Te meer als bovendien geschermd wordt met 'conform Politiekeurmerk' en met RAL, DIN en Duitse VdS beveiligingsklassen. "Door die nieuwe regelingen komen leveranciers soms in prijsproblemen, het is een kwestie van verstandige aanpassing," aldus de Roto-directeur. "De verdienste van Van der Kant (de initiator van het Politiekeurmerk, red.) is toch maar dat mensen voor een zeer realistische prijs méér inbraakwerendheid krijgen. Beveiligen op 3 minuten-niveau is goed betaalbaar."

Koos van der Spek: "Al dat regel geeft een beter eindresultaat."

we binnenwaartse ramen wel gestadig toenemen", bevestigt hij. "Draaikiepbeslag beslaat zo'n 10% van de markt. Het kunststof kozijn en raam stagneert momenteel, wellicht onder invloed van de DuBo-effecten naar milieubewust, ecologisch bouwen."

Door de showroom lopend moeten we toch even stilstaan bij de veelzijdigheid van het vouwschuif-deurbeslag Patio FST 6000. Aan de meerpunts-deurversluitingen komen we niet meer toe. "Eigenlijk ben je te vroeg, want in januari komt Roto met heel veel nieuws!", zegt de geëngageerde vakman. ■

*) Branche-organisatie AIHS staat voor Agenten en Importeurs Hang- en Sluitwerk.

Prangt toch de vraag: wie test voor wie en wie publiceert het? Terwijl brandpreventie en brandwerendheid wettelijk geregeld zijn, laat de overheid de inbraakpreventie feitelijk over aan de markwerking. Nationaal Centrum voor Preventie (NPCP) klinkt dan wel als zijnde een (semi)overheidsinstantie, maar achter het instituut staan gewoon de verzekeraars. Zo was de eerdere kritiek op het SKG in principe onterecht, want het SKG keurt alleen of een product voldoet aan de NEN-normen. En juist die liepen lange tijd achter.

Markt

Van der Spek relateert: "Als de politie vraagt: Is jullie Centro raambeslag inbraakwerend? Dan zeg ik 'Centro kan inbraakwerend zijn'. Daarmee bedoel ik o.a. de magnetische MVS/MTS sluitbewaking respectievelijk de opto-elektronische versie Roto OVS die in het raam geïntegreerd wordt. Bij Roto spreken we van Systeembeveiliging, want we combineren het ook met energiebesparende ventilatie- en verwarmingstechniek zoals bij voorbeeld de zelfstandige besturingsunit Roto EVS. Je moet het geheel bekijken. Maar voor mijzelf privé denk ik wel 'ns, laat ze maar inbreken, dat is een kleiner probleem dan met messteken of in elkaar geslagen in het ziekenhuis te belanden." We zijn het er over eens dat de Duitse raamen deurtechniek langzamerhand vaste voet krijgt in de Nederlandse bouw. Denk aan de opdekdeuren, de rolluiken en binnenwaarts draaiende ramen.

Zoals gezegd weet Koos van der Spek heel goed Duits en Nederlands aan elkaar te vlechten. "Je moet uitgaan van gemiddeld vijf bewegende vleugels per woning. Hoewel het naar buitendraaiende raam de overhand heeft, zien

Patio vouwschuifdeurenbeslag

Roto Frank

Het Roto-team van Van der Spek bestaat uit 15 medewerkers, 6 voor elementen, 7 voor bouwbeslag en 2 op de administratie. Daarmee is zijn organisatie in Houten één van de wereldwijd verspreide 18 verkoopkantoren (van Moskou tot Beijing) van de moedermaatschappij Roto Frank AG in de regio Stuttgart. Ze werken voor een 5-tal fabrieken, waaronder een in Oostenrijk, de Hongaarse slotenfabriek Roto-Elzett, de Sloveense Roto-Loz en de raambeslagfabriek Wilhelm Weidtmann in Velbert. De productie omvat naast raambeslag, sloten en meerpuntsversluitingen ook vlieringstrappen en met name de bekende dakramen. De in 1935 opgerichte bedrijvengroep is vooral in de jaren-50 doorgebroken als pionier in draaikiepbeslag en mag zich vandaag tot de wereldtoppers in bouwbeslag rekenen.

Kleur bekennen in hout **Timmerindustrie:** **“Donker schilderwerk vergt**

Wie staat er bij stil dat de verfkleur invloed heeft op het hout van raam, deur en kozijn?

De geschiedenis herhaalt zich: architecten zijn weer gecharmeerd van donkere kleuren. Nog geen zwart, maar vergrijsd hout beleeft een hoogtepunt. De aandacht van ontwerpers richt zich steeds meer op een kleurrijke dan wel donkere afwerking. Dat heeft gevolgen. Extreem donkere kleuren vragen eerder onderhoud dan lichte!, waarschuwt de timmerindustrie. Waarom?

Zowel de Stichting Garantie Deuren (GND) als de Stichting Garantiefonds voor Timmerwerk (SGT) adviseren ontwerpers, opdrachtgevers en bezitters van onroerend goed om niet té donkere kleuren te kiezen voor het afwerken van hout. Men moet meer bewust kleur selecteren. Het advies is niet meer zo vrijblijvend als in het verleden. Over de garantie op buitendeuren respectievelijk op kozijnen, ramen, deuren en andere gevelsluitende elementen zijn de garantiefondsen van GND en SGT duidelijk in hun stellingname. Wie kiest voor een zeer donker verfwerk loopt het risico dat - in geval van schade door onvoldoende onderhoud - het beroep op garantie onzeker wordt. Wetenschappelijk onderzoek bevestigt nu wat de timmerindustrie feitelijk altijd al wist. Vandaar het advies. Vooral extreme temperatuurschommelingen vergen veel van de conditie van de afwerklaag. Dat noodzaakt tot frequenter en intensiever onderhoud.

Geen verbod

De organisaties - samen 141 timmerfabrikanten - sluiten het gebruik van donkere kleuren niet uit, maar wijzen vooral de gebruiker en/of eigenaar op de consequenties die de kleurkeuze (van anderen) kan inhouden.

Iedereen blijft vrij, maar lichte kleuren bieden veel voordelen. Met name waar het gaat om de mate en wijze van onderhoud, de frequentie en het in topconditie houden van de afwerklaag.

Belangrijk voor goed onderhoud zijn periodieke controlebeurten in een frequentie die is afgestemd op de verfkleur en de situering van het geveltimmerwerk.

Weinig onderhoud, dat wil iedereen wel, maar welke factoren spelen dan ondermeer een rol?

- * situering op het noorden of oosten
- * beschutte ligging onder een overstek
- * dekkende hoogglans afwerking
- * periodieke reiniging van het timmerwerk (méér dan ramen zemen)
- * gebruik van lichte kleuren.

Temperatuur als graadmeter

Het onderhoud van geveltimmerwerk wordt in belangrijke mate bepaald door de maximum oppervlakttemperatuur in de afwerklaag (verf + hout).

De mate waarin de oppervlakttemperatuur in de buitendeur stijgt, hangt af van:

- * situering ten opzichte van de zon (weer en wind);
- * warmte-absorptiecoëfficiënt van de kleur zelf;
- * luchttemperatuur in de directe omgeving.

Onder de gegeven omstandigheden is de maximum oppervlakttemperatuur (opwarming) een optelsom van de temperatuurstijging door warmte-absorptie en de buitenluchttemperatuur. Het TNO-onderzoek ging uit van die drie factoren. De meest ongunstige praktijk-situaties doen zich voor in horizontale vlakken in een zuid/zuid-west gevel. In de zomer mag je dan rekenen op een toename van de oppervlakttemperatuur ten opzichte van de luchttemperatuur van 4,7°C per 0,1 hogere warmte-absorptiecoëfficiënt.

Koos van der Spek: "Al dat regel geeft een beter eindresultaat."

we binnenwaartse ramen wel gestadig toenemen", bevestigt hij. "Draaikiepbeslag beslaat zo'n 10% van de markt. Het kunststof kozijn en raam stagneert momenteel, wellicht onder invloed van de DuBo-effecten naar milieubewust, ecologisch bouwen."

Door de showroom lopend moeten we toch even stilstaan bij de veelzijdigheid van het vouwschuif-deurbeslag Patio FST 6000. Aan de meerpunts-deurversluitingen komen we niet meer toe. "Eigenlijk ben je te vroeg, want in januari komt Roto met heel veel nieuws!", zegt de geëngageerde vakman. ■

*) Branche-organisatie AII-IS staat voor Agenten en Importeurs Hang- en Sluitwerk.

Prangt toch de vraag: wie test voor wie en wie publiceert het? Terwijl brandpreventie en brandwerendheid wettelijk geregeld zijn, laat de overheid de inbraakpreventie feitelijk over aan de marktwerking. Nationaal Centrum voor Preventie (NPCP) klinkt dan wel als zijnde een (semi)overheidsinstantie, maar achter het instituut staan gewoon de verzekeraars. Zo was de eerdere kritiek op het SKG in principe onterecht, want het SKG keurt alleen of een product voldoet aan de NEN-normen. En juist die liepen lange tijd achter.

Markt

Van der Spek relativeert: "Als de politie vraagt: Is jullie Centro raambeslag inbraakwerend? Dan zeg ik 'Centro kan inbraakwerend zijn'. Daarmee bedoel ik o.a. de magnetische MVS/MTS sluitbewaking respectievelijk de opto-elektronische versie Roto OVS die in het raam geïntegreerd wordt. Bij Roto spreken we van Systeembeveiliging, want we combineren het ook met energiebesparende ventilatie- en verwarmingstechniek zoals bij voorbeeld de zelfstandige besturingsunit Roto EVS. Je moet het geheel bekijken. Maar voor mijzelf privé denk ik wel 'ns, laat ze maar inbreken, dat is een kleiner probleem dan met messteken of in elkaar geslagen in het ziekenhuis te belanden." We zijn het er over eens dat de Duitse raamen deurtechniek langzamerhand vaste voet krijgt in de Nederlandse bouw. Denk aan de opdekdeuren, de rolluiken en binnenwaarts draaiende ramen.

Zoals gezegd weet Koos van der Spek heel goed Duits en Nederlands aan elkaar te vlechten. "Je moet uitgaan van gemiddeld vijf bewegende vleugels per woning. Hoewel het naar buitendraaiende raam de overhand heeft, zien

Patio vouwschuifdeurenbeslag

Roto Frank

Het Roto-team van Van der Spek bestaat uit 15 medewerkers, 6 voor elementen, 7 voor bouwbeslag en 2 op de administratie. Daarmee is zijn organisatie in Houten één van de wereldwijd verspreide 18 verkoopkantoren (van Moskou tot Beijing) van de moedermaatschappij Roto Frank AG in de regio Stuttgart. Ze werken voor een 5-tal fabrieken, waaronder een in Oostenrijk, de Hongaarse slotenfabriek Roto-Elzett, de Sloveense Roto-Loz en de raambeslagfabriek Wilhelm Weidtmann in Velbert. De productie omvat naast raambeslag, sloten en meerpuntsversluitingen ook vlieringstrappen en met name de bekende dakramen. De in 1935 opgerichte bedrijvengroep is vooral in de jaren-50 doorgebroken als pionier in draaikiepbeslag en mag zich vandaag tot de wereldtoppers in bouwbeslag rekenen.

Kleur bekennen in hout **Timmerindustrie:** **“Donker schilderwerk vergt**

Wie staat er bij stil dat de verfkleur invloed heeft op het hout van raam, deur en kozijn?

De geschiedenis herhaalt zich: architecten zijn weer gecharmeerd van donkere kleuren. Nog geen zwart, maar vergrijsd hout beleeft een hoogtepunt. De aandacht van ontwerpers richt zich steeds meer op een kleurrijke dan wel donkere afwerking. Dat heeft gevolgen. Extreem donkere kleuren vragen eerder onderhoud dan lichte!, waarschuwt de timmerindustrie. Waarom?

Zowel de Stichting Garantie Deuren (GND) als de Stichting Garantiefonds voor Timmerwerk (SGT) adviseren ontwerpers, opdrachtgevers en bezitters van onroerend goed om niet te donkere kleuren te kiezen voor het afwerken van hout. Men moet meer bewust kleur selecteren. Het advies is niet meer zo vrijblijvend als in het verleden. Over de garantie op buitendeuren respectievelijk op kozijnen, ramen, deuren en andere gevelsluitende elementen zijn de garantiefondsen van GND en SGT duidelijk in hun stellingname. Wie kiest voor een zeer donker verfwerk loopt het risico dat - in geval van schade door onvoldoende onderhoud - het beroep op garantie onzeker wordt. Wetenschappelijk onderzoek bevestigt nu wat de timmerindustrie feitelijk altijd al wist. Vandaar het advies. Vooral extreme temperatuurschommelingen vergen veel van de conditie van de afwerklaag. Dat noodzaakt tot frequenter en intensiever onderhoud.

Geen verbod

De organisaties - samen 141 timmerfabrikanten - sluiten het gebruik van donkere kleuren niet uit, maar wijzen vooral de gebruiker en/of eigenaar op de consequenties die de kleurkeuze (van anderen) kan inhouden.

Iedereen blijft vrij, maar lichte kleuren bieden veel voordelen. Met name waar het gaat om de mate en wijze van onderhoud, de frequentie en het in topconditie houden van de afwerklaag.

Belangrijk voor goed onderhoud zijn periodieke controlebeurten in een frequentie die is afgestemd op de verfkleur en de situering van het geveltimmerwerk.

Weinig onderhoud, dat wil iedereen wel, maar welke factoren spelen dan ondermeer een rol?

- * situering op het noorden of oosten
- * beschutte ligging onder een overstek
- * dekkende hoogglans afwerking
- * periodieke reiniging van het timmerwerk (meer dan ramen zemen)
- * gebruik van lichte kleuren.

Temperatuur als graadmeter

Het onderhoud van geveltimmerwerk wordt in belangrijke mate bepaald door de maximum oppervlaktemperatuur in de afwerklaag (verf + hout).

De mate waarin de oppervlaktemperatuur in de buitendeur stijgt, hangt af van:

- * situering ten opzichte van de zon (weer en wind);
- * warmte-absorptiecoëfficiënt van de kleur zelf;
- * luchttemperatuur in de directe omgeving.

Onder de gegeven omstandigheden is de maximum oppervlaktemperatuur (opwarming) een optelsom van de temperatuurstijging door warmte-absorptie en de buitenluchttemperatuur. Het TNO-onderzoek ging uit van die drie factoren. De meest ongunstige praktijk-situaties doen zich voor in horizontale vlakken in een zuid/zuid-west gevel. In de zomer mag je dan rekenen op een toename van de oppervlaktemperatuur ten opzichte van de luchttemperatuur van 4,7°C per 0,1 hogere warmte-absorptiecoëfficiënt.

door Paul JM Willemse

meer onderhoud!”

Schaduw- of zonkant

De situering van het geveltimmerwerk ten opzichte van de zon beïnvloedt de maximum oppervlaktemperatuur. Een kozijn, raam of deur krijgt in de zuidgevel uiteraard de sterkste zonbelasting. Maar west- en oostgevels pakken aanzienlijk meer mee dan je zou denken: 85-90% van de zonbelasting pal op het zuiden.

Horizontale bovenzakken worden natuurlijk nog warmer. Dat speelt echter veel meer bij kozijnen dan bij buitendeuren.

Warmte-absorptiecoëfficiënt

Met de warmte-absorptiecoëfficiënt van een kleur kan de maximum oppervlaktemperatuur in een afwerksysteem worden berekend. Echter, het vaststellen van de warmte-absorptiecoëfficiënt is niet eenvoudig en vereist kostbare meetapparatuur (in een laboratorium). De te verwachten maximum oppervlaktemperatuur kan ook via de helderheidswaarde van een kleur worden bepaald. De warmte-absorptiecoëfficiënt is op een enkele uitzondering na omgekeerd evenredig met de helderheidswaarde. De helderheidswaarde Y (volgens ISO-norm 7724-1) staat op nagenoeg elke kleurenwaaier vermeld.

Maar de theoretische berekening via de helderheidswaarde levert in de praktijk niet altijd de verwachte uitkomst op. Vooral bij kleuren met een sterke infraroodreflectie is de warmte-absorptiecoëfficiënt lager dan je op basis van de geringe optische helderheid mag verwachten. Het betreft met name kleuren tussen rood en blauw. Bij paars 4004 bijvoorbeeld zou de kleur op grond van de helderheidswaarde ($Y = 7\%R$) een warmte-absorptiecoëfficiënt van 0,93 moeten opleveren en een maximum oppervlaktemperatuur van 44 °C. In werkelijkheid is de gemeten warmte-absorptiecoëfficiënt slechts 0,61, hetgeen leidt

tot een maximum oppervlaktemperatuur van $\pm 29^\circ\text{C}$. Men zou dus kunnen zeggen dat bij 'paars' de soep niet zo heet wordt gegeten als opgediend, al lijkt dat meer een politieke dan technische opmerking. De invloed van de (buiten)luchttemperatuur hangt af van het seizoen, de windsnelheid, de windrichting en de situering van een gebouw in een open of beschutte locatie.

Tussen zwart en wit

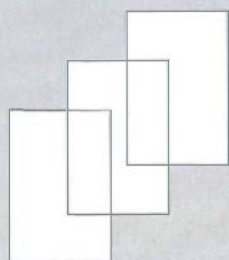
Bij een extreem hoge zonbelasting op bijvoorbeeld de zuid/zuid-west gevel kan het temperatuurverschil tussen een dekkende afwerklaag in zwart (RAL-9016) en in wit (RAL-9004) tot bijna 40°C oplopen. Met andere woorden, kiest een architect of opdrachtgever bewust voor een zeer donkere buitendeur, en is die bovendien uitgevoerd in naaldhout, dan ontkom je niet aan aangepaste onderhoudsschema's. Wie eerder gecharmeerd is van zo weinig mogelijk onderhoud, krijgt het advies een lichte kleur te kiezen, bijvoorbeeld een RAL-kleur uit de klasse I (gunstig) met een zo laag mogelijke maximum oppervlaktemperatuur.

Drie temperatuurklassen

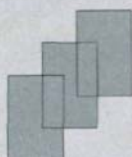
Stichting Hout Research SHR berekende op basis van de helderheidswaarden bij RAL-kleuren de opwarming van het oppervlak. Het onderzoek resulteerde in de volgende indeling:

Klasse I	gunstig	opwarming $\leq 36^\circ\text{C}$
Klasse II	normaal	opwarming $> 36^\circ\text{C}$ en $< 44^\circ\text{C}$
Klasse III	ongunstig	opwarming $\geq 44^\circ\text{C}$

FEDERATIE
NEDERLANDSE
DEURENINDUSTRIE

Douma Deuren
RAALTE

Homex Deuren
VROOMSHOOP

Ideaal Deuren
ZEVENAAR

Java Deuren
VELSEN - NOORD

Krepel Deuren
KLARENBEK

Weekamp Deuren
DEDEMSVAART

Metaalindustrie Andusta
VENHORST

Metalen Ramen MHB
HERVELD

Reinaerdt Deuren
HAAKSBERGEN

Suselbeek Deuren
VARSEVELD

VanKuijk Deuren
TILBURG

Limburgia Deuren
A.J. Koster Productie BV - HAELEN

SECRETARIAAT: FRANS HALSLAAN 6 - 3723 EE BILTHOVEN
TELEFAX: 030 2287635

Kunststof Buitendeuren **hangen het liefst aan:**

SIKU/3D

Het 3-dimensionaal verstelbare
scharnier, dat inmiddels – in
kombinatie met verschillende
kunststofprofielen – SKG-getest is.

Fabrieksagent:

GRAVES Agenturen BV

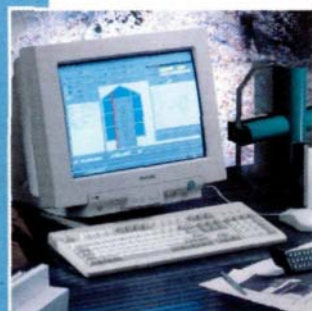
Postbus 209, 2150 AE Nieuw Vennep

Tel. 0252 674352

Fax. 0252 675172

E-Mail: graves.agenturen@wxs.nl

SIMONSWERK GmbH • Baubeschlagtechnik

voor ramen
en deuren

ZEKER

CORRECT

VOLLEDIG

Realistische tekeningen
Verpersoonlijkte offertes
Kant en klare bestellijsten
Duidelijke productielijsten

Vraag vrijblijvend inlichtingen
TechWIN Software

De Regenboog 11 2800 Mechelen
tel. 015/40 01 42 fax 015/42 27 09
e-mail info@techwin.be

De oppervlaktemperatuur is de berekende extra temperatuurstijging (opwarming) vermeerderd met de luchttemperatuur. Men dient ervoor te zorgen dat de oppervlaktemperatuur van de afwerklaag nooit boven de 70°C komt.

Het onderzoek vertaalt de verschillende temperatuurklassen daarmee naar de te verwachten onderhoudsfrequentie, te weten gunstig, normaal en ongunstig.

Klasse I: gunstig

Deze kleuren zijn onder alle omstandigheden toe te passen, bij voorkeur indien er sprake is van factoren die ongunstig inwerken op de onderhoudsfrequentie van het timmerwerk. Voorbeeld: sterke zonbelasting, of er is naaldhout toegepast in

het geveltimmerwerk. Voor kleuren uit Klasse I geldt het onderhoudsschema 'Lichte Kleuren' (in de onderhoudstabel van SGT en/of GND.)

Klasse II: normaal

In principe geldt ook bij kleuren in Klasse II het onderhoudsschema 'Lichte Kleuren', maar dan voorzien van de volgende kanttekeningen. Voor kleuren uit Klasse II geldt altijd het advies om de liggende delen met een grotere frequentie te inspecteren.

Voor kleuren uit Klasse II geldt in sommige gevallen het onderhoudsschema voor 'Donkere Kleuren'.

Bijvoorbeeld, zodra zich in de zomer omstandigheden voordoen, die kunnen leiden tot extreem hoge luchttemperaturen in combinatie met een directe zonbelasting. Denk daarbij aan kozijnen, ramen en buiten-

ONDERHOUD DEUREN

	DEKKEND		TRANSPARANT
	LOOFHOUT + NAALDHOUT		EDELE HOUTSOORTEN ALS MERBAU, MERANTI, EIKEN, TEAK, AFZELIA
JAAR	Laag- tot halfglanzende dekkende afwerking zonder plamuren	Hoogglanzende afwerking dekkende afwerking schraal plamuren	Transparante glanzende afwerking met filmvormende producten
1			
2	*		**
3		*	
4	**		**
5		**	
6	*		**
7			
8	**	*	**
9			
10	*	**	**
11			
12	**	*	**
13			
14	*	**	**

* Beschadigingen bijwerken

** Bijwerken + geheel nieuwe deklaag aanbrengen

Bron GND

SGT ONDERHOUDSADVIES GEVELTIMMERWERKEN MET SGT GARANTIE

	LICHTE KLEUREN		DONKERE KLEUREN		TRANSPARANT (Geen blanke lak)	
	ONDERHOUD KLASSE I = GUNSTIG KLASSE II = NORMAAL		ONDERHOUD KLASSE II = NORMAAL KLASSE III = ONGUNSTIG			
JAAR	Dekkend basissysteem + afwerking	Inspectieve controle	Dekkend basissysteem + afwerking	Inspectieve controle	Transparant basissysteem + afwerking	Inspectieve controle
1				C	*	C
2		C	*	C	**	C
3	*			C	*	C
4		C	**	C	**	C
5				C	*	C
6	**	C	*	C	**	C
7				C	*	C
8		C	**	C	**	C
9	*			C	*	C
10		C	*	C	**	C
11				C	*	C
12	**	C	**	C	**	C
13				C	*	C
14		C	*	C	**	C

* Beschadigingen + liggende delen bijwerken

** Bijwerken + geheel nieuwe deklaag aanbrengen

C Controle/inspectie

deuren in zeer beschut gelegen zuid/zuidwest gevels en aan geveltimmerwerk direct boven een warmtereflecterend vlak.

Klasse III ongunstig

Bij kleuren uit de Klasse III zal - met name in ongunstige situaties waar- in het geveltimmerwerk is toegepast - versneld onderhoud nodig zijn. Dan is het raadzaam het onderhoudsschema 'Donkere Kleuren' aan te houden.

Onderhoudsschema's

Schilderwerk op zogenaamde liggende delen (o.a. bovenzijde van glas- sponningen, weldorpels, liggende delen in kozijnen) vereist in het algemeen eerder onderhoud dan verticale vlakken. Dat is handig om in het achterhoofd te houden bij een beperkte onderhoudsbeurt naar aanleiding van een inspectieve controle.

Het GND onderhoudsadvies voor buitendeuren is begin 1999 naar de huidige stand van zaken bijgewerkt en wordt bij dit artikel afgedrukt. Doe er uw voordeel mee.

Het SGT onderhoudsadvies voor kozijnen en ramen bleef onveranderd (up-date augustus 1999) en staat samengevat op een gratis leaflet SGT-

Ook de sectie Coatings van SHR onderzoekt de inwerking van verf op hout.

Garantiewijzer in kort bestek. In de luxe SGT Garantwijzer is ook de klassenindeling van de RAL-kleuren opgenomen. Verder heeft GND een handige (en gratis aan te vragen) brochure beschikbaar Kleurbekennen in onderhoud buitendeuren. Daarin zijn het onderhoudsschema en ook alle RAL-kleuren met hun klassenindeling opgenomen. Als de onderhoudsschema's worden opgevolgd garanderen SGT en GND resp. 10 en 6 jaar. Ongeacht de kleurkeuze. ■

Bouwverbeteringen door meedenken

BEL VOOR ONZE GRATIS
PRODUCTCATALOGUS

0900 - 235 88 63

www.gb.nl

Als constructeur is het een uitdaging om voortdurend verbeteringen aan te brengen in de bouw van een nieuw project. U onderscheidt zich door innovatief denken. U biedt oplossingen voor de bouw van morgen. Daarom is het verstandig om te kiezen voor de producten van Gebr. Bodegraven. Onze totale organisatie is er op gericht om met u mee te denken. Samen met u op zoek naar nieuwe of verbeterde producten.

Met ons uitgebreide productassortiment bieden wij een totaaloplossing voor iedere constructie. Of het nu gaat om spouwankers, bouwverankeringen, houtverbindingen of tuinbeslag. In onze overzichtelijke catalogus vindt u een beschrijving van meer dan 1500 kwalitatieve producten tegen marktgerichte prijzen.

Bezoek voor meer informatie:
www.gb.nl
of bel
0900 - 235 88 63

Hoekanker zwaar
ook voor gevelsluitende
elementen

Gebr. Bodegraven bv
Metaalwarenfabriek

Een visie om op te bouwen

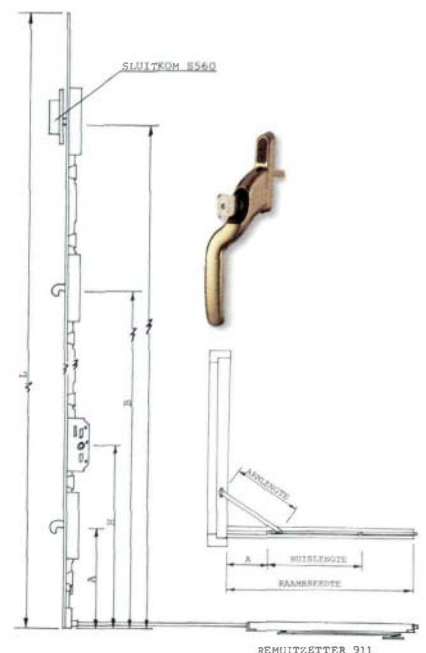
View

Slank infreesbaar en rem-uitzetter

Meteen al geschikt voor toepassing in nieuwbouw volgens het Politiekeurmerk, klasse 2 en het Bouwbesluit, onderscheidt zich de nieuwe Habo espagnolet 962 S door een houtsparende slanke infrezing. Bovendien is de freessparing voor de geïntegreerde, remmende uitzetter (traploos instelbaar) gelijk aan die van de espagnolet. Dat betekent voor de timmerfabriek easy tijdbesparend werken. Uiteindelijk zie je alleen nog het met sleutel afsluitbare raamkrukje dat de meerpuntssluiting bedient.

Met haakschoten die de ramen optimaal sluiten, ook als het hout werkt, en dus een onopvallende inbraakwering bieden. Door SHR-testen bevestigd voor toepassing binnen de Komo-certificaatregeling houten gevelelementen. Door de naadloze sluiting mag de Habo 962 S ook energiebesparend genoemd worden.

Inf: J.P.M. Kok Handelssond., Soest, 035.601.24.33

View

Voorbehandeling met hoog rendement

Float-Coat is een nieuwe ontwikkeling om ramen, deuren en kozijnen etc. voor te behandelen. Daarbij staat 'rendement' centraal. De compacte apparatuur biedt een gesloten kringloopstelsel waarbij de grondlak via een speciaal ontwikkelde nozzleboog tot in de moeilijkst bereikbare delen wordt ingesproeid. Dat bespaart uiteraard veel t.o.v. handmatig aanbrengen van verf. Maar minstens zo belangrijk is dat overtollige verf automatisch via een filtersysteem naar het verfreservoir wordt teruggevoerd voor hergebruik. Ook dat bespaart. Door een tevens geïntegreerd afzuigstelsel blijft de productieruimte verder verschoond van verfdampen.

Inf: Wiltec, Uden, 0413.26.29.38

View

Gevingerlaste ramen

Het bouwproces wint aan efficiency als de eindkwaliteit van de producten verhoogd kan worden. Zoals b.v. door vingerlasverbindingen van ramen en deuren. Rob Ikink van Timmerfabriek Riessen daarover: "Vingerlassen of een mini-vingerlasverbinding voor verstekken zijn ijersterk, sterker dan het massieve hout, vond TNO uit. Het is op zichzelf niet nieuw, maar Riessen is met haar merk Topskill de enige Nederlandse specialist die gevingerlaste producten aanbiedt aan derden. Wij bedienen zo de aannemerij en ook collega-timmerfabrikanten. Dat bespaart hen investeringen in machines, tijd en kennis." Hij blijkt ambitieus, want onder de parapluie van Topskill zit naast het hoogwaardige product vooral ook deskundige service en advisering in

het pakket. Door het uitgebreide en recent gemoderniseerde machinepark (o.a. float-coat spuiten) kunnen Topskill producten snel en flexibel - zelfs in geringe aantallen - geleverd worden. Topskill, dat Komo-keur en SGT-garantie heeft, is daarom bij Riessen vandaag een aparte business-unit. De vierde, want er zijn al afdelingen voor machinaal timmerwerk, gevelsluitende elementen, binnensponwbladen en daken en tenslotte het service-station voor de aannemerij.

Inf: Riessen, Rijssen, 0548.53.53.99

Postbus 115, 7200 AC Zutphen
Telefoon: 0575 - 595700*
Telefax: 0575 - 541357

Hang- en sluitwerk

Optimale toepassing!

Door: ♦ advies
♦ bestekservice
♦ documentatie

Voor: ♦ alle betrokkenen
in de bouw

Laat u overtuigen!

themans bv

*Met ons
loopt het eenvoudig beter*

Het principe van het gesloten HELM-profiel, met de afgeschuinde zijden en het vlakke loopvlak, garandeert onvertrouwen rolgenschappen zowel voor enkel- als dubbelzijdige hangrollen.

Met zes verschillende profielzwaarden biedt HELM een schuifdeurbeslag aan tot een maximale draagkracht van 2000 kg deurgewicht.

Voor het gebruik onder extreme omstandigheden kan het HELM-beslag worden uitgevoerd met bijv. speciaal vet voor hoge of lage temperaturen of tegen aan- of klampen in vestallen.

Tevens is het beslag tot 600 kg deurgewicht in Edelstaal leverbaar.

HESPE & WOELM GMBH & CO. KG
Postfach 10 02 52
D-42567 Heiligenhaus

Nederlandse vertegenwoordiging
A.T.H.M.
tel. 072-5111158
fax 072-5153336

Internet:
E-mail: info@helm.de
Homepage: <http://www.helm.de>

EDILE BOUWPRODUKTEN HOUTBOUW DIJKSTRA

*Vooruitstrevend met de
mogelijkheden van hout-
en houtbouw produkten.*

- Prefab bergingen
- Prefab dakkapellen
- Maatwerk houtskeletbouw
- Maatwerk trappen
- Tweedse kozijnen en deuren
- Linnea huis en tuin trendline

Witte Paal 35 Schagen
Telefoon : + 31(0)224 - 593470
Telefax : + 31(0)224 - 593385
E-mail : info@edile.nl
Korrespondentieadres :
Postbus 206 - 1740 AE Schagen

= "Vlucht veilig"

= "Automatisch veilig"

HIGH CLASS SECURITY

= "Precisie veilig"

= "Gecontroleerd veilig"

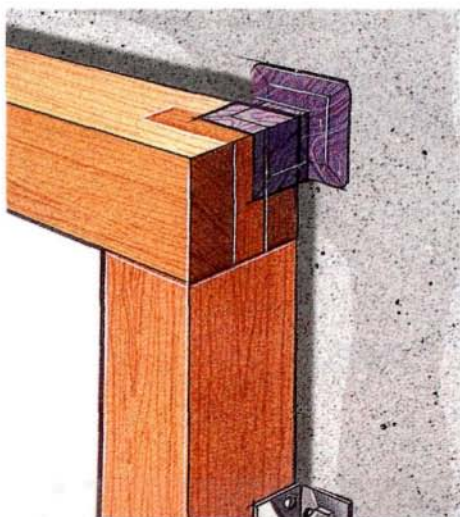

GECERTIFICEERD NEN-EN-ISO 9002
Lid van de ASSA ABLOY-groep

Uw veiligheid = Alles achter één deur bij:

AMBOUW BV POSTBUS 199 3870 CD HOEVELAKEN
KANTOOR-ADRES: HOGEBRINKERWEG 31 3871 KM HOEVELAKEN
TELEFOON 033 - 2535014 TELEFAX 033 - 2535064

Lucht- en waterdichte hoeken

De slimmigheid zit dit keer in een klein hoekje, namelijk in de aansluiting van stelkozijnen en prefab-binnenspouwbladen. Bitalhoek heet het eenvoudige, eigenlijk onooglijke stukje kunststof dat in combinatie met Bitalband Plus zorgt voor een lucht- en waterdichte afsluiting op kozijnhoeken. Bitalband is een zelfklevende kunststof laminaatfolie die gebruikt wordt om aansluitvoegen en naden af te dichten. De band kan aluminium-, lood- of koperkleurig zijn. Maar bij kozijnhoeken moet de band dan uitgesneden worden, waardoor geen lucht-

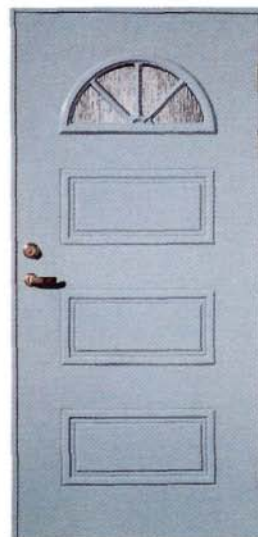
en waterdichte afsluiting kan ontstaan. Worden echter rondom eerst de kunststof hoekjes met kleurloze Bituprimer (geen zwarte spatten!) op de prefab-betonelementen geplaatst en daarna de Bitalband met overlap geplakt, dan zit de zaak potdicht. Je moet er maar op komen en daarom geldt er ook een modelbescherming voor (nr. D 74570-00). Overigens is de 0,05 mm dunne folie op de 1 mm dikke bitumen onderlaag van de Bitalband zelf damp-, water- en luchtdicht en zelfs scheurvast. *Inf: Cocon Arkel, Arkel, 0183.56.80.00*

View

Tuimelramen, dakkapellen en deuren

Uit Zweëëden. Daar haalt Edile zijn Tratyd ramen en Swedoor deuren vandaan. Dat zegt iets over de kwaliteit uit dit land van hoogwaardig, milieuvriendelijk verwerkt grenen. En Edile combineert dat met Nederlandse productie bij haar zusterbedrijf Houtbouw Dijkstra, zoals o.a. prefab dakkapellen waarin dan weer Tratyd kozijnen verwerkt zijn. Onder het motto 'voorgemonteerd spaart tijd'. Overigens verdient ook het opmerkelijke uitzet-tuimelraam van dat Zweedse fabriek alle aandacht. Het is 180° buiten de gevel draaibaar en kan voor minder onderhoud eventueel met gedraineerde aluminium bekleding geleverd worden. Even Zweeds zijn de kwaliteits-buitendeuren die Edile op View introduceert. De catalogus hiervan toont al meteen een 50-tal modellen met/zonder zijpanelen en vele beglaasde varianten.

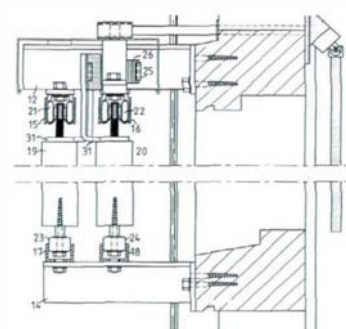
Inf: Edile, Schagen, 0224.59.34.70

View

Mediterrane allure

In Zuid-europa van oudsher een vertrouwd beeld, de louvre-buitenluiken. Het idee komt nu, modern aangepast als Special Shutterlock schuifluik overgewaaid en zal op View te zien zijn. Inderdaad als schuifpaneel met de bekende boven-ophangings van looprollen in rails en ondergeleiding. Boven afgedekt met een kap en onderlangs met een op het kozijn geschroefde railbaan. De louvre-panelen - schaduw, enig uitzicht en ventilatie (bij binnenwaartse ramen) - kunnen met een gepatenteerd drijfwerk van binnen-uit bediend worden. De uitvoering is in hout, alu en kunststof mogelijk.

Het gevelbeeld krijgt zo een mediterrane allure met

alle moderne gemakken vandien.

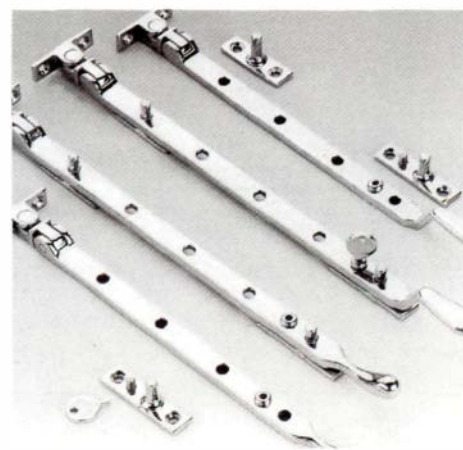
Inf: Isoluk Ned., Schoonebeek, 0524.53.14.39

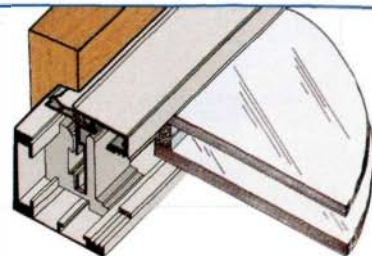

Beveiligde uitzetters

De Britse fabrikant Frank Aluart & Co. heeft een zekere reputatie voor 20-er jaren beslag. Zo zijn de twee modellen raamuitzetters - met afgeronde en plattere 'greep' - recente aanwinsten. Uiteraard zijn de uitzetters, in twee maten leverbaar, naar de eisen van vandaag van cilinderslotje voorzien.

Inf: Keyman Products Int., Almere, 036.530.53.69

Noodzaak renovatie en isolatie altijd tot vervanging van ramen?

Veel gebouwen en woningen zijn nog steeds voorzien van enkelglas ramen. Omdat isolatieglas bijvoorbeeld moeilijk is aan te brengen. Denk aan panden onder Monumentenzorg of gebouwen met stalen ramen uit de jaren-30. Bovendien worden door de hedendaagse wensen aan renovatie van gevels hoge eisen gesteld. Dan rijst de vraag: 'Is vervanging van het enkelglas raam werkelijk noodzakelijk?'

Vooral voor renovatie van gebouwen dient zich telkens weer het dilemma aan: 'Hoe gaan we de kozijnen en ramen aanpakken?' Niet alleen esthetische aspecten, maar evenzeer isolatie-eisen en de actuele inbraakwerendheid spelen een rol. Hoe krijg je die drie verschillende soorten voorwaarden bevredigend gecombineerd? Nog afgezien van de nazorg in de vorm van terugkerende onderhoudskosten. Want als de huidige gevel niet meer voldoet aan de wensen van de gebruiker - kortom de ramen niet meer het vereiste comfort bieden - blijkt het in de praktijk toch vaak erg moeilijk om de boel rigoreus naar de container te verwijzen.

Gevelbepalende beperking

Het is té gemakkelijk om het complete raam en kozijn te vervangen. Maar ramen en kozijnen zijn dikwijls zo bepalend voor het gevelbeeld dat er meer nadelige dan positieve aspecten aan zo'n vervanging kleven. Soms worden stalen of houten kozijnen en ramen vervangen door een compleet aluminium of kunststof systeem. Zulke systemen zijn weliswaar onderhoudsarm, maar kunnen het oor-

Oude panden hebben vaak verticale schuiframen, de oplossing is dus ook een schuivend achterzetraam

Alles geïsoleerd met achterzetramen, maar het gevelbeeld blijft onaangestast

Woonhuis in de Bilt vóór de renovatie...

Ná de renovatie...

spronkelijke gevelbeeld totaal aantasten. Om die reden heeft bijvoorbeeld de Gemeente Den Haag een eisenpakket samengesteld om ondoordachte en dus ongewenste vervanging van ramen en kozijnen onder controle te houden. Er zijn echter ook andere oplossingen mogelijk, zoals de twee volgende methoden.

Gedeeltelijke vervanging

Meestal zijn de houten draaiende delen (ramen) eerder aan vervanging toe dan het houten kozijn. Nemen we dit als uitgangspunt voor situaties waar tevens dubbelglas gewenst is, dan zal dus het (draai)raam toch noodzakelijkerwijze aangepast moeten worden. Als mogelijke oplossing kan de keuze vallen op een aluminium raam van het thermisch onderbroken Methermo profiel. Dit biedt een aantal voordelen. De diepte van het profiel is slechts 42 mm waardoor dit raamsysteem eenvoudig in ieder houten kozijn te plaatsen is als vervanging van het houten raam met enkelglas. Opdeklatten blijken dan overbodig en het kozijn behoeft geen verdere aanpassing. Omdat het aluminium raam uitgevoerd kan zijn in een standaard RAL kleur, is schilderen niet meer nodig. Aluminium is sowieso onderhoudsarm. Het Metaglas Methermo raam voldoet aan de hoogste eisen voor wat betreft wind- en waterdichtheid (getest tot 650 Pa) en beantwoordt geheel aan inbraakwerendheid klasse 2 Politiekeurmerk Veilig Wonen.

Behoud van gevelbeeld

Bij historische panden is het niet toegestaan

om aan de buitenzijde iets te veranderen. Allerm minst prettig voor de gebruikers, want de bestaande enkelglas ramen veroorzaken kouval en zullen doorgaans ook flink tochten. En dan hebben we het - zeker in de oude binnensteden - nog niet eens over geluids-overlast. Isolatie wordt daarmee een dwingend voorwaarde.

In zulke gevallen bieden achterzetramen een oplossing. Een veel gehoorde vraag is: 'Waar worden achterzetramen toegepast?' Antwoord: Het beste aan de binnenzijde! Hierdoor wordt het gevelbeeld niet aangetast. De bestaande ramen kieren meestal waardoor er door de ontstane spouw automatisch lichte ventilatie met de buitenlucht ontstaat. Daarnaast komt er stof en vuil langs het bestaande raam en dan is het prettig om de ramen op zijn tijd te kunnen schoonmaken. Alle Metaglas achterzetramen kun je daarom openen voor reiniging. Juist de in oude panden veelvuldig voorkomende verticale schuiframen roepen meestal vraagtekens op als achterzetramen ter sprake komen. Immers hoe bedien je die schuiframen dan nog? Het is echter mogelijk om een gelijksoortig aluminium raam erachter te plaatsen. Aan de buitenzijde zie je er bijna niks van en binnen zit je comfortabel. Het raam open schuiven zoals in de oude situatie, blijft precies zo. Onbelemmerd. Het blijkt dat Metaglas nog meer in petto heeft voor specifieke renovatieproblemen. In Tiel maken ze volgens klantspecificatie achterzetramen, aluminium ramen, puien en loketten. ■

door Ron van Hoof

Ruiten ingooien gaat steeds moeilijker

Glas is er om je binnenshuis te beschermen tegen weer en wind. Je kunt het ook gebruiken om ruimten van elkaar te scheiden met behoud van lichtinval en - in de meeste gevallen - van doorzicht. In ieder geval is glas een onmisbaar onderdeel om gevelgaten te dichtten. Maar glas biedt vandáág veel meer functies. Eén ervan is bescherming

tegen ongewenste indringers. Bram van Huit, voorzitter van de Stichting Veiligheidsbeglazing, is de aangewezen persoon om hier meer over te vertellen: "De tijd van vier millimeter vensterglas gevat in stopverf ligt ver achter ons. Glas fungeert nu in veel gevallen als een lichtdoorlatende en doorzichtige muur."

Bram (A.H.) van Huit zit in de Stichting Veiligheidsbeglazing als representant van zijn werkgever Glaverbel. Hij is bij deze onderneming adviseur veiligheidsbeglazingen. Het van origine Belgische concern heeft tal van werkmaatschappijen door heel Europa. De groep, met het hoofdkantoor in Brussel, maakt deel uit van het Asahi conglomeraat, 's werelds grootste glasproducent.

Dochteronderneming Glaverbel Nederland heeft in Tiel een floatglasfabriek. Op dezelfde locatie zit Hardmaas. Deze fabriek maakt gehard glas en gemailleerde geharde beglazing, die toepassing vindt als borstweringspanelen. Andere producten die bij Hardmaas de deur uitgaan, zijn glazen deuren en puien. Maasglas Centraal fabriceert isolerend dubbelglas voor Midden-Nederland. De vierde fabriek op het fabriekscomplex in Tiel brengt de coating op het glas aan voor HR-beglazing. In totaal zijn in de productiebedrijven 450 medewerkers in de weer om glas en glasproducten te maken. Hiervan maken 25 deel uit van de verkoopmaatschappij Glaverned. Deze onderneming verricht alle commerciële activiteiten van de hele Groep in Nederland. De distributie gebeurt via de glasgroothandel.

Kan glas echt kogelwerend zijn? Jazeker! Eind zeventiger en begin tachtiger jaren werd begonnen om loketten te voorzien van kogelwerend glas. Eerst de postkantoren, al gauw daarna de banken. Maar om klantvriendelijk over te komen, zijn de balies vandaag de dag frank en vrij. Er is nauwelijks haar geld voorhanden. Andere bedrijfssectoren die veiligheidsbeglazing gebruiken zijn apothekers en supermarkten. Op dit ogenblik stappen de kantoor- en woningsector in steeds grotere mate over op inbraakwerend glas. Je kunt vandaag de dag tienduizend samenstellingen verzinnen met glas. Het multifunctionele van glas gaat een steeds grotere rol spelen in de bouwwereld. Extra isolatie, geluid- en zonwering moeten vaak samengaan met een grote mate van veiligheid. Daaronder kan ook vallen een dertig minuten durende brandwerendheid.

Enorme markt glasverwerkers

"Wij hebben fabrieken, die het basisglas maken in plateaus van zes bij drie meter. Deze maatvoering moeten wij aanhouden om het glas te vervoeren, want in principe kunnen wij glas in veel grotere oppervlakken fabriceren. In Nederland produceren wij dit vlakglas of floatglas ook. Ons concern heeft veertien floatovens, die dag en nacht draaien.

De floatoven in Tiel produceert vijftig duizend vierkante meter glas per dag. In totaal maakt onze groep dus een gigantische hoeveelheid glas", aldus Van Huit, sprekend over zijn werkgever Glaverbel.

Achter deze basisindustrie ligt een enorme markt van glasverwerkers voor een grote diversiteit van toepassingsgebieden.

De grootste spiegelfabriek van Europa, met een productie van twaalf miljoen vierkante meter verzilverd glas, is bijvoorbeeld een werkmaatschappij van Glaverbel. De autoindustrie, de glastuinbouw en de vastgoedsector zijn de grootste afnemers van glas. Je moet voor dubbelglas dicht bij je markt zitten. De glasproducent heeft daarom regionaal in Nederland ateliers, die isolerend dubbelglas vervaardigen. De groep heeft verder fabrieken om glas te harden, om gelaagd glas en om brandwerendglas te maken.

"Wij zijn in Europa de eerste producent van dubbelglas. De naam Thermopane is oorspronkelijk een merk van ons, maar is intussen uitgegroeid tot een soortnaam. Zelf produceren we het niet meer.

Hoeken zijn inbraakkritische punten bij gebouwen.

Want het was een gesoldeerde beglazing, terwijl wij dubbelbeglazing op dit moment kitten. Maar sinds het Bouwbesluit van kracht is, maakt brandwerendglas als veiligheidsbeglazing in Nederland een enorme opgang", zo verduidelijkt Van Huit de actuele situatie.

Vijf maal zo sterk

Veiligheidsbeglazing is er in allerlei soorten. Gehard glas - formeel heet dat 'voorgespannen glas' - is eerst verhit tot 720 graden en vervolgens geforceerd aan de onder- en bovenkant afgekoeld. Daardoor ontstaan er trek- en duwspanningen in het glas. Dat maakt het mechanisch en thermisch vijf maal zo sterk is als gewoon glas van dezelfde dikte. Dit voorgespannen glas is goed bestand tegen thermische invloeden. Je kunt er een lamp tegen aan zetten, zonder dat het breekt. Mechanisch is het ook sterk. Om probleemloos hele winkelpuien mee te bouwen. Maar bij breuk valt dit glas in heel kleine korrels uiteen.

Vandaar de tweede soort veiligheidsbeglazing, het gelaagde glas. Tussen twee of meer bladen floatglas zit een folie van polyvinylbutyral. Deze pvb-folie is heel taai en bepaalt daardoor de sterkte (slagwering) van het glas. Glaverbel kan gelaagd glas produceren tot 80 mm dik, waarbij ook de folielaag kan verschillen. Namelijk van één laag tot zelfs acht tussen het glas aangebrachte lagen. Bij inwerking van een harde slag zal het glas breken, maar de ruit blijft aan de folie kleven. Daardoor behoudt het glas zijn functie. Een autoruit krijgt wel een barst, maar vliegt er dus niet meer uit, zoals in vroegere dagen met gehard glas.

Volgens de Europese normering is draadglas

nog steeds veiligheidsglas. Veel mensen denken dat het juist sterker is. Ten onrechte. Van Huit heeft hier zijn bedenkingen tegen. "Draadglas is door de inleg van metalen draden juist op die punten bijzonder bros. Het biedt als weerstand erg weinig. Het glas heeft geen enkele functie als slag- of inbraakwering. Als een kind er per ongeluk tegenaan valt, kan het zich nog lelijk verwonden. Het had enige functie toen voorgespannen en gelaagd glas er nog niet waren. Er is ook veiligheidsbeglazing die bestaat uit lagen van glas en polycarbonaat. Dit type heeft een héél hoge weerstand."

Sterrenstelsysteem

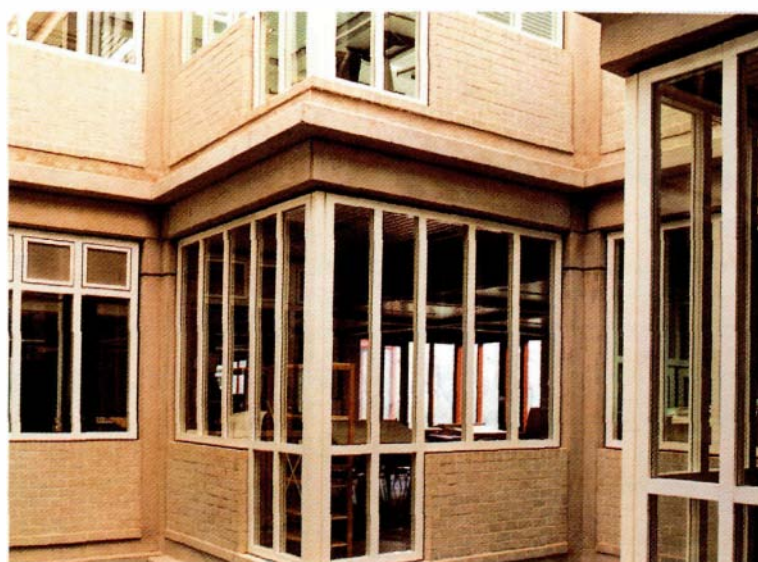
Voor een beter begrip: veiligheidsbeglazing is er voor safety en security, ofwel voor een passieve en actieve bescherming (veiligheid van personen en beveiliging van bezittingen).

De Stichting Veiligheidsbeglazing (SVB) hanteert sinds 1997 bepaalde kwaliteitscriteria. Zij heeft naar analogie van SKG een sterrenstelsysteem ingevoerd voor glas met als toevoeging een kruisje. Dat betekent een normering voor passieve bescherming, dat wil zeggen veiligheid tegen ongevallen en verwondingen. Er zijn per jaar 130.000 ongelukken met glas door een verkeerde toepassing. Al deze zaken voorkom je als je glas op de juiste manier inzet. Uiteraard speelt de plaatsing ook een rol in de veiligheid. Als je het hebt over risico's als vandalisme, gelegenheidsinbraak, de professionele kraak of gewapende overvallen, dan komt alleen gelaagd glas als veiligheidsbeglazing in aanmerking. De Europese norm (NEN-EN 356) maakt onderscheid in doorgooibepikend en doorbraakvertragend glas. Om aan een bepaalde norm te voldoen zijn proeven voorgeschreven, waaraan glas een bepaalde classificatie ontleent.

Weerstandstesten

De testmethoden bootsen situaties na waaraan beglazing kan blootstaan. De proeven die het glas moet ondergaan hebben een oplopende zwaarte. Bij de lichtste wordt een zandzak tegen het glas geslingerd als nabootsing van een menselijk lichaam, dus simulatie van een botsing tegen een ruit.

Bedrijfsgebouwen vragen veel ramen en zijn daardoor kwetsbaar.

PRIMAT-A

Bovenraamsluiting voor klepramen

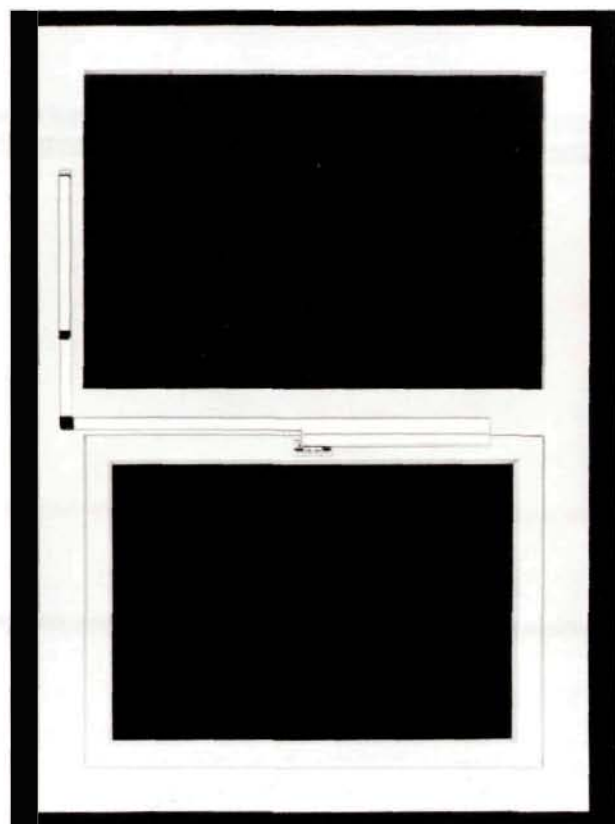
Verzekerd van een perfecte bediening binnen handbereik

Voordelen en mogelijkheden:

- * Softline-Design
- * Grote, verstelbare openingswijdte
- * Verbinding tussen stang en ketting zonder schroeven
- * Zichtbare delen van lichtmetaal
- * Geen zaagsneden van 45 graden
- * Probleemloze montage
- * Bediening naar keuze, traploze ventilatie mogelijk

"Inbreker zoekt het hoger op"

PRIMAT-A-VW

**Goedgekeurd
ten behoeve van**

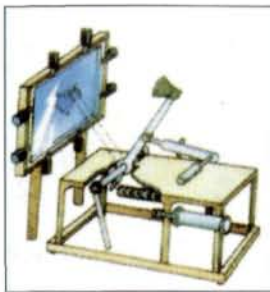
**POLITIE
KEURMERK
VEILIG
WONEN**

AMBOUW

GECERTIFICEERD NEN-EN-ISO 9002
Lid van de ASSA ABLOY-groep

AMBOUW BV POSTBUS 199 3870 CD HOEVELAKEN
KANTOOR-ADRES: HOGEBRINKERWEG 31 3871 KM HOEVELAKEN
TELEFOON 033 - 2535014 TELEFAX 033 - 2535064

Als het voorgespannen glas is, dan mag het aantal korrels een bepaald maximum per vierkante decimeter niet overschrijden. Gelaagd glas mag wel harsten maar niet kapot gaan. Doorgooiheberkend glas wordt getest met de kogelvalproef. Daarbij valt een metalen bal van een bepaalde hoogte op het glas overeenkomend met b.v. een baksteen, die tegen een ruit wordt gegooid. Doorbraakvertragend glas wordt onderworpen aan de hakbijlproef. Hier zijn drie klassen, die moeten voldoen aan een proef van dertig, vijftig of zeventig slagen. Kogelwerend glas wordt beproefd met diverse afgeschoten kalibers. Een 9 millimeter uit een pistool heeft een andere inslag dan een zware Kalasnikov. De normen voor kogelwering zijn ondergebracht in vijf klassen. Daarbij wordt ook gekeken of de beveiligde zijde splintervrij is. Als het glas een kogel tegenhoudt, maar er aan de veilige kant splinters afspringen, dan zou dat mensen aan die zijde kunnen verwonden. Van Huit: "Voor het gebruiksgemak is het sterrenstelsel een uitkomst. Want het zegt een doorsnee particulier natuurlijk niets, als het gaat om gelaagd glas. Wel als je beschrijft dat het beschermt tegen een bepaald soort geweldsexplosie." ■

De hakbijltest wijst uit welke classificatie een type veiligheidsbeglazing krijgt.

Certificering zonwerend glas

Zonwerende beglazing zit in de lift, mede door de stimuleringsmaatregelen met de Energie Investering Aftrek '99 en de Vamil Milieulijst. Als eisen voor zonwerend glas gelden een minimale lichttransmissie (LTA) van 60% en een zontoetreding (ZTA) die de 40% niet mag overschrijden. In een bijlage is dat in het overeenkomstige Komo-certificaat vastgelegd. Zo ook dat de isolatiewaarde 1,2 W/m² K moet zijn. Of nog lager natuurlijk. De eerste certificatie werd inmiddels afgegeven aan Glaverbel voor 3 glastypen met een U-waarde van 1,1 W/m² K (6-15-4).

Sleutelcontrole?

Het enige voordeel van een traditionele sleutelkast is wellicht de romantiek. Maar weegt die op tegen flexibiliteit, efficiency, veiligheid en betrouwbaarheid? Onze ervaring - en die van al onze klanten - zegt nee. Wilt u ook op een andere manier met sleutels omgaan? De KeyWatcher biedt u die mogelijkheid: de enige echte 24-uurs sleutelcontrole met pincode! Als u zeker wilt weten wie waar en wanneer de sleutels in handen heeft.

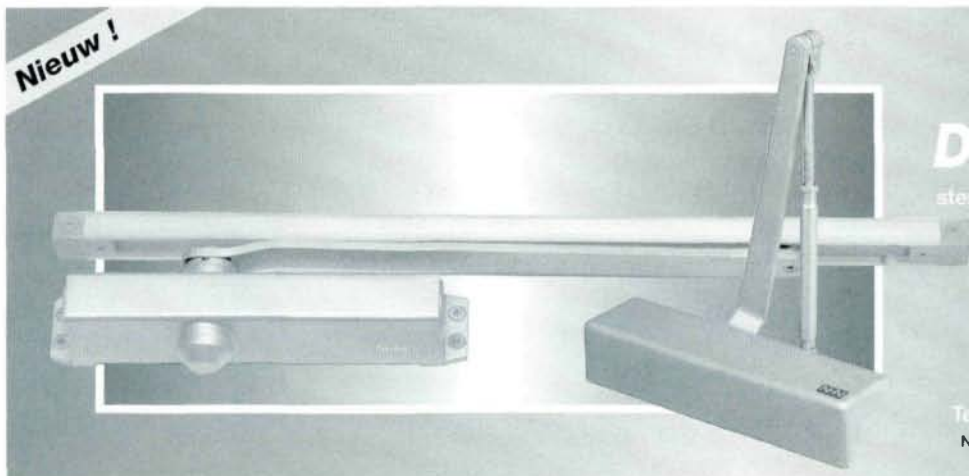
Bel direct voor KeyWatcher informatie:

Onderweg 49a, Postbus 67, 4240 CB Arkel,
Tel. (0183) 56 11 48, Fax (0183) 56 11 49

VEELZIJDIGE SPECIALISTEN IN BEVEILIGING!

Nieuw !

NHN

Deurdranger 83 V

sterkte instelbaar 2 - 4 volgens EN 1154 Norm

RAMVER

BOUW EN GLASBESLAG

Telefoon: 0165 572121 telefax: 0165 572129
Nispensestraat 44 Postbus 139 4700 AC ROSENDAAL

Richt de garantieregeling GND zich op de deugdelijkheid van het deurblad, als organisatie volgt GND de regelgeving en maatschappelijke ontwikkelingen op de voet. Om in te kunnen spelen op recent ingevoerde en te verwachten eisen rond kwaliteit, veiligheid en service.

Inbraakwerendheid buitendeuren **All-in GND** garantie

door Paul J.M. Willemse

Het stijgend aantal inbraken is een actueel maatschappelijk probleem. Reden om vooral de regelgeving t.a.v. inbraakwerendheid en met name de gevels zodanig te verbeteren dat vooral de "gelegenheidsdief" eerder wordt ontmoedigd. Vanaf 1999 stelt de overheid met het oog op het (nieuwe) Bouwbesluit reeds hogere eisen aan de inbraakwerendheid van woningen. Inbraakwerendheid Klasse 2 geldt volgens NEN 5096 voor alle 'bereikbare' buitendeuren op de begane grond aan de voor- en achterzijde van nieuwbouwwoningen. Dit is meestal inclusief balkondeuren.

Het GND haakte vroegtijdig in op te verwachten herzieningen in het nieuwe Bouwbesluit dat rond de eeuwwisseling van kracht wordt. De eisen beperken zich niet langer tot de buitendeur alleen. Fabrikanten aangesloten bij de Stichting Garantie Deuren (GND) produceren en leveren buitendeuren die aan deze eisen voldoen.

Geplaatste deur en het kozijn

Het Bouwbesluit eist straks volgens NEN 5096 een weerstandsklasse 2 (of 3) voor een geplaatste buitendeur, met de nadruk op geplaatst. Dat houdt in dat bij inbraakwerendheid de buitendeur niet meer als een opzichzelfstaand product wordt beoordeeld, maar ook gekeken wordt naar het deurkozijn, het hang- en sluitwerk, het glas, de beglazing en de wijze van afhangen. De dagelijkse bouwpraktijk laat zien dat architecten en opdrachtgevers deze klasse 2 feitelijk reeds voorschrijven in het bestek. Het grootste deel van het assortiment buitendeuren met GND garantie voldoet al in de relevante toepassingsgebieden aan het komende Bouwbesluit. Sommige fabrikanten produceren buitendeuren die de nog hogere klasse 3 halen.

Hoewel dit meestal buiten de directe verantwoordelijkheid van de deurenfabrikant valt, gelden ook voor deurkozijnen stringente eisen. De sponningdiepte moet bij nieuwbouw minimaal 51 mm zijn. Bij renovatieprojecten moet dit minimaal 40 x 15 mm zijn. In deurpartijen zonder zijraam voldoet een kozijnstijl met een doorsnede van minimaal 67 x 114 mm. Bevat de entree een zijraam, dan is meestal een tussendorpel op de halve hoogte een vereiste. Draait de deur in dit laatste geval naar buiten, dan voldoet een tussenstijl in doorsnede 67 x 114 mm. Bij een naar binnendraaiende deur moet het kozijnhout minimaal 90 x 114 mm in doorsnede zijn.

Dus aandacht voor inbraakwerendheid, warmte- en geluidsisolatie, aanpasbaar en duurzaam bouwen. Een buitendeur met GND garantie kan als een all-in product in de markt worden gezet, inclusief het afhangen, beglazen en afwerken. Wellicht komt daar op den duur zelfs het onderhoud bij.

Volgens Politiekeurmerk

In 1995 is het landelijk Politiekeurmerk Veilig Wonen (PKVW) ontstaan. Met het aanvankelijke onderscheid tussen bestaande- en nieuwbouw. Bij het keurmerk Veilig Wonen gaat het om te beginnen om veiligheid in het algemeen en dus niet alleen om de inbraakveiligheid.

Bij het toekennen kijken de controleurs voor een buitendeur niet alleen naar het deurblad, maar ze betrekken ook het deurkozijn, het beglazen en het afhangen in de toetsingscriteria.

De Stichting Garantie Deuren liet de Stichting Hout Research (SHR) het gehele assortiment deuren van haar leden op inbraakwerendheid beoordelen. De goedgekeurde deuren kregen (krijgen) een bijzondere aantekening op hun KOMO-kwaliteitsverklaring en verwerven daarmee automatisch het keurmerk Veilig Wonen.

In de praktijk kan het Keurmerk Veilig Wonen tot premieverlaging leiden.

KOMO-kwaliteitsverklaring

Buitendeuren worden geleverd met een KOMO-kwaliteitsverklaring. Die kwaliteitsverklaring van elke fabrikant geeft een nauwkeurige omschrijving van het betreffende type deur met bijbehorend hang- en sluitwerk en beglazing, plus de klasse van inbraakwerendheid. GND deuren zijn in principe -af fabriek- beglaasd en standaard voorzien van het nodige beslag (met de schilden).

Zo'n all-in levering met montage en afwerking waarborgt uiteraard een goed eindresultaat.

Bij levering via een timmerfabriek mag het hang- en sluitwerk, het afhangen en afwerken -onder bepaalde voorwaarden- door de timmerfabriek zelf worden verzorgd. Deze timmerfabrikant moet evenwel ook beschikken over een KOMO-kwaliteitsverklaring. SKH controleert op de naleving van de voorwaarden.

Het beglazen op de bouw door een gespecialiseerde beglazer en onder verantwoordelijkheid van de aannemer is toegestaan, mits het meegeleverde beglazingsvoorschrift strikt wordt opgevolgd. Afspraken met vermelding van de geldende (verwerkings)voorschriften dienen zwart op wit op papier te staan.

GND stift, een sluitend verhaal

De kwaliteitsverklaring van KOMO legt tevens de basis onder de huidige

GND-garantie van 6 jaar. In het kader van de garantieregeling vermelden fabrikanten de vereiste inbraakwerendheid (klasse 2 of 3) en de dichtheid/stabiliteit (klasse 1 of 2) op een GND-stift die in elke deur moet worden aangebracht. Gelden geen bijzondere eisen, uit zich dat in klasse 0. Om verwarring met het sterrenstelsel voor hang- en sluitwerk te voorkomen, is GND overgegaan op een klassificatie van de inbraakwerendheid die overeenstemt met NEN 5096.

De aanduiding op de GND-stift ziet er als volgt uit:

Het KOMO-kwaliteitscertificaat vermeldt bij een deur met klasse 2 of 3 het bijbehorende hang- en sluitwerk. De GND-producenten passen voor hun inbraakwerende deuren uitsluitend hang- en sluitwerk toe dat in de lijst van goedgekeurde producten is opgenomen of dat in het KOMO-Kwaliteitscertificaat is vermeld.

Dikke buitendeuren

GND is een warm voorstander van de dikke buitendeur. Duurzaam bouwen stuurt aan op verlaging van de EPC-waarde. Dat vraagt o.a. een hogere warmteweerstand van buitendeuren. Maar de steeds strengere eisen op het gebied van warmte- en geluidsisolatie zijn moeilijker in de gangbare 38 mm dikke buitendeur in te passen. De mogelijkheden en de consequenties van dikkere (54 mm) buitendeuren zijn onderzocht.

GND liet daarna rekenmodellen in Excel 7 ontwikkelen waarmee de ontwerpers de warmte- en geluidsisolatie van zowel de 38 als de 54 mm dikke deur kunnen berekenen.

Zo zien beslissers in de bouw op eenvoudige wijze de consequenties van hun keuzes ten aanzien van type deur, afmetingen, glasvlakken en panelen, plus de te gebruiken materialen. De brochure 'Het voordeel van de 54 mm deur' geeft meer informatie.

De onderdorpelconstructie mag niet hoger zijn dan 20 mm. Daarom is

samen met de Nederlandse Bond van Timmerfabrikanten en diverse leveranciers van onderdorpels en profielen de aanzet gegeven tot geheel nieuwe onderdorpels, die bovendien zeer goed regen- en winddicht zijn.

Ronde ruiten en kleurige finish

Voor ronde glasopeningen heeft GND in samenwerking met Miedema Houtwaren een uniek en uitgekend, in MDF uitgevoerd, beglazingsstelsel voor vlakke buitendeuren ontwikkeld. Op dit moment is alleen nog de ronde MDF cassettevorm beschikbaar voor de deurdiktes 38 en 54 mm en de deur wordt -af fabriek- beglaasd geleverd. Deze innovatieve ontwikkeling is stellig ook toepasbaar voor ovale, gebogen, vrije en rechte vormen.

Duurzaam bouwen vestigt de aandacht op afwerking en onderhoud.

De kleurkeuze heeft invloed op de kwalificatie gunstig, normaal of ongunstig onderhoud.

Onderzoek resulteerde in aanbevelingen over de RAL-kleurkeuze in relatie tot het te verwachten onderhoud. Donkere kleuren vragen frequenter onderhoud dan lichte. In dat kader geeft de brochure 'Kleur bekennen in onderhoud buitendeuren' nuttige informatie.

Watergedragen verven krijgen een voorkeursbehandeling, maar zijn, vanwege het risico van zwellen en klemmen, nog niet zondermeer toepasbaar op buitendeuren. Nader onderzoek op dit gebied zal naar verwachting eind dit jaar afgerond zijn. ■

Foto's: Northgo

BRL voor binnendeuren op komst

FND: kleine club met spraakmakende initiatieven

"Er zijn in de deuren-wereld nog veel zaken niet geregeld." Een praktische constatering van bestuurslid Wijnveld van de Federatie Nederlandse Deuren-industrie (FND). "Denk maar aan de BRL's en de brandwerendheid." Maar intussen heeft de FND bereikt dat ook de collega's van de Ver. Ned. Deurenfabrikanten mee rond de tafel gingen om met SKH en het Kiwa-instituut een commissie voor BRL's te vormen. Vandaar dat er nu een eindconcept Beoordelingsrichtlijn voor binnendeuren ligt. Wordt dat concept goedgekeurd, dan kan het Kiwa aan de slag voor de zo gewenste Komo-certificeringen.

Bestond er dan een controverse tussen beide organisaties? Nee, maar de FND onderneemt de meest activiteiten.

"Je moet ons vooral als initiatiefnemers zien", benadrukt Johan Weekamp van de gelijknamige deurenfabriek. "Daarvoor zitten we ook regelmatig bij VROM en EZ, want er heerst nog te veel onduidelijkheid. We zijn met z'n elfven een kleine club, maar we slingeren steeds nieuwe, essentiële zaken aan."

Brandwerend boven de norm

De derde man in ons gesprek met FND-directeur Jan Vrijs van Houtindustrie Krepel noemt vervolgens als voorbeeld de certificering van brandwerende deuren. "Door ons op poten gezet met het TNO voor 30 en 60 minuten brandwerendheid in combinatie met stalen FND-kozijnen, al dan niet gevuld, respectievelijk FND woningtoegangsdeuren met meranti kozijnen. In stomp en opdek. En dan mogen we terecht trots zijn, meen ik, dat we een deur conform het Bouwbesluit hebben ontwikkeld die de 60 minuten-norm van NEN 6069 ruimschoots doorstaat."

Wijnveld: "Uniek zelfs, de geteste deuren haalden in een hardhouten kozijn 67 minuten en in een stalen maar liefst 72 minuten!" Door dit soort acties blijkt FND in de markt gezien te worden als expertise-partner voor brandwerendheid. "Dat is onze kracht", stelt Vrijs vast. "Zo klopte ook Elton als tochtweringsfabrikant

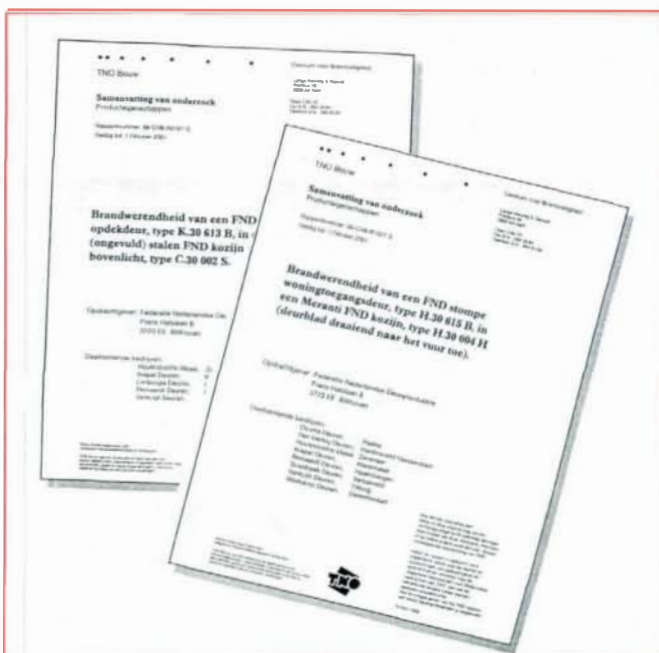
bij ons aan voor hun Ellen valdorpels. Die 60 minuten proeven zijn met attesten voltooid, zodat Elton nu met alle FND-aanbieders in één keer door de hoed is."

Aanspreekpunt

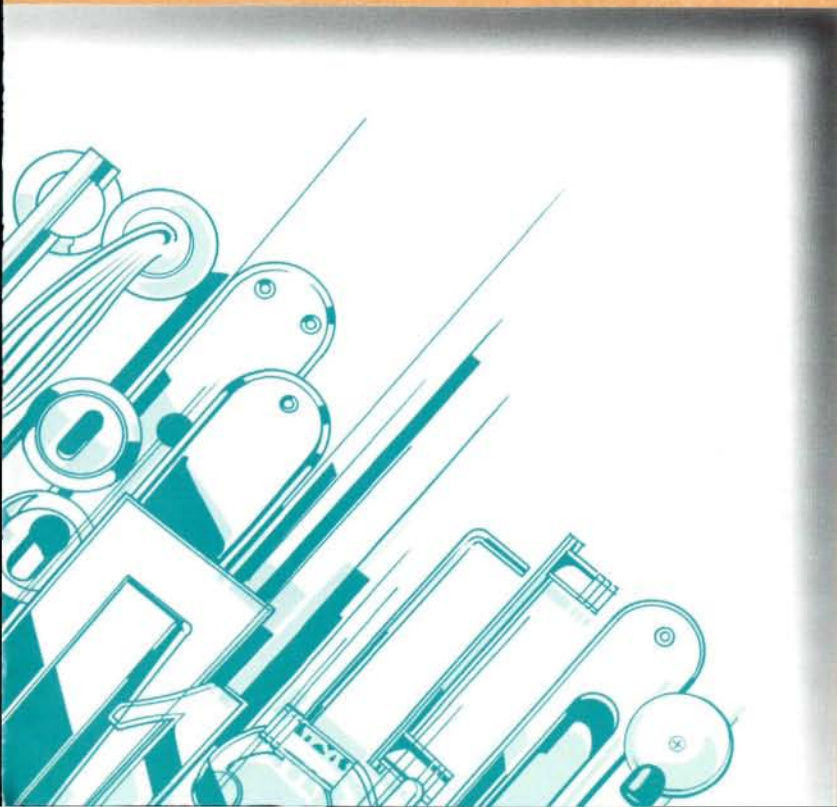
Kortom, de initiatieven op het gebied van productontwikkeling, normalisatie, inbraak- en brandpreventie, akoestische en milieutechnische zaken, arbo, in- en verkoop en garanties steunen op een hechte samenwerking. Weekamp verwoordt nog eens de doelstelling naar de markt toe. Namelijk "Gesprekspartner zijn en voorlichting geven aan (semi)overheidsinstellingen, woningbouwcorporaties, garantie- en keuringsinstituten, assuradeuren en overkoepelende organisaties in de bouw." Het verzamelde FND-gezelschap bestaat uit fabrikanten van zowel binnen- als buitendeuren en utiliteitsdeuren met producten in hout, plaat, kunststof en metaal. Waaronder ook GND-leden. "De deur staat open voor nieuwe deelnemers", besluit Weekamp met understatement. ■

FXVM

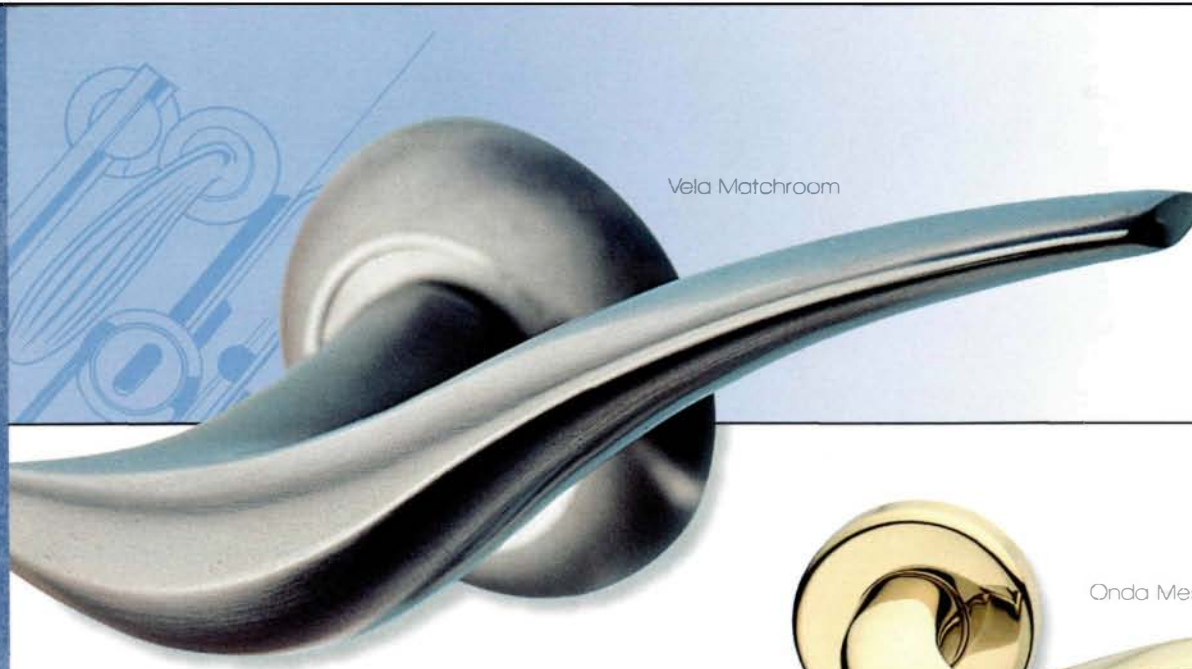
(Secretariaat FND: Frans Halslaan 6, 3723 EE Bilthoven)

BOUW BESLAG

 HARDBRASS

Vela Matchroom

Onda Messing

Milano Messing

Milano Chrom

Milano Matchroom

Silvia Messing

Silvia Chrom

Silvia Brons

Silvia Matchroom

Lara Brons

Lara Messing

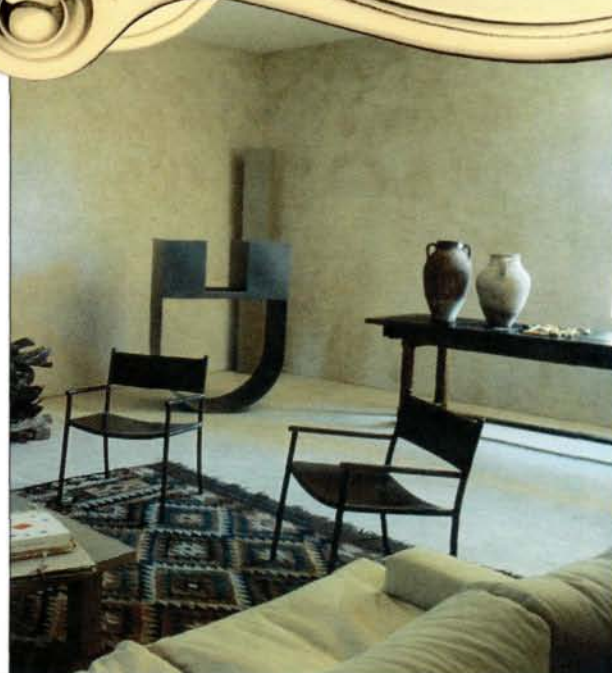
Elena Messing

Capri brons

Elena brons

Astra Matchroom zwart

Astra Chroom zwart

Astra Messing zwart

Astra Matchroom beuken

Whitehall Chroom

Bonn Messing

Bonn Matnikkel chroom

Thalassia Messing

Gemma Messing

24-uurs levering.

150 modellen, uit voorraad!

Gegarandeerde topkwaliteit.

Deelnemer vakbeurs VIEW '99.
17 - 19 november, Ahoy Rotterdam.
Standnummer 148 • Scheldehal.

Internet:
www.hardbrass.nl

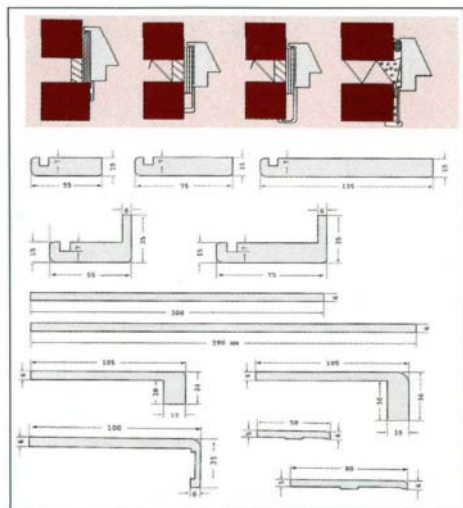
Wij leveren tevens:

- Inox bouwbeslag.
- Inox postkasten.
- Inox trapleuningen.
- Veiligheidsbeslag met Veilig Wonen keurmerk.

View

Garagedeuren lopen al voor op EN-normen

Op Sunexpo, de zonweringsbeurs die parallel met View loopt, toont Euroferm het resultaat van de nieuwe samenwerking met de Franse Tubauto. D.w.z. een leveringsprogramma dat beantwoordt aan zowel de Europese als ook individuele veiligheidseisen. De garagedeuren voldoen aan NEN 5096, weerstandsklasse 2 en als zodanig passen ze bij het Politiekeurmerk Veilig Wonen. Maar ook voor de toekomstige Europese EN-normen qua persoonlijke beveiliging (o.a. vingerklembescherming en veerbreukbeveiliging) is het programma kantel- en sektionaaldeuren nu reeds klaar. Intussen zijn de inbouwmaten van de sektionaaldeuren zodanig uitgekend dat ze praktisch in elke situatie passen. Inf: Euroferm, Helmond, 0492.53.70.22

View

Handige en fraaie aansluiting kozijn-muur

Vervanging van kozijnen laat binnen vaak minder gewenste sporen na. Oplappen van het bestaande stucwerk is lastig, overlappen van de schade echter een fluitje van een cent. Met de Duo Dagkant afwerkstroken en koplatten wel te verstaan. Al naar gelang de situatie is er altijd een fraaie oplossing mee te creëren. Want bedenker Geurkink van Progé levert een heel scala aan kant-en-klare profielen van vochtwerend MDF met een sterke kunststof ommanteling van Renolit. Na montage komt er geen schilder of stucadoor meer aan te pas. Schilderen in een eigen kleur is na primen mogelijk. "Ideaal voor renovatie", zegt Geurkink, "want de binnenafwerking is meestal een ondergeschoven kindje. Echt iets voor montagebedrijven dus, maar we leveren ook voor nieuwbouw."

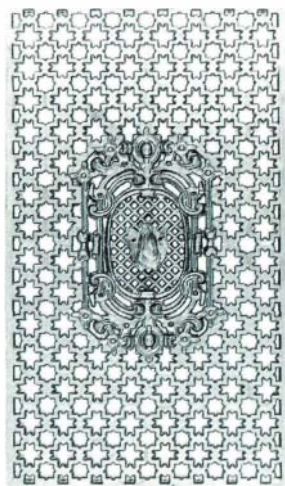
Er zijn groefgefreeste koplatten waarin MDF-stroken passen, maar ook a.h.w. vergrote architraafprofielen om de aansluiting van kozijn en muur af te dekken. Een primeur op View.

Inf: Progé, Lichtenvoorde, 0544.37.25.34

Nostalgisch sierlijk en veilig

Nostalgische voordeuren, bijvoorbeeld met panelen en glas in lood. In die trend van nieuw oud, maar natuurlijk ook voor echt oude deuren, passen de deurroosters van Wilpstra perfect. Zulke roosters zijn niet alleen mooi, maar ook veilig. Leverbaar in alle soorten en maten, ambachtelijk gegoten of echt gesmeed. Afhankelijk van het model versierd met bloemen, damesfiguren, engeltjes, medallions of andere ornamenten. Ook heel apart met levensbomen. Die zijn zelfs op maat te leveren.

Inf: Wilpstra, Grootegast, 0594.61.21.12

Back to the thirties?

Het nieuwe deurmodel SKS 235 in de binnen-deur-serie SkanSelekt MDF heeft een zweem van de jaren '30. Maar het nieuwe type is in MDF opgebouwd op gelamineerde stijlen en dorpels van meranti. Vandaar ook een 5-jaars garantie tegen trekken, krimpen, zwellen en scheuren. De SKS 235 is overigens reeds voorzien van een slotgat voor de Nemef-serie 1200/1300. Bovendien is voor de deur Satinato facetgeslepen glas (83x201,5 cm) uit voorraad leverbaar, maar een dichte uitvoering is ook mogelijk (type 234). De wit voorgrondende deuren zijn naar keuze stomp of opdek. In stomp en opdek verschijnt in de SkanBoard-serie een boardpaneel-binnendeur in witte grondlak en voorzien van standaard slotgat. Hij bestaat uit vuren stijlen met een

honingraatvulling, maar de fabrikant is bij dit type SKB 207 vooral trots op de finish met houtnerfstructuur, wat voor board nu eenmaal niet als gebruikelijk geldt. De SkanBoard SKB 207 kreeg 6 maanden garantie op de deurconstructie mee. Architraven, hoekstukken en neuten kunnen telkens bijpassend meegeleverd worden.

Inf: Skantrae, 's Heerenberg, 0314.67.51.51

View

Deurnaaldprofiel

Voor dubbele (binnen)deuren en pendeldeuren bedacht Elton een half rond kunststof deurnaaldprofiel met verdeckte schroefbevestiging. Leverbaar in de lengten 225 en 250 cm en naar keuze in de kleuren wit, zwart, blauw, geel, rood, brons of zilver. Het uiterlijk sluit goed aan op de bekende vingerbeschermingsprofielen aan de scharnierkant.

Inf: Elton, Roden, 050.501.98.98

Garagedeuren, een te makkelijk doelwit voor braak

door Frans van Miert

Het kraken van de vele vrijstaande of geschakelde garageboxen is niks bijzonders.

Weinig visuele controle, spaarzame verlichting, als die er al is, dan kun je rustig je gang gaan. Juist de vele oudere garagedeuren zijn veelal een zwakke schakel in de 'rondom' inbraakbeveiliging. En al helemaal bij inpandige garages. Bewoners denken eerder aan spijlen voor hun klepraampjes dan aan hun kanteur. Daar zit immers een cilinderslot op? De 'gevoeligheid' ligt echter meestal niet bij het slot zelf, maar in de vergrendeling.

Vaak sluiten garagedeuren - vooral de oudere versies - via een stang-schoot in de drempel of met 2 diagonale schootstangen naar de onderhoeken van het kozijn. Het laat zich raden dat je met een koevoet onder de deur resp. het zijdelings wegtikken van de diagonaalschoten deze versluiting bij zo'n groot deurvlak vrij makkelijk kunt forceren. Dan wel uit hun sluitnokken kunt lichten. Immers, zo'n deurvlak heeft onvermijdelijk rondom speling t.o.v. het kozijn. Daar komt bij dat de meest verkochte kanteuren in Nederland van relatief dunne staalplaat zijn. Hoewel op een frame gelast geeft dat bij wat kracht-gebruik mee. Waarom zijn kanteuren (veelal) dan niet sterker, lees inbraakwerender, uitgevoerd? Een insider die liever ongenoemd blijft, weet het precies: "Bijna alles komt uit Duitsland en garagedeuren passen bij de Duitsers, ondanks

al hun beveiligings-constructies, vreemd genoeg niet in hun optiek. In het beveiligen van garagedeuren ligt Nederland ver voorop." Er wordt momenteel dan ook hard aan gesleuteld. Omdat het onderste deel van een kanteldeur door de ongeveer op halve hoogte aangebrachte hefboom- en scharnierwerking vrijwel geen ophanging of aanslag meer heeft, moet juist daar een betere versluiting voorzien worden.

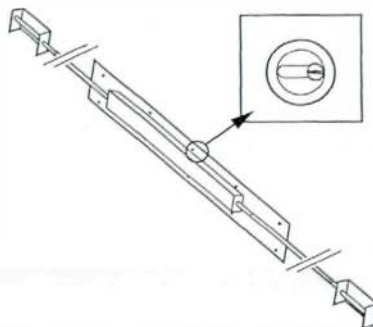
Het Politiekeurmerk Veilig Wonen zette wakkere geesten dus logisch op dit thema. Het huidige resultaat daarvan, allemaal bedoeld voor aanvullende verbetering, komt dan ook van hang- en sluitwerk-specialisten. De beveiligings-oplossingen zijn daarom (nog) niet als standaard-uitrusting op nieuwe sektionaal- of kanteldeuren te vinden. Meest voor de hand liggend is natuurlijk het plaatsen van een extra balkslot. Met een deugdelijke cilindersluiting en robuuste zijwaartse schoten die 'aanvallen' van 3 minuten of langer volgens het Politiekeurmerk/SKG weerstaan. Alleen een met SKG-sterren opgetuigde slotcilinder lost namelijk het vergrendelingsprobleem niet op, dat's duidelijk. Bovendien zijn er volop goedgekeurde (halve) cilinders te koop. Wel opletten dat de cilinder ook volgens de regels gemonteerd wordt. Dus nauwelijks uitstekend en safe beschermd door een eveneens gekeurde beveiligingsrozet (van huiten blind bevestigd). Bouwbeslagspecialist Paul van Leerdam bv ging in samenwerking met sektionaal- en kanteldeur-fabrikant Novoferm aan de slag. "Er zit 16 maanden werk in, maar nu is het VisVast garnituur ook universeel toepasbaar op bijna alle bestaande garagedeuren. Het voldoet aan de eisen van het Politiekeurmerk en van SKG", aldus Van Leerdam. De horizontale balkconstructie meet 2700 mm, maar is tot 1000 mm (soms aan een zijde nodig bij asymmetrisch slot) in te korten. Tot het standaardpakket van Van Leerdam behoort een 1/2 SKG-cilinder en SKG rozet.

Met een soortgelijke beveiliging komt nu ook Dirk Kistenmaker van Matching op de markt. Hij ging uit van de eveneens veel gebruikte metalen Hörmann Berry garagedeur. Zijn door Fiam geproduceerde slot wordt met blindklinknagels op de versterkingsrib boven het bestaande slot bevestigd. De geharde schoten

Foto's: Novoferm

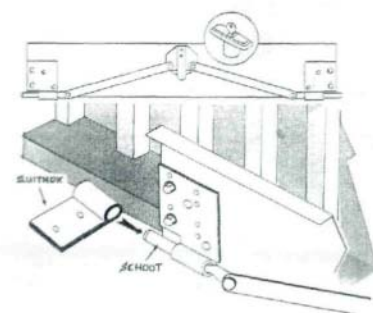
Het VisVast slot voor namontage

Secumax (zonder Politiekeur)

Secumax Plus met excenter-schoten

Ook Fiam ontwikkelde een balkslot met anti-zaagschoten

van de op maat in te korten sluitstangen (2 x 1200 mm) steken door het profiel van de deur in het kozijn. Daarbij is het deel dat de deurnaad passeert voorzien van rolbusen, dus een doorzaagbeveiliging. De constructie past zelfs nog op een 3,5 meter deur van Hörmann Berry. Voor het slot hoeft geen europrofiel-gat gemaakt te worden, maar slechts rond geboord, want Fiam past hier de ronde crosskey-cilinder toe. Ook deze beveiliging van Matching voldoet aan de eisen van het Politiekeurmerk en SKG. Kistenmaker: "Ze kregen 'm bij het testen niet open, maar gek genoeg past Hörmann Berry deze beveiliging nog niet standaard toe. Je moet het dus zelf naderhand (laten) aanbrengen." Daarentegen gaat de Secumax sluiting niet uit van een deurbalkslot maar van een vloervergrendeling midden onderaan de deur. Daarbij haakt een sluitarm in op een afgeschuinde vloerdook (zie afb.) Zo'n oplossing past zowel voor kantel- alsook roldeuren. De vergrendeling van de sluitarm gebeurt rechtstreeks met de sleutel, die overigens gelijksluitend te leveren is. Het nadeel van deze Secumax (van glasvezel gewapende, slagvaste kunststof) is echter dat hij door zijn constructie voor de bediening erg laag bij de grond zit. Dat onderkent leverancier SecuProducts ook wel. Christiaan van Bruggen heeft echter nog andere garagedeur-beveiligers in huis. "De grote kracht van de nieuwe Secumax P3 is de combinatie van Politiekeur en het feit dat de vergrendeling geen montage vergt. Er hoeft niet in de deur geboord te worden." Hoezo dan? Omdat het om een in de deurrails aan te brengen barrière-stang gaat. Die past altijd, want teleskopisch uitschuifbaar en is dus in een handomdraai geplaatst. Vooral handig als je met vakantie gaat. Van binnenuit gebarricadeerd en daarmee van buitenaf niet te ontgrendelen. De eveneens nieuwe Secumax Plus echter werkt op het bekende niveau met zijwaartse schoten. Hij wordt momenteel getest voor SKG- en Politiekeurmerk. De verzinkte heavy-duty

stangschoten vergrendelen via een excenter langs de deuronderzijde in zware sluitnokken (afb.), waarbij een robuuste geleiding borg staat voor hoge weerstand. Het cilinderslot is van buiten resp. binnen te bedienen. "Secumax Plus is geschikt voor zowel houten, kunststof of metalen deuren en binnen 30 minuten te monteren", aldus Van Bruggen.

Bij garagedeuren met geïntegreerde loopdeur liggen de preventieve eisen natuurlijk weer anders. Maar zulke constructies zijn ook minder gangbaar. Wat niet wegneemt dat er al wel garagedeuren met Politiekeurmerk Klasse 2 bestaan (o.a. van Euroferm-Tubauto). Het feit dat er in enkele maanden tijd al een handvol nieuwe garagedeur-beveiligers op de markt kwam, zegt genoeg over de actuele 'nood'. Dat ze bijna allemaal voldoen aan het Politiekeurmerk en SKG-eisen en daarmee opgenomen worden in de Wijzer Veilig Wonen, onderstreept nog eens extra dat veel garagedeuren een te gemakkelijk doelwit voor inbraak zijn. Dat de geboden constructies zelf (nog) geen SKG-sterren hebben, ligt simpelweg aan het ontbreken van een specifieke norm voor garagedeuren. De goedkeuringstesten beperken zich daarom tot de weerstand, de bekende 3 of 5 minuten aanvalsvertraging. Onbegrijpelijk dat deurenfabrikanten zich tot nu toe zo weinig om een echt preventieve standaarduitrusting bekommerden.

Genoemde leveranciers:

Visvast Paul van Leerdam BV

pb 215 6660 AE Elst

0481.37.55.66

Fiam Matching

pb 982 3800 AZ Amersfoort

033.465.45.23

Secumax SecuProducts BV

Boekweitstraat 23 2153 GK Nieuw-Vennep

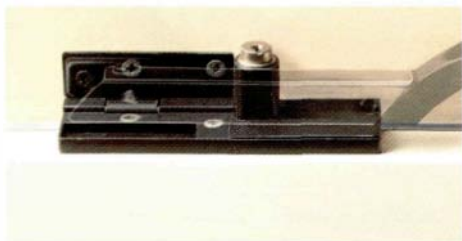
0252.62.09.01

Secumax P3 teleskoop-stang

Security **Makkelijk plaatsbare cilinderslotvergrendeling op Axaflex**

Geen huis zonder wegdraaibare combi-uitzetter op de klepraampjes. Dat mag je toch stellen. Fabrikant Axa Stenman bracht onder de productnaam Axaflex steeds meer verbeteringen aan, met gestroomlijnde kunststof greepjes e.d., zelfs zo dat de uit-

zetter van 'oudsher' al een SKG-keur kreeg. Maar voor het Politiekeurmerk moest het nóg beter. Marketing-manager André

Homma kent de onvermoede zwakke plek die ervaren inbrekers ontdekten hebben. Dus zit er nu een cilinder-drukslot op de nieuwste Axaflex! De primeur krijgt zijn doop op de Security-beurs. Wordt dat vervangen? "Nee", zegt Homma, "want iedereen kan zijn bestaande Axaflex eenvoudig demonteren om de nieuwe bodemplaat met cilindervergrendeling te plaatsen en vervolgens de raamuitzetter weer (erop) te schroeven. Dat is uiterst makkelijk door iedereen te doen, je hebt alleen een schroevendraaier nodig." Door de nieuwe vergrendeling kan de Axaflex, die verder nog een stalen i.p.v. kunststof scharnierarm gekregen heeft, nooit openge-drukt worden. Een prettige bijkomstigheid

is dat de cilindersluiting met omkeersleutel (altijd passend) gelijksluitend met andere raamsloten, b.v. die van Axa raamboompjes, geleverd kan worden.

Ook die raamboompjes zijn onder de loop genomen. Nu als 3318 voor buitenwaartse ramen met drukknop en opbouwsluitkom en als 3319 met cilinderslot. Beide met haakschoot. Idem voor binnenwaartse draairamen, maar dan met sluihaak. Tenslotte het veiligheids-insteekslot 3200 met de voor boren of zagen onneembare gecarboniteerde gehard stalen schoot en actieve vergrendeling.

De stulp is van rvs. Gedacht als extra beveiliging voor buitendeuren.

Inf: Axa Stenman, Veenendaal, 0318.53.61.11

Automatisch sluitend

Ramen zijn vaak de inbraakgevoelige plekken in een huis. Tenzij ze beveiligd zijn met raamsloten. Maar dan moeten die sloten wel op slot. En hoe vaak 'vergeet' de bewoner die sloten dicht te draaien.

"Iedere keer dat gesleutel als ik de ramen open en dicht doe..." Met als gevolg dat de sloten vaker open staan dan dicht.

Om zulke slordigheid te voorkomen, valt het nieuwste raamslot van Abus automatisch dicht. De sleutel is enkel noodzakelijk om het slot te openen. Om het gebruiksgemak helemaal te optimaliseren is de nieuwe FTS 99 ook te gebruiken in combinatie met bestaande FTS, FO, FOS, DF en DFS series. Dat betekent dat één sleutel genoeg is voor alle deuren en ramen. Kersvers zijn de twee SKG-sterren die het slot haalde door 8 minuten en 9 seconden stand te houden.

Inf: H. Cillekens, Roermond, 0475.32.51.47

Security **Unican codesloten bij Duitman**

Zojuist kwam slotenspecialist Duitman BV met nieuwe mechanische codesloten van het merk Unican op de markt. Je opent er via een persoonlijke code deuren mee, een code die op elk moment snel en simpel te veranderen is zonder het slot van de deur te halen. De Unican sloten zijn door hun robuuste - en zelfs waterdichte - volmetaalconstructie niet alleen op buitendeuren, maar ook op binnendeuren, kasten, liften of bureauladen toe te passen. De importeur komt met een pakket aan modellen en stijlen voor passende applicaties.

Inf: Duitman bv, Hengelo, 074.245.25.25

View **Goed h+s-werk is niet genoeg**

Adviseur en intermediair zijn voor architecten, opdrachtgevers en voorschrijvers, industrie en handel in de bouw, dat ziet Themans al jaren als een van haar belangrijkste taken. Wat mogelijk is door een dusdanig pakket van Europese merken in hang- en sluitwerk dat van een totaalprogramma kan worden gesproken. Want het bedrijf behartigt marketing en distributie van o.a. BSW scharnieren, Cisa cilinders, KfV meerpuntssluitingen, Geze deursluiters en beslag en FSB deurbeslag. Goed hang- en sluitwerk alleen is niet genoeg, stelt Themans. Bij beveiliging moet je met alle facetten rekening houden, ook qua montage. Dat vergt goede samenwerking. Dat wordt in Zutphen o.a. ingevuld met documentatie, monsters, bestekservice, bemiddeling en adviezen naar alle betrokken partijen. Op View concreet met de genoemde merken.

Inf: Themans, Zutphen, 0575.59.57.00

Verbeterde sluitkom

Voor de dubbelpensloten van Fiam is er een nieuwe, sterk verbeterde sluitkom met 3-sterren SKG-keur op de markt. Nu met 2 frontale schroefgaten, 2 achter in de beschermde bussen en een schuine verschroefing in het midden. Dat biedt duidelijk extra stabiliteit. Een slimmigheid is dat de verticale ruimte 2 mm vergroot is om problemen van uitzakkende deuren op te vangen. Bij alle leveringen van nieuwe Fiam dubbelpensloten is de verbeterde sluitkom al inbegrepen.

Inf: Matching, Amersfoort, 033.46.5.45.23

In 48 uur tailormade

Daar de Nederlandse importeur van de 2-sterren SKG-gekeurde Mauer cilinders door de fabriek is uitgerust met een computergestuurde werkplaats, zijn afwijkende profielcilinders binnen 48 uur leverbaar. Bijvoorbeeld voor gelijksluitend maken of voor kleinere (hoofd)sluitsystemen. In hele, halve of knopcilinders en ook voor combinatie met centraalcilinders t.b.v. wooneenheden met een of meer centrale toegangsdeuren. De software van Mauer berekent foutloos de beste en meest veilige combinaties.

Inf: Van Erp, Amersfoort, 033.455.09.00

Tot 300 meter uitleesbaar

Van 2 toegangen, waarvoor 200 kaarten in omloop kunnen zijn tot een onbeperkt aantal entrees voor wel 20.000 kaarthouders, zo breed reikt de Blue Line Agrina toegangscontrole. En dat kan tot 1000 kaarten nog zonder computer. Stand-alone van 2 tot 8 toegangen. Uniek in de wereld, zo beweert leverancier Krijn Herrewijn van Argotron, is dat de afstand tussen lezer en controller tot 300 meter kan zijn. De top van de Blue Line serie draait met geïntegreerd alarmbeheer en veiligheidssystemen onder Windows 3.1, 3.11 of 95 vanuit een standaard PC. In de kaart-technologie kan een bestaande bankcard al geprogrammeerd worden voor zo'n toegangscontrole van Blue Line, eventueel ook gecombineerd met pin-codes. Een flexibel systeem dus dat met de stand-alone types al laagdrempelig begint.

Inf: Argotron Coöp., Eindhoven, 076.50.89.000

Het fijne verschil

DOM ix 10 KG

2 IN 1

- ☐ Miljoenenbewezen bestseller in de keersleutel technologie met de blokkeerkogel
- ☐ 2 sluitingen in een cilinder
- ☐ 2 complete sets nieuwzilveren keersleutels met de blokkeerkogel
- ☐ 2 veiligheidscertificaten
- ☐ SKG *** keurmerk

Benut de voordelen die het sluitsysteem DOM ix 10 KG 2 IN 1 U biedt.

Uw Sleutel.
DOM SICHERHEITSTECHNIK

Alle mogelijkheden gaan voor u open

met van Swaay Toegangstechniek.

PERSOONSDOORGANGEN • VOERTUIGDOORGANGEN • TOEGANGSCONTROLE
PARKEERSYSTEMEN • SERVICE EN ONDERHOUD

van Swaay Toegangstechniek

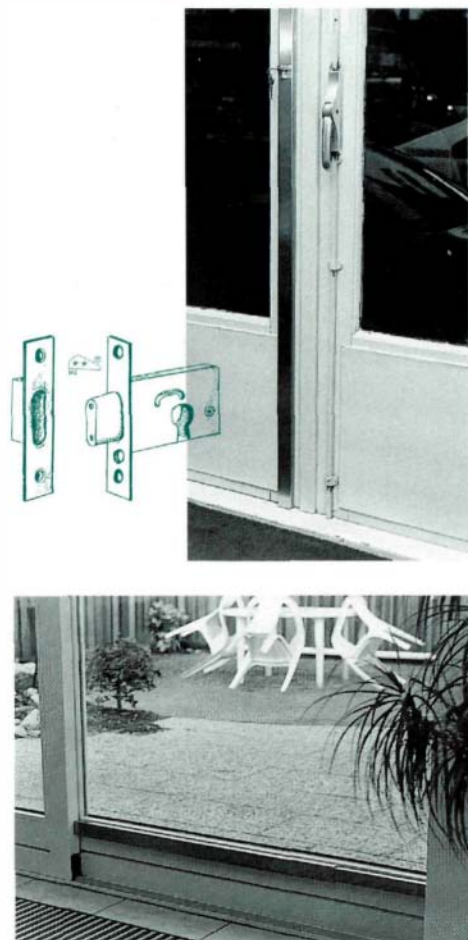
Imtech

Systems

van Swaay Toegangstechniek B.V.

Hoofdweg 22, 2908 LC Capelle aan den IJssel, Postbus 5042, 2900 EA
Capelle aan den IJssel, telefoon: (010) 28 42 666,
fax: (010) 44 25 802, www.swaay.nl, e-mail: info@swaay.nl

C 1/4 KL

SKG-gekeurd nieuws voor alledaagse beveiligingsproblemen

De knelpunten in woningbeveiliging zijn schuif- en terrasdeuren, bovenlichten en garagedeuren. Voor al het 'gewone' raam- en deurwerk is er altijd wel een passende versluiting. Nu blijkt echter dat we ook voor de probleemgevallen niet per se aangewezen zijn op buitenlandse innovaties t.b.v. nogal Nederlandse situaties. Bovendien heeft producent VisVast voor zijn oplossingen al het SKG- en dus Politiekeurmerk Veilig Wonen gekregen.

Denk het principe van een balkslot nu eens verticaal en je hebt een slanke, strak ogende espagnolet met tot 62 mm uitdraaiende schoten. Over de gehele lengte keurig afgedekt achter een roestvaststalen kap. Zowel de meegeleverde 1/2 cilinder als de espagnolet zelf voldoen aan het nieuwe SKG-keur. Omdat zo'n veilige espagnolet niet alleen voor terrasdeuren, maar ook voor ramen interessant is, zijn twee lengtes leverbaar: 2500 mm - tot 1250 mm in te korten - en 1250 mm die nog voor 600 mm dagmaat toepasbaar is.

Omdat de werkelijke sluiting van schuifdeuren en -ramen, met name in de oudere versies, vaak inbraakgevoelig is, leggen bewoners doorgaans een houten lat of stalen pijp tussen kozijn en schuivend deel. Een ware lelijke noodoplossing waarvoor een beter, meeschuivend alternatief is bedacht. Simpel teleskopisch, maar wel zo degelijk dat op-nieuw het SKG-keur geen probleem bleek. Het roestvaststalen balkslot, dat uiteraard altijd binnen geplaatst wordt, past op zowel binnen- als buitenschuivende deuren en ramen. Al de genoemde beveiligers zijn uiteraard gelijksluitend te maken. Tenslotte is het nieuwe R/L op binnen- of buitenwaarts draaiende en zelfs schuiframen of deuren te monteren Visum bijzetslotje een echt handige aanwinst. Simpel uitwisselbaar met de bekende penslotjes. Maar geschikt voor inpassing in een euro-cilindersysteem. Het SKG 2-sterren keurmerk, geldt zowel voor het slot als de sluitkom. Een bijpassende veiligheidsrozet kan meegeleverd worden.

Inf: Paul van Leerdam, Elst, 0481.37.55.66

Ankerslot's patenten verzekerd

Onlangs is de unieke, beschermde cilinderserie Multi-9000 van Ankerslot vervangen door de nieuwe Project-9300. Waarom? "Het gaat om gepatenteerde sleutelprofielen", verduidelijkt Ankerslot. "Dat van Multi-9000 loopt in 2004 af, maar het nieuwe Project-9300 is nu weer beveiligd tot 2014."

Verder is op basis van de 'read-only' transponder-techniek die Ankerslot exclusief van Texas Instruments toepast, momenteel de elektronische e-reader actueel. Die heeft een geheugen tot 1000 'sleutels' en is aan alles koppelbaar. Sleutels (mechatronic met eurocilinder), cards of staafjes kunnen ingezet worden voor motorsloten, schuifhekken en poorten, alarmsystemen etc. Read-only staat voor niet kopieerbaar, d.w.z. de codering kan nooit uitgelezen worden. Dit in tegenstelling tot b.v. de transpondersleutels in de autobranche die read-write zijn.

Inf: Ankerslot, Enschede, 053.428.49.49

Buitenvergrendelende terrasdeuren

De Nederlandse versie van de Bezault 335NC terrasdeursluiting kan ook van buitenaf vergrendeld worden, dankzij een speciale versie van het Ikon bijzet-slot 9211. De veiligheidsrozet S 30 (30 mm breed) biedt dan de juiste smalle oplossing om ook nog plaats te hebben naast beveiligingsstrippen.

Inf: Ambouw, Hoevelaken, 033.253.50.14

Security Mechatronic voor iedereen

Elektronische sluittechniek zonder sleutel dringt nu ook door tot particuliere woningen en kleinere bedrijven. Althans daar heeft DOM zich met haar Electronic Lock System, kortweg ELS, op gericht. Want het kenmerk van ELS is een uitwisselbare eurocilinder met transpondertechniek met een clipsleutel en chequcard. Gaat zo'n card of

clip verloren, dan blijft de cilinder gewoon zitten en worden alleen de codes gewist. Want elke codering is uniek en beveiligd tegen kopiëren. De programmering gebeurt per chequcard of met een daartoe beschikbaar apparaat en heet ook voor 'technische leken' geen probleem te zijn. Als voeding dient een longlife batterij met 6 jaar stroom-

reserve die geen verdere verkabeling vereist. Wat biedt ELS nog meer? Een capaciteit tot 500 geautoriseerde 'sleutels', geheugen voor registratie van 350 bedieningen, eventuele tijdbegrenzing en kalenderfuncties. En tenslotte probleemloze integratie in bestaande mechanische DOM sluitsystemen.

Inf: DOM, Rijswijk, 070.319.30.06

Intelligente sloten vinden binnen niet al te lange tijd ook ingang in de woningmarkt. Deze systemen zijn al ruim bekend voor de zakelijke, institutionele en projectdoeleinden. Intelligente mechanische sluitsystemen worden onmisbaar in modern toegangsbeheer. Dubbel mechanische sloten, cilinders met ingebouwde elektronische delen en systemen die zichzelf kunnen opsluiten of blokkeren, het vergt hoge fijnmechanische kwaliteit en inventiviteit.

Nieuwe Tourloc toegangscontrole van Boon Edam, toegepast bij Gasunie te Groningen.

Toegangscontrole, een precies samenspel van fijnmech

door Ron van Hoof

Veel hang- en sluitwerk van vandaag bevat moderne elektronica. Denk aan elektrische sloten die zijn uitgerust met microprocessors. Zij identificeren de gebruiker door middel van een kaartje, een chip of een handsfree proximity-lezer. Ze zijn, hoewel gecompliceerd van techniek, tamelijk eenvoudig te installeren. Elektronische componenten zijn zodanig in het werk geïntegreerd, dat het niet noodzakelijk is een specialistische installateur in de arm te nemen. De aannemer of de timmerman kan de sloten ook aanbrengen.

Het gebruik van puur mechanische sleutels dreigt zo langzamerhand ouderwets te worden. Moderne sleutels dragen de identificatie van de geautoriseerde gebruiker. Het slot deblokkeert voor de sleutel van een toegangsbevoegde. De toepassing van toegangselektronica moet het liefst off-line gebeuren. Het decentrale identificeren van de gebruiker maakt bekabeling naar een centrale computer overbodig. Kabelinstallatie met een centraal systeem is aanmerkelijk prijziger dan een toegangsverlening op stand-alone basis.

Deze decentrale toegangscontrole is al meer dan tien jaar geleden geïntroduceerd in de vorm van magneetkaartsloten in hotels. Zulke sloten hebben vandaag een microprocessor ingebouwd met een grote geheugen-capaciteit voor data-opslag. Microprocessors leggen vast wie gerechtigd is het slot te bedienen. Je maakt met dit soort sloten uitgebreide, flexibele sluitplannen. De sleutelbeheerder kan op elk moment de sloten opnieuw coderen. Hij verandert de toegangsverlening gemakkelijk door middel van elektronica. Dit in tegenstelling tot cilinders die heel bewerkelijk zijn bij een codewijziging.

Gesloten voor buitenstaanders

Magneetkaarten zijn, zoals gezegd, ontwikkeld voor gebruik in hotels. Hotelgasten hebben gewoonlijk geen toegang tot administratieve en technische ruimtes. Bepaalde ruimtes in ziekenhuizen zijn eveneens gesloten

voor buitenstaanders. Je hebt het dan over kamers of zalen voor het verrichten van medische handelingen, dienstruimtes en keukens. Zowel in hotels als in ziekenhuizen wordt een combinatie aan sluitwerk vereist die gastvrijheid combineert met bescherming van mensen en goederen. Magneetkaartsloten beantwoorden aan deze eis tot flexibiliteit. De gebruiker programmeert, herprogrammeert, voegt functies toe, doet toewijzingen en geeft kaarten

Elektronisch magneetkaart-systeem van Yale. De kruk is pas dan te bedienen als de codering geaccepteerd wordt.

Tiptoets-codering met letters, pincode dus en daarna elektronische vrijgave van het slotmechaniek. Van Codic.

Dat voorkomt insluipen. De ontgrendeling van de deur gebeurt als de gebruiker de juiste code intoetst. Hij opent de deur vervolgens met een draaiknop. De code is snel en eenvoudig te wijzigen.

Aan de andere zijde heeft de deur geen codeslot. Je opent en sluit de deur van binnenuit met een gewone draaiknop. Het slot is ook leverbaar met een conventionele sleutel. Die komt in noodgevallen van pas en biedt daarmee extra veiligheid.

Naast mechanische codesloten zijn er ook elektronische codesloten met transponder-techniek. Deze zijn ontwikkeld als sleutelloze bediening voor auto's. Het idee is later aangepast voor beveiligingsdoeleinden.

Deze codesloten zijn toepasbaar voor het openen van elektrisch sluitwerk, maar ook voor het bedienen van hekken en voor het schakelen van verlichtingsinstallaties.

hanica en elektronica

met voorgeprogrammeerde data uit. Hij gebruikt magneetkaartsloten in combinatie met bijvoorbeeld deurautomaten, elektrische sloten of andere elektrische apparatuur.

Deze sloten geven bij optredende alarmering de vergrendeling vrij van nooduitgangen en vluchtwegen. Daardoor is een magneetkaartslot goed toepasbaar in kantoren en openbare gebouwen.

Sleutels voor tijdelijk personeel, zoals stagiaires en werkers op projectbasis, krijgen een beperkte geldigheid. Na de einddatum accepteert het slot de gebruiker niet meer.

Het is mogelijk het slot zo te programmeren, dat het als een tijdslot werkt voor bepaalde vaste medewerkers. En gebeuren er soms zaken die niet door de beugel kunnen, dan lees je uit het slot af wie zich op een bepaald tijdstip toegang heeft verschaft. Een geheugenchip registreert alle transacties, die wel of juist niet zijn uitgevoerd.

Steeds in het slot

Mechanische codesloten worden naast magneetkaartsloten toegepast voor binnen- of buitentoepassingen. Deze sloten zijn als (stand-alone) bijzetslot te gebruiken op buitendeuren of als hoofdslot op naar links of rechts draaiende binnendeuren. De deur valt met behulp van een deurdranger steeds in het slot.

Het toetsenbord werkt op basis van piezo-elektriciteit. De gebruiker wekt door op de toetsen te drukken een minimale spanning op.

De controle-eenheid van het codeslot versterkt en decodeert deze spanning. Het tiptoetsenbord bevat geen mechanische delen. Daardoor is het slot geschikt voor buitentoepassingen. Een slijtvaste uitvoering in roestvaststaal verhoogt de bestendigheid tegen verontreiniging en vandalisme.

Wie wel en wie niet

LED-indicatiepanelen geven aan wie wel en wie niet in huis is. Deze toegangspanelen hangen meestal bij in- en uitgangen, eventueel met naambordjes. Je sluit ze aan op een toegangscontrolesysteem met kaartlezers. De naambordjes hebben lampjes. Groen is bijvoorbeeld aanwezig. Rood of oranje kunnen een specifieke betekenis hebben, afhankelijk van

Transpondertechniek is integreerbaar in mechanische cilindersloten. Zo plaatst Ankerslot a.h.w. een overtreffende trap op een (bestaand) hoofdsleutel-systeem. Ook stand-alone toepasbaar.

De vakman wil het. Keyman heeft het.

DEURBESLAG

Keyman levert topklasse ijzerwaren aan eerste klas vakmensen. Ons zeer uitgebreide assortiment omvat onder andere: bouw- en meubelbeslag in alle soorten, maten en materialen, postkasten, geldkisten, kettingen, slang, touw, en klein-ijzerwaren. Producten die zijn toegespitst op zowel de projekt als de consumenten markt. Misschien speelt Keyman binnenkort ook een sleutelrol in úw programma?

AGENTUREN EN DISTRIBUTIE

Keyman

PRODUCTS INTERNATIONAL

Business Centre 'De Mondriaan', Markerkant 13.03D, Postbus 1506, 1300 BM Almere, Tel. 036-530 53 69, Fax 036-530 52 19
AGENTUREN & DISTRIBUTIE VAN O.A.: FRANK ALLART, CISA, FRED DUNCOMBE, GUARDIAN, JOMA, LECCO VENDE, OCARIZ, PADDOCK, PÖTZ & SAND, WILHELM & BOHN, WITEC, YALE

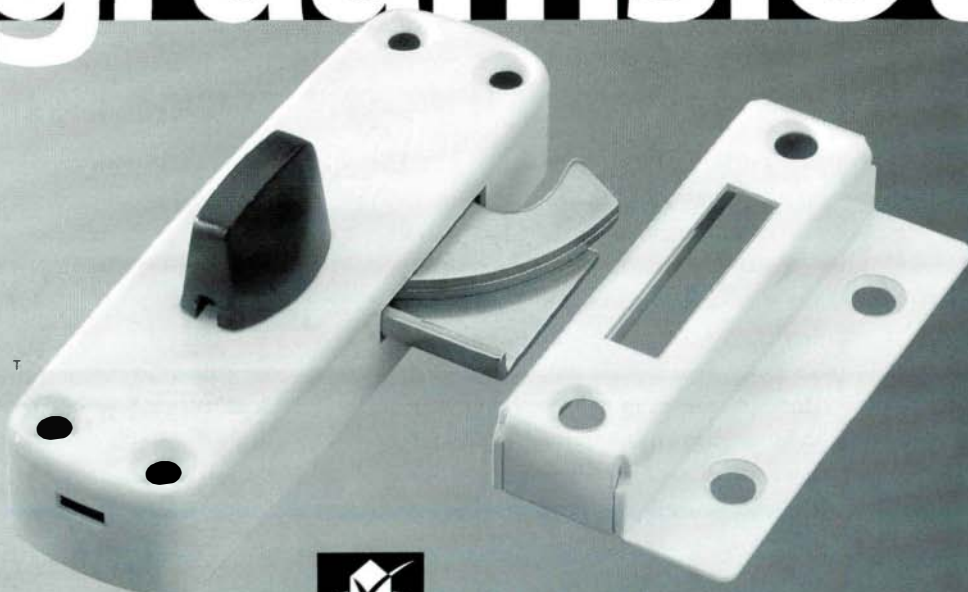
Oplegraamslot

ankerslot

D A T K I E S T U T O T S L O T

Marssteden 15
Postbus 1112
7500 BC ENSCHEDE
Tel. 053 - 428 49 49
Fax 053 - 428 49 59
E-mail info@ankerslot.nl

POLITIE
KEURMERK
VEILIG
WONEN

GOEDGEKEURD DOOR POLITIEKEURMERK 'VEILIG WONEN'.

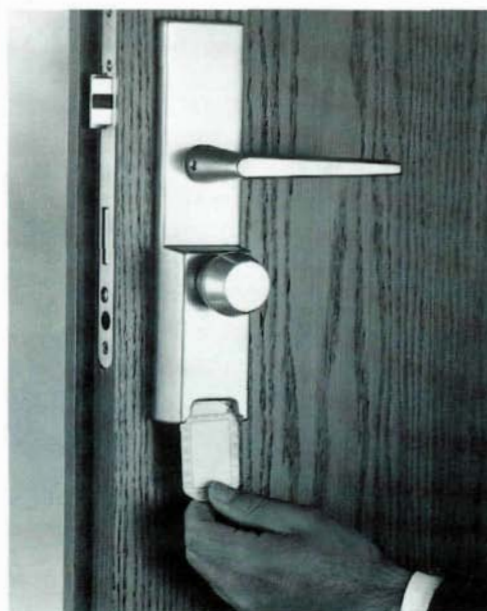
In zwang zijn de nabijheids-uitleessensoren met chipcard, polsband e.d., waarbij eventueel gepind kan worden. Ze activeren een motorslot. Door Access van Evva is zonder software te installeren.

de gebruikerswensen. De panelen zijn voorzien van tientallen indicatie-leds, onderling te koppelen tot grote controlesystemen. De panelen zijn ook geschikt voor registratie en visualisatie van de uitgifte van goederen en voor registratie van storingen, sabotage- en inbraakpogingen. Tag-tracking is een controlesysteem om roerende zaken in huis te beschermen tegen het onbevoegd naar buiten brengen. Personen en goederen zijn voorzien van een detectietag. Als de combinatie klopt, dan is de persoon gerechtigd met het artikel naar buiten te gaan. Als de combinatie niet klopt, blijft een deur gesloten. Hetzelfde principe werkt ook in instellingen bij het contactloze controlesysteem voor patiënten met zwerfneigingen. Je houdt hen daarmee op de juiste locatie. Patiënten dragen een badge die een kaartlezer bij de deur op afstand uitleest, vanaf de badge op een polsbandje of op de kleding. Zodra de patiënt in de detectiezone komt, vindt automatische vergrendeling van de deur plaats. Verwijdt de patiënt zich van de deur, dan volgt ontgrendeling. Het systeem registreert ook welke persoon er bij welke deur is geweest.

Een ander handsfree toegangscontrolesysteem werkt met twee zuilen die een infrarood veld uitstralen. Als iemand dit veld passeert vindt met een codekaart een geprogrammeerde autorisatie plaats. Is de kaarthouder niet bevoegd, dan gaat het alarm af en sluiten deuren of hekken zich elektromechanisch. Een variant op de bekende poortjes die in winkels diefstal van

goederen moeten tegengaan. Het systeem is aan te sluiten op een videobewaking, zodat beveiligingsfunctionarissen de oorzaak van het alarm zien en handelend kunnen optreden. Het alarm treedt ook werking als twee of meer personen proberen met één kaart toegang te verkrijgen. Dit systeem registreert alle in- en uitgaande passanten. Het saldo is steeds beschikbaar voor de beveiligingsdienst en de brandweer. Zo'n systeem blokkeert de toegang als er een vastgesteld maximum aan personen in een ruimte aanwezig is. Deblokking vindt plaats als het aantal mensen onder dit maximum daalt. Daarmee komen we in de brandpreventie terecht en dat is een verhaal apart. ■

Easykey van Ankerslot werkt met badge volgens het nabijheids-principe via een uitlezer op een motorslot. Ook toepasbaar op poorten.

Varioflex werkt mechanisch. De versluitingscodering kan in een wip veranderd worden. (Schulte-Schlagbaum)

Het meest complete Ventilatie aanbod

Ventilatioorosters

Suskasten

Raamroosters

DUCO®
ART IN VENTILATION

Handelsstraat 19 • 8630 Veurne • België
Tel 0032-58/33 00 33 • Fax 0032-58/33 00 44
E-mail : sales@duco.be • <http://www.duco.be>

Kaba Total Access voor een flexibele, comfortabele en veilige toegang

Automatische deuren, beveiligingsdeuren, toernikets, sluitsystemen, toegangscontrole en tijdregistratiesystemen, Kaba biedt u naadloos op elkaar aansluitende oplossingen voor iedere toegang. Uiteraard met de bekende Kaba-kwaliteit en voor verrassend aantrekkelijke prijzen. Het is dan ook logisch dat zoveel organisaties voor Kaba kiezen.

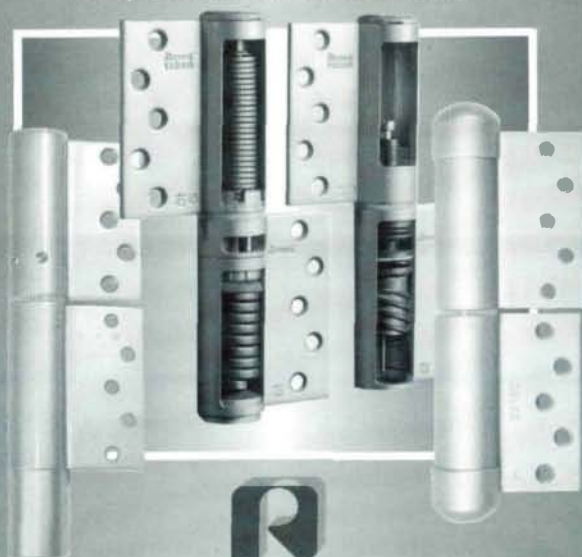

YOUR ACCESS TO SECURITY

Kaba Nederland BV
Postbus 6666, 6503 GD Nijmegen
telefoon: (024) 352 33 33
telefax: (024) 354 02 11
e-mail: info@kaba.nl
internet: www.kaba.nl

DENSEI Deurdrangerscharnieren

De functionaliteit van een deurdranger en het compacte van een scharnier in één

RAMVER

BOUW EN GLASBESLAG

Telefoon: 0165 572121 telefax: 0165 572129

Nispensestraat 44 Postbus 139 4700 AC ROOSENDAL

Security

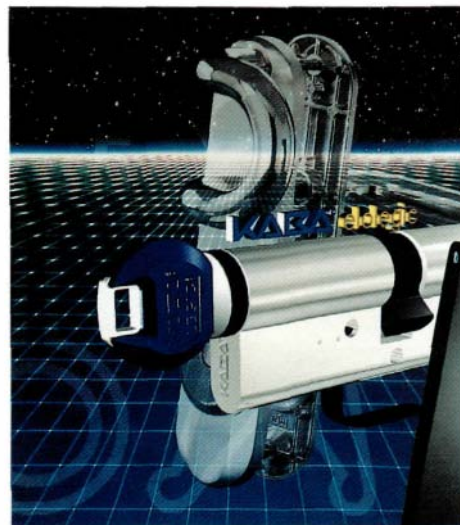
Kaba elologic: elektronische verfijning van bestaande systemen

Kaba was als Zwitserse slotenfabrikant tot nu toe in Nederland hoofdzakelijk bekend om zijn slotcilinders. Maar het van Oslo tot Singapore opererende concern heeft het begrip 'total access' veelzijdiger en heel breed ingevuld. Van automatische (schuif)deuren tot toegangscontrole van stadions en wat zich - als maatwerk - daartussen bevindt. Directeur Rob Claasen van Kaba Nederland mikt voor de bouwbeslag-specialisten vooral op de meest recente mechatronica ontwikkeling die de naam elologic meekreeg. Het is een eurocilinder-systeem met een nieuwe standaard in de bescherming tegen onbevoegd kopiëren. Een in de sleutelclip geïntegreerde Legic chip maakt dat onmogelijk. Eerdere succesvolle cilinderconcepten waren Kaba Elostar, Quattro S en Gemini S. Daar is nu a.h.w. een extra beveiligde trede boven op gestapeld. Zodanig dat bestaande sluitsystemen van Quattro en Gemini eenvoudig en met weinig kosten tailormade uitgebreid kunnen worden. Zelfs met direct ter plaatse te realiseren oplossingen. Over flexibiliteit gesproken. Zo kun je ook pro-

blemen door gestolen of verloren sleutels in een handomdraai uit de wereld helpen, wat vooral voor 'kleinere' situaties als middelgrote bedrijven, woonhuizen en appartementen-complexen ideaal blijkt. De mechatronica truc is, zoals vaker in dit genre systemen, dat de cilinder pas functioneert als de beide mechanische en elektronische coderingen gelijktijdig corresponderen. Kaba elologic beschikt mechanisch onverkort met 3 of 4 permutatierijen en 22 of 16 varieerbare stiftparen over alle mogelijkheden tot zeer complexe sluitsystemen, als het moet tot 4 miljard coderingen. Maar de Legic chip in de blauwe sleutelkop voegt er een onuitwisbare identificatie aan toe. Daarvoor zit onderin de cilinder een elektronische besturing die een motor activeert om de blokkering op te heffen. Uiteraard alleen wanneer de sleutelchip als 'geautoriseerd' door de cilinder geaccepteerd wordt. "Manipulatie is uitgesloten", benadrukt Claasen. "Het zogeheten E-centrum voor die acceptatie wordt als inbouw-unit geleverd en met kabel/stekker aan de cilinder

verbonden. Deze inbouw kan eventueel ook onder het deurbeslag aan de binnenzijde van de deur gemonteerd worden." Daarvoor biedt Kaba het veiligheidsbeslag serie 2600 van dochter GeGe (Grundmann) aan. Tenslotte: met meerdere programmeersleutels kunnen telkens tot 2400 sleutels geautoriseerd worden.

Inf: Kaba Ned., Nijmegen, 024.352.33.33

Gewoon mooi

Dat een veiligheids-oplegslot ook gewoon mooi kan, toont Axa met het nieuwe model 3012. Het is geschikt voor buitenwaarts draaiende ramen, eventueel ook deuren en voor schuifpuien. Want met Politiekeurmerk, volgens Bouwbesluit en NEN 5096. Het is uitgevoerd in de bekende drukslot-uitvoering met symmetrische sleutel en ingelaten sluitkom. Leverbaar in wit, antraciet of silverline.

Inf: Axa Stenman, Veenendaal, 0318.53.61.11

Security

Integreerbaar stand-alone

Tijdens de Security presenteert Sellox twee nieuwe productlijnen. Een stand-alone (onbekabeld) toegangscontrole-systeem met een unieke leestecnologie. Met deze HT 28 is het zelfs mogelijk om te integreren met andere kaartleessystemen. De HT 28 'leest' chip- en magneetstriptkaarten danwel een combinatie hiervan.

De tweede nieuwe telg binnen het leveringspakket is Intellis, dat over het bestaande slot en de cilinder wordt geplaatst. Om toegang te krijgen is er keuze uit drie opties.

Met code, magneetkaart of tag. Voor een veilige heenweg naar buiten maakt Intellis gebruik van de deurkruk.

Inf: Sellox Beveiliging, IJsselstein, 030.688.81.64

Security

IE Keyprocessor lanceert nieuwe systemen

Eenvoudige installatie, minimaal onderhoud en optimale gebruiksvriendelijkheid zijn het uitgangspunt geweest bij de ontwikkeling van de nieuwe generatie toegangscontrole-systemen Athena en Atlantis.

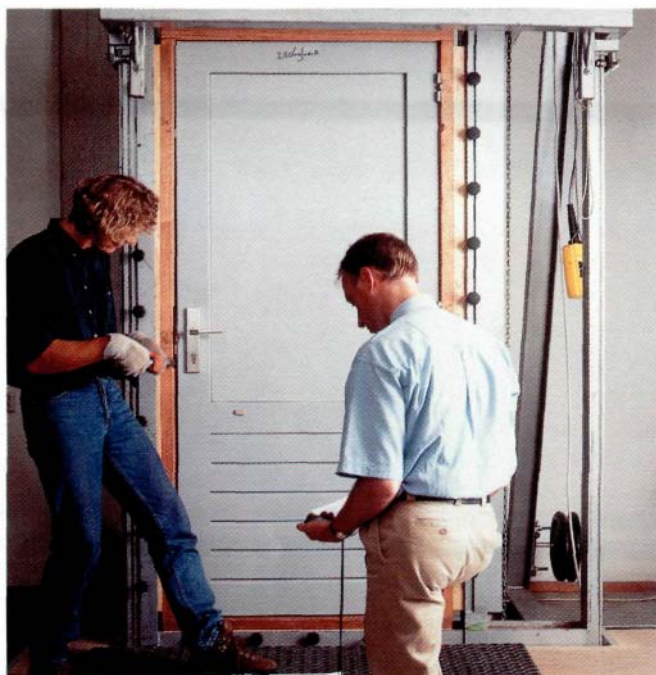
Beide systemen zijn gebaseerd op de geheel nieuwe hardware technologie Stellar en Orbit. Het is een innovatieve techniek waarmee IE Keyprocessor inspringt op de veranderende eisen op het gebied van gebouwen-infrastructuur en communicatie-technologie zoals de Profibus standaard.

Behalve nieuwe systemen en hardware technologie zal het bedrijf haar positie op het gebied van de proximity technologie benadrukken met de presentatie van nieuwe inbouwlezers en leestecnologieën zoals Mifare en Hitag.

Inf: IE Keyprocessor, Houten, 020.462.07.72

SHR test méér dan ramen, deuren en inbraakrisico

door Ron van Hoof

"Het test- en certificatie-traject en de toenemende regelgeving zijn heel belangrijk in de ontwikkeling van producten. Met dat in mijn achterhoofd ben ik bij SHR Hout Research begonnen", zo begint het gesprek met ir. Paul van Lierop van het Wageningse onderzoeksinstituut voor hout. Het werk omvat het testen van gevelelementen in een heel brede zin. Vroeger ging het nog alleen om hout en niet verder dan een wind- en waterdichtheidstest volgens het Bouwbesluit. Nodig om een raam of deur een certificaat te geven. Nu is zijn werkveld aanzienlijk groter, benadrukt Van Lierop.

Forceertesten op ramen en deuren

De houtindustrie vormt een hecht blok. Vrijwel iedereen is lid van de Bond van Timmerfabrikanten en heeft een certificatieregeling met de Stichting Keuringsbureau Hout (SKH). Daarom kan een gecertificeerde kleine producent gebruik maken van de resultaten van een collectieve test die de Bond van Timmerfabrikanten heeft laten uitvoeren. "Op die manier kun je het aantal testen reduceren en hoeft zich niet elk bedrijf afzonderlijk te laten beproeven", zegt Paul van Lierop, die bekend staat om zijn uitgebreide kennis van hout en de toepassingen ervan. Hij werkt bij de Stichting Hout Research - in de wandeling SHR genoemd - als hoofd van de sectie 'Houtproducten voor de bouw'. Van Lierop en zijn mensen testen veel uit in het kader van certificeringen. Een aantal grote timmer- en deurenfabrieken heeft n.l. geen eigen ontwikkelingsafdelingen. SHR Hout Research verleent daarin ondersteuning. Daarom hebben leden van de sectie 'Houtproducten' zitting in werkgroepen om innovatieve zaken vanuit een

technisch oogpunt te bekijken. Bij de beoordeling komen uiteraard soms bepaalde normen op tafel.

Vanuit het algemene geveltimmerwerk wordt het aspect hang- en sluitwerk steeds belangrijker. Het begint met: 'Het raam is niet helemaal waterdicht. Waar ligt dat aan?' En zo verdiept zich het onderzoek en de kennis over dichtingen en afwateringsprofielen. Waterdichtheid en luchtdoorlatendheid zijn immers vaak af te regelen via het raambeslag.

Houtexpertise

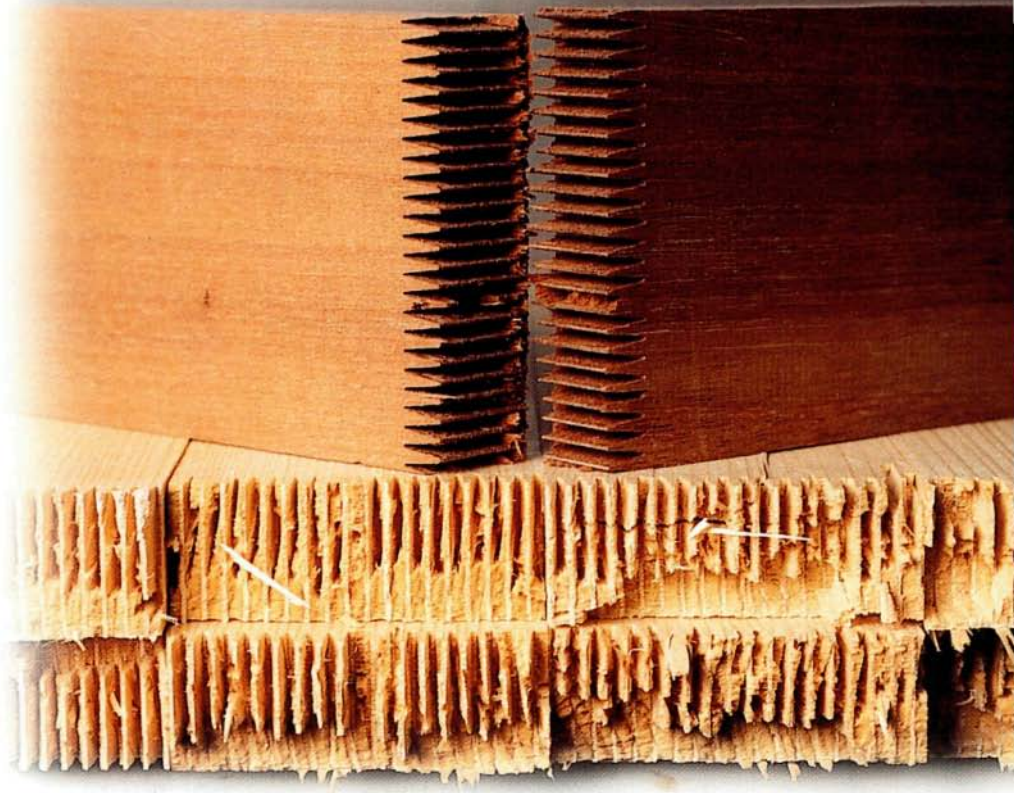
Het initiatief tot de oprichting van SHR is genomen door de Stichting Keuringsbureau Hout (SKH), het certificerende lichaam voor het KOMO-keur op het gebied van hout en aanverwante zaken. Er moest een onafhankelijk kennisinstituut voor de houtbranche blijven bestaan. SKH was als houtcertificeerder bang dat de houtexpertise in Nederland anders verloren zou gaan. Dat zou het certificeren van hout aanmerkelijk ingewikkelder maken.

SHR Hout Research (in 1991 opgericht) vond definitief onderdak in Wageningen. Naast het testen van hout en houtconstructies voor de bouw is later ook toegepast wetenschappelijk onderzoek ter hand genomen. Wat weer leidde tot de oprichting van de sectie hout-technologie, waar bijvoorbeeld houtmodificatie aandacht krijgt. De eigenschappen van het hout ondergaan daarbij dan een duurzame verandering om het werken (krimpen en zwellen) van het hout te minimaliseren. En om in sterke mate de inwerking van organismen op het hout terug te dringen.

SHR Hout Research heeft intussen naam gemaakt bij verffabrikanten. Wat resulteerde in de oprichting van de SHR sectie 'Coatings'. Het houtinstituut onderzoekt bijvoorbeeld de indringdieptes van verf en verfgedragingen op hout. Men bekijkt de uithardingstijd onder wisselende omstandigheden en analyseert het verfgedrag op nieuwe houtsoorten. Is het hout wel te beschrijven? De bevindingen van deze sectie zijn al in een beoordelingsgrondslag vastgesteld om verf op hout een kwaliteitskeur mee te geven. (zie ook elders 'Kleur bekennen'). Als er op termijn een officiële BRL (beoordelingsrichtlijn) voor komt, is certificatie door SKH of KOMO goed denkbaar.

Onafhankelijk

Terug nu naar de werkplek waar Van Lierop de leiding heeft, de sectie 'Houtproducten voor de bouw'. Die levert momenteel allerlei bijdragen

*Vingerlas-
sen blijken
een forse
barrière
voor een
gelegen-
heids-
inbreker*

aan productontwikkelingen. Zoals een nieuw type verbinding.

"Wij doen dit voor zover het onze geheimhouding ten opzichte van andere opdrachtgevers niet aantast. Als onafhankelijk testinstituut, in het kader van certificeringen, moeten wij wel bepaalde zaken onder ons houden. Immers, voeren wij bij een timmer- of deurenfabriek bepaalde beproevingen uit, dan kunnen we natuurlijk niet de uitkomsten gebruiken van testen die bij andere producenten plaatsvonden", aldus Van Lierop.

Het instituut genereert zijn kapitaal uit de opdrachten van de industrie. Daarnaast werkt SHR regelmatig aan projecten in het kader van de EU. De industriële honorering kan bijvoorbeeld voortvloeien uit een onderzoek voor een lamineerder die vraagt hoe de verlijming van zijn product is. Er kan ook een betaalde test plaatsvinden van een nieuwe houtverbinding voor de Bond van Timmerfabrikanten of voor de gezamenlijke deurenproducenten.

Plaatmateriaal

Van Lierop: 'Sinds enkele jaren zit ook plaatmateriaal in onze testprogramma's. Dankzij samenwerking met grote buitenlandse fabrikanten in een omvangrijk Europees project werd veel kennis opgedaan. Die gebruiken wij nu weer voor het testen van plaatmateriaal. De opdrachtgevers zijn vaak buitenlandse fabrikanten, die het als voordeel zien de testen door ons te laten uitvoeren.'

Omdat Nederland zelf vrijwel geen eigen producenten heeft, waarderen vooral Duitse producenten van houten plaatmateriaal qualitate qua de onafhankelijkheid van SHR. De groei in het testwerk houdt ook verband met de expertise op het gebied van lijmen en lijmverbindingen. Want de projectgroep binnen de sectie heeft voor deze materie nauwe contacten met lijmfabrikanten.

Dus bekijkt de werkgroep ook de lijmverwerking bij en de lijmbaarheid van hout in toepassingen. Wat voor laminaten natuurlijk wezenlijk anders is dan bij vingerlassen of kozijnverbindingen. Ook het testen van geveltimmerwerk - o.a. voor certificatie-instellingen - is ondergebracht in deze projectgroep. Zo'n 80% van de houtbedrijven koos voor een certificatie als de beste weg om aan te tonen dat zij aan het Bouwbesluit vol-

In detail:

Hoe gedragen zich scharnieren en hout bij braak?

doen. Toelatingsonderzoek en steekproeven bepalen de kwaliteit van de producten. Er is binnen Van Lierops sectie ook nog een werkveld 'Deuren'. Hier blijft de aandacht niet beperkt tot buitendeuren. Het testen van binnendeuren komt steeds meer aan de orde. En dan telt weer de kennis over lijmen en plaatmateriaal belangrijk mee.

Constateren en achterhalen

"Wij hebben intussen zoveel kennis opgedaan, dat men ons voor een schadegeval wel weet te vinden", stelt Paul van Lierop vergenoegd vast. Voorbeelden? Is het geleverde hout van de belofde kwaliteit en met of zonder certificaat? Voldoet het aan de eisen van het Bouwbesluit? Waarom lekken die ramen en wat doen we eraan? Wie zat hier fout en wie helpt het? "In dat genre. Vragen die we dan proberen te ont-rafelen. Wij testen, constateren en achterhalen daardoor vaak de oorzaak."

Dat betekent veel contact met glasfabrikanten en b.v. producenten van ventilatieroosters. De laatsten wilden graag een certificatie en dus was een beoordelingsrichtlijn nodig. Want een BRL van geveltimmerwerk bleek moeilijk toepasbaar op dit soort producten. Ventilatioeroosters vergen een specifiek toegesneden eisenpakket om tot certificatie te komen. Die is er nu mede door SHR Hout Research.

Van Lierop: "Wij hebben onlangs een beoordelingsrichtlijn voor gevelplaten afgerond. De traditionele bevestiging gebeurt met schroeven op regelwerk. Maar je kunt platen ook constructief aanbrengen met lijmpasta. Daarom gingen we aan tafel met de lijmfabrikanten om tot een industriestandaard te komen die voldoet aan een nationale BRL. Uniformering is de sleutel om te voorkomen dat iedereen in de markt iets anders zegt. BRL en normering kunnen dan weer leiden tot een certificatiemogelijkheid."

Inbraakwerendheid

Sinds 1994 ging de sectie inbraakwerendheid beproeven op 'bereikbare gevelelementen'. In eerste instantie voor het Politiekeurmerk, klasse 2 van de Europese voornorm (ENV). Van Lierop zat al in het voortraject in allerlei norm- en begeleidingscommissies van certificatie-instellingen. Hij had nauwe contacten met vertegenwoordigers van de ministeries van VROM (voor de bouwers), EZ (voor de industrie) en Justitie (voor politie) bij de formulering van het Bouwbesluit. Maar moest ieder type en iedere afwijking van hang- en sluitwerk, gevelelementen en houtsoorten worden beproefd? Onzinnig toch om alle houtsoorten te testen als de constructieve details ongewijzigd blijven? En wat bleek uit het grote onderzoek van de gezamenlijke timmerfabrieken? Er is nauwelijks verschil in naaldhout! Ook niet in loofhout. Daarom wordt nu als uitgangspunt vuren voor naaldhout en meranti voor loofhout gehanteerd. Uitgezonderd soorten met een lage

Kenmerkend voor Paul van Lierop is zijn praktische betrokkenheid bij concrete toepassingen van materialen. Ingegeven door zijn opleiding als industrieel ontwerper (afgestudeerd in Delft). Eerder als productontwikkelaar bij Polynorm met metaal en kunststof en thans, na zijn overstap in 1995 naar SHR, met hout(producten). Hij denkt daarom materiaalafhankelijk. Begin jaren-90 onderzocht hij al de interesse voor inbraakwerende producten bij de industrie. Van Lierop stapte in 1995 over naar de SHR, om daar o.a. ramen, deuren en kozijnen te testen.

splijsterkte, zoals red wood en western red cedar.

De testen wezen bovendien uit dat gelamineerd en gevingerlast hout door zijn lijmvoegen bij inbraak meer weerstand kan bieden dan massief hout. Als het hout begint te splijten, splijt het tot de vingerlas. Waarna de inbreker opnieuw moet aanzetten om het volgende stukje te breken.

Van Lierop: "Ik zit als Nederlandse vertegenwoordiger in allerlei Europese commissies ter beoordeling van onder meer inbraakwerendheid. En constateer dat wij wat regelgeving betreft vóór lopen op andere Europese landen.

Ook in het concrete testen hebben wij in Nederland een eenduidige lijn. SHR en SKG doen de proeven vaak samen. Dat gebeurt steeds met drie personen. Als het hout betreft bestaat zo'n team uit twee SHR-mensen en een SKG-man. Voor kunststof of metaal omgekeerd twee van SKG en een van SHR". ■

Stichting Hout Research (SHR)

Het testinstituut in Wageningen heeft drie secties, te weten **Houtproducten voor de bouw** o.l.v. ir. P.J.M. van Lierop. Vakgebied geveltimmerwerk, lijmen, plaatmaterialen, inbraakwerendheid, houtconstructies en kwaliteit.

Houttechnologie o.l.v. ir. W.J. Homan.

Voor onderzoek naar houtverduurzaming, houtmodificatie en houtanatomie.

Coatings o.l.v. ir. M. de Meijer.

Testen op het terrein van verftechnologie of -applicatie.

De deelgebieden van de secties zijn ondergebracht in projectgroepen. Bij SHR werken 35 personen. Prof. dr. H. Militz voert de directie en is tevens hoogleraar Houtkunde op de Landbouw Universiteit Wageningen.

Mooie **binnenkomers?** 'n Kwestie van **smaak**

Over smaak valt niet te twisten. Vaak is het niet het (ontbrekende) smaak- en stijlgevoel maar domineert de rage de trend. Het aanbod in deurkrukken - een veel te ordinair woord voor al die designcreaties - is zó overstelpend, dat de consument voor het spreekwoordelijke bos en de bomen staat. En anders de handel wel. Blijft het belangrijke winstpunt dat, in tegenstelling tot vroeger toen we overal min of meer hetzelfde standaardbeslag zagen, de klant nu 'beslagbewust' is en sneller modieus zijn krukken inwisselt voor trendy design. Mede veroorzaakt door de aanhoudende vraag naar oudere koopwoningen en het door tv-programma's opgekrikte stijlbewustzijn. Da's nooit eerder vertoond.

Het is op z'n minst opmerkelijk dat de interesse voor mooi beslag nu zelfs meegolft met de modetrends. Zodanig dat zich eigenlijk voor het eerst een duidelijk beeld van stijgers en dalers manifesteert.

Decennia lang bleef deurbeslag vrijwel onveranderd beperkt tot enkele alu-modellen.

Destijds (jaren '70) kwam er weliswaar wat krullerig Portugees messingwerk bij.

In de hausse naar luxe (vgl. badkamers en keukens) deinst de consument nu niet gauw meer terug voor de prijs. Want meedoen en status is belangrijk. Maar voor deurbeslag geldt eigen identiteit, de persoonlijk *touch* van de bewoner. Kenmerkend voor zijn designgevoeligheid.

Ging het tot nu toe vooral om de *luxe sier*, nu draait de voorkeur naar *authentiek*. Overigens zonder veel benul wat werkelijk authentiek is. Dat komt ondanks de krankzinnige huizenprijzen voort uit de rage om een dertiger-jaren huis te bemachtigen. De ultieme status.

En dan moet zo'n huis teruggebracht worden in de originele stijl. Wat is dan ook een absolute stijger in de markt? Het smeedijzeren beslag! Wat echter zelden in zo'n huis anno 1930-40 te vinden was. Staal met hout (tonmodel), ja dat klopt wel, al zat dat net als de van Bauhaus afgeleide 'nikkel/hoorn'-kruk overwegend in de sociale woningbouw. Het betere huis had in die tijd bakeliet deurkrukken, model Dudok of koper/matchroom coupémodel.

Stijgers en dalers

Kortom, het **houten tonmodel** mag doorgaan voor verantwoorde reconstructie.

Hout komt überhaupt terug, maar nu als rozenhout, noten, ebben of teak i.p.v. beuken. Warm en romantisch.

Daarmee is **bicolor** uit en dwingt chroom zich op de voorgrond. **Matchroom** vooral. Sommige insiders menen dat **rvs** - altijd in uitgesproken modern design - over zijn top begint te raken ...maar dat is misleidend omdat matnikkel nu ook hoog scoort. Logisch, de aanblik is bijna als van rvs, maar het kost minder dan edelstaal. Vandaar. Ook lijden rvs-collecties van de

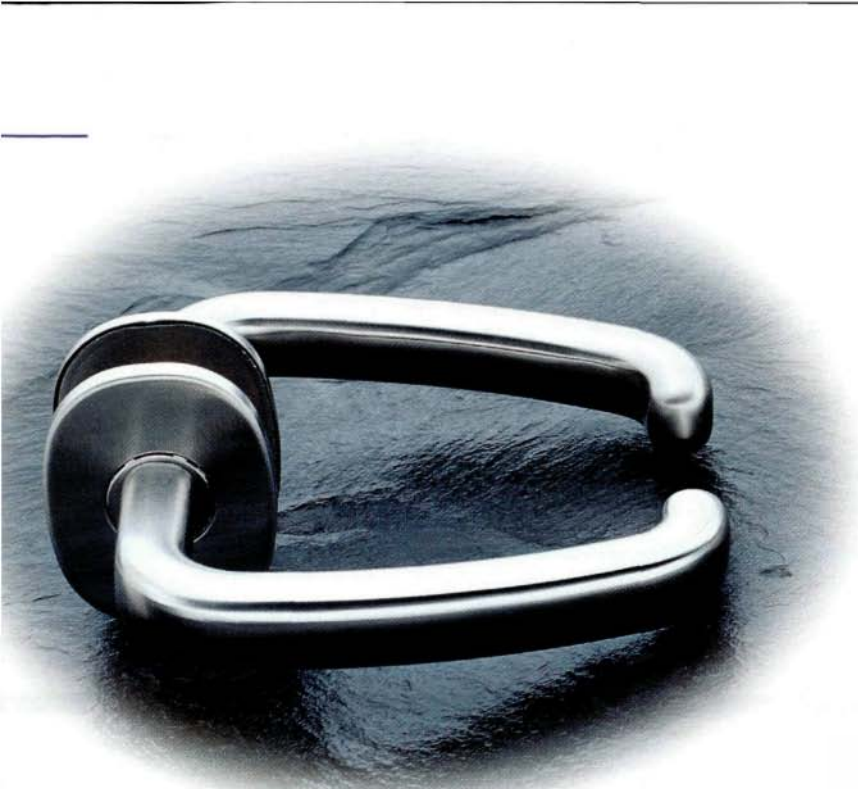
meeste merken onder een wat identieke vormgeving, ingegeven door de beperkte mogelijkheden van het materiaal. **Aluminium beslag** blijft in dit concurrentieveld overeind. Juist door de combinatie van betaalbare prijzen en goede designs die met aluminium makkelijker te realiseren zijn. De markt voor **kunststof beslag** tendeeert naar rustig vaarwater.

De kleur **antraciet** zou eveneens tot de dalers behoren. Messing ook? Nee! Allereerst is messing de basis voor verchromen, vernikkelen en voor de nieuwe **vertinde versie** bij deurkrukken. Wel moet het vandaag **mat messing** zijn. Die mat-trend heeft duidelijk weer te maken met de gewenste warmere uitstraling. Dat zou ook de (nostalgische) reden kunnen zijn voor het **smeedijzeren beslag** - 50 jaar terug een symbool van armoe - want ijzer toont 'eerlijk'. De huidige vraag krijgt een antwoord in zowel **zwart** of **grijs** behandeld, **wapenblank** en zelfs **kunstmatig 'geroest'**. Natuurlijk wel naar moderne eisen keurig (poeder)gecoated. Een extra finish heeft het meeste sierbeslag sowieso als bescherming tegen krassen. Daarbij vallen nog al 'ns woorden als 'titanium', PVD-coating, High Protected e.d. Wat een harde toplaag inhoudt. Resistenter dan vernissen. ■

FXVM

'Stijgers en dalers'

aluminium	↑	
messing poli	↑	↓
messing mat	↑	
chroom poli		↔
chroom mat	↑↑	
mat nikkel	↑↑	
hout	↑↑	
smeedijzer	↑↑	
roestvaststaal		↔
antraciet		↓
kunststof		↔
bicolor		↓
glas		↔

Waar een zonsverduistering al niet toe leidt. Supereclipse heet dit Funxion beslag van architect Piet Hein voor de Deense A/S Ruko fabriek. Want ovaal is niet het juiste woord voor de vorm van de rozetten en de coupé-achtige klinken.

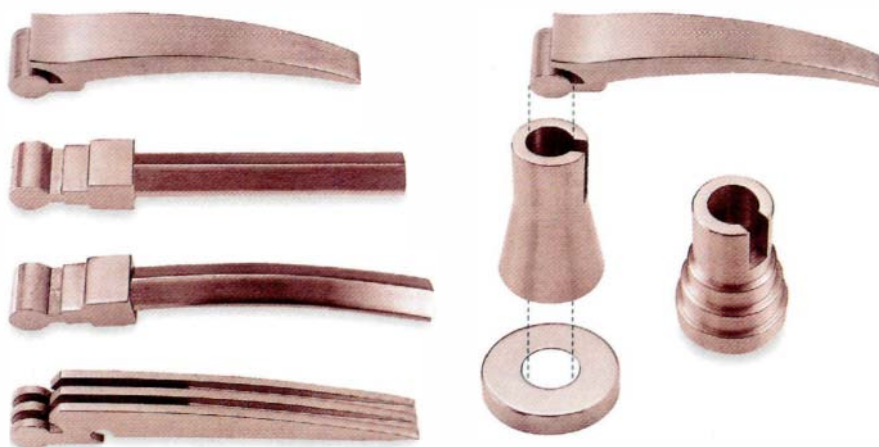
De combinatie met hout kan ook een eigentijds design opleveren. Zoals deze Xilo van Kleis, ontworpen door Flavio Albanese. Het schild is met mat gesinterde finish.

Nieuw smeedijzer beslag Metalflor uit de collectie van Van Leeuwen International, inschietend op de trend en leverbaar in grijs, zwart en 'antieke' roest.

Klassiek, waarom niet? Mooi voor restauratie. Uiteraard in gepolijst messing. Fabrikant Quincallux gaat daar heel breed in tot extreem 'krullerig'.

Een deurklink om naar eigen smaak samen te stellen. Of om later nog 'ns te variëren? Daarvoor gaat dit Belgische Academia-concept uit van 2 verschillende krukhalsen waarin 4 basismodelen grepen passen, zodat er uiteindelijk qua finish keuze is uit 25 kleurcombinaties.

Nog een eigen Colombo-ontwerp is model Taipan dat nu - conform de trend - in mat nikkel met een rozenhout greepdeel leverbaar is.

Het doet wat Bauhaus-achtig aan, deze roestvaststalen deurgrepen van Wilhelm + Bohn. Het greepdeel dat 'gripprettig' iets schuin wegstaat van het deurvlak, is van gekleurd kunststof, b.v. blauw of antraciet. De fabrikant levert ook in messing met resistente Cerabrass finish.

In messing gooit Vienna van RDS hoge ogen. Tijdloos en door het Dudok-achtige design (maar de krukhals is heel anders) prima voor vooroorlogse huizen.

Tender, die naam past goed bij dit design van het Italiaanse merk Colombo. Ontworpen door Archilab-studio, in messing, chroom en nikkel. Allemaal mat.

Het ebben- of teakhouten tonmodel is o.a. favoriet bij het opknappen van woningen uit de jaren-30. Voorbeelden uit de Wallebroek-collectie.

Kenneren vallen op Philippe Starck die dit model Apriti voor het exclusieve merk Kleis ontwierp. Het swingt door de twee in elkaar lopende bochten in de lengterichting. Meer om te liefkozen dan stevig vast te pakken ... Uitgevoerd in glans verchroomd aluminium.

Tijdloos eigenlijk. Maar niet van deze tijd en in de vorige eeuw ontworpen. Met de karakteristieke vierkante rozet en hoge halsgeleiding. Een remake van de specialist Frank Allart & Co.Ltd.

Genoemde merken

Kleis

D.-Tec Group
Begoniastraat 17
B-9810 Nazareth
0032.9.382.92.82

RDS

zie Kleis

Colombo

Formani Holland
Weerterveld 75
6231 NV Meerssen
043.364.06.00

Wallebroek

Minervum 1610
4817 ZL Breda
076.571.22.23

Frank Allart & Co.

Keyman Products Int.
postbus 1506
1300 BM Almere
036.530.53.69

Wilhelm + Bohn

zie Frank Allart

Funxion A/S Ruko

Ambouw
postbus 199
3870 CD Hoevelaken
033.253.50.14

Academia

Pijnenburg Import
postbus 8006
5004 GA Tilburg
013.536.00.89

Quincallux

zie Academia

Metalflor

Van Leeuwen Int.
postbus 128
3910 AC Rhenen
0318.47.77.77

Heycop 'ventileert' software op View

De op STABU afgestemde CD-Rom om capaciteiten voor ventilatie en geluidswering te berekenen, die Heycop op de beurs View introduceert, zal bij vele professionals welkom zijn. Want het gebruiksvriendelijke programma helpt om snel en compleet de benodigde ventilatie-capaciteit te definiëren. Heb je die berekening rond, dan verwijst de CD naar de overeenkomstige producten die dus aan die situatie-eisen voldoen. Daarbij is ook terdege rekening gehouden met geluidswering. Klik verder om te zien dat het klopt met de regelgeving en het Bouwbesluit. En voor offertes e.d. rolt er per muisklik ook de bestektekst uit in het voor de STABU-systematiek benodigde formaat.

Heycop stopte nog meer handigheidjes in de CD-Rom. Zoals achtergrond-informatie over ventilatie en geluidswering, een compleet productoverzicht voor deze materie plus hang- en sluitwerk, brand- en rookpreventie. Veel daarvan is exporteerbaar naar CAD-bestanden. Uiteraard presenteert Heycop op View ook al zijn andere hang- en sluitwerkproducten.

Inf: Heycop Systemen, Houten, 030.63.54.900

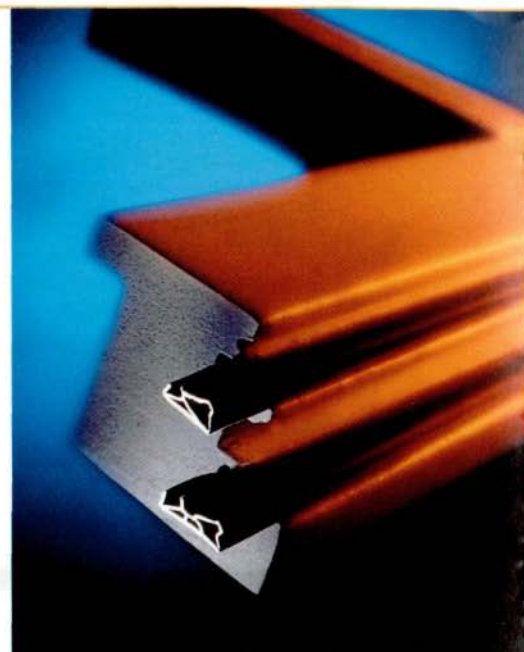

View Tegen brand en verfsmetten

Op afdichtings- en tochtstrippen horen geen verfsmetten, laat staan dat ze meegeschilderd worden. Daarom brengt Deventer al enige tijd dichtingsprofielen met beschermfolie die dan pas later verwijderd wordt. Dat geldt ook voor het dubbele dichtingsprofiel SO451F bij buitenwaartse ramen en deuren (in renovatie) waarbij een lat in de dag wordt geplaatst. De co-extrusieprofielen met 2 hardheden die makkelijk in verstek te knippen zijn, maar na het knippen niet inscheuren, zijn van folie voorzien. Evenals de opdek-profielen.

Op View zijn verder o.a. de nieuwe lijn acrylaatbestendige, geluidsisolerende deuraanslagprofielen te zien voor 12 en 15 mm sponning, getest door IFT Rosenheim. De vijfde groep in het Deventer-programma zijn de brandvertragende dichtingen die voldoen aan UL 94 VO en FMVS 3-2 en brandvoortplanting tegengaan. Daarvoor wordt een sponninghoogte van 25 mm geadviseerd. Maar voor een ingelaten of verdeckte toepassing zijn er aangepaste brandvertragende afdichtingen met 15 of 12 mm sponningaanslag. In deze context moeten zeker ook de Planet valdorpels genoemd worden. Naast warmte-, tocht- en geluidwerende eigenschappen zijn ze getest op 30 minuten brandvertraging.

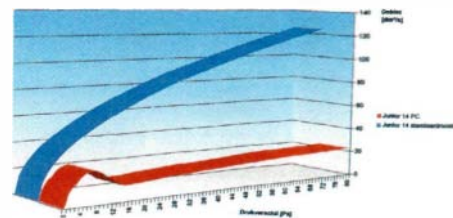
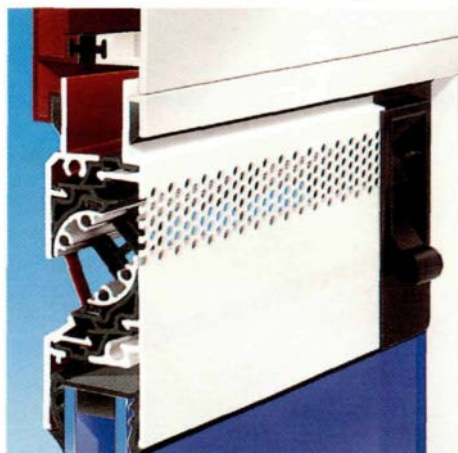
Inf: Deventer, Breda, 076.541.69.00

View Comfortabel tochtvrije, zelfregelende ventilatie

Wat toont de grafiek? De constante volumestroom van de Aralco ventilatieroosters Junior 14 PC en 22 PC die door de zelfregelende klep ontstaat, onafhankelijk van kou of windbelasting (onder). PC staat voor pressure control. Vergeleken met de 'gewone' Junior 14 (boven) spreekt het voordeel voor zichzelf. De roosters in PC-uitvoering gaan ook bij harde wind ongewenste dwarsventilatie tegen. Het ventilatiepatroon is daardoor comfortabel tochtvrij. Daarnaast introduceert Aralco op View een prijstechnisch aantrekkelijke productlijn onder de naam Air-System met geringe inbouwhoogten, grote ventilatie-capaciteiten, zelfregelende roosters en bi-color kleuren. De serie Air-System heeft bovendien een stijver binnenwerk van (recyclebare) kunststof. De thermische isolatie van de alu-profielen voorkomt elke kans op condens. Voor de akoestische demping wordt ISO 140/10:29dB(A) genoteerd.

Inf: Aralco Ned., Zeist, 030.695.23.66

Brandwerende deurdrangers gecertificeerd

Ook NHH deurdrangers - een product van Daihatsu Diesel - voldoen aan de nieuwe Europese EN 1154 eisen en kregen derhalve dat keuringsmerk. Maar de deurdranger-serie is bovendien getest op 120 minuten brandwerendheid voor branddeuren en als zodanig voorzien van het BSI keurmerk

Certifire Approved No. CF 141.

Bij de testen moesten de deurdrangers 500.000 open/sluit bewegingen maken, terwijl ook de corrosiebestendigheid en temperatuursafhankelijkheid bekeken werden. Reden waarom fabrikant Daihatsu Diesel zonder meer 10 jaar garantie aan de serie 80 hangt.

Inf: Ramver,
Roosendaal,
0165.57.21.21

Klep i.p.v. draaien

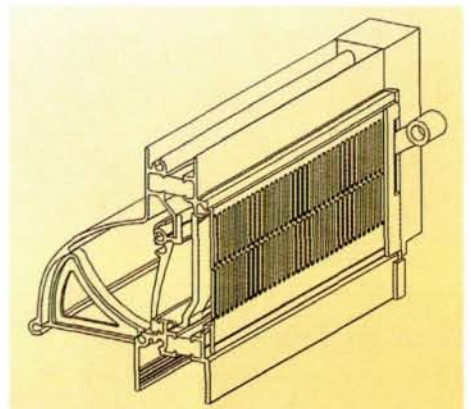
Geen draaiende cilinder als afsluiting, maar een klep, dat kenmerkt de Boostair raamventilatie in de typen 264/TCU/ SRU. Ze voldoen allereerst aan het Bouwbesluit qua sterkte, geluid, vochtwering, afscherming tegen ongedierte, lichtdoorlaat en thermische isolatie. Het Komo-atteest zegt dan genoeg van BRL en NEN-normen, KVT-90 en NPR 3671. Het ventilatierooster past daarom in de standaarddetails voor houten, kunststof en alu-kozijnen.

De finish kan geanodiseerd of RAL gemoffeld zijn. De inbouwhoogte is 100 mm bij een glasgoot van 24, 28 of 32 mm, voor een kalf met 22 mm profiel.

Tot 3 meter worden de Boostairs op maat geleverd, de standaardlengte is 6 meter. De roosters hebben een geperforeerde binnenkap die met klikstanden traploos regelbaar is.

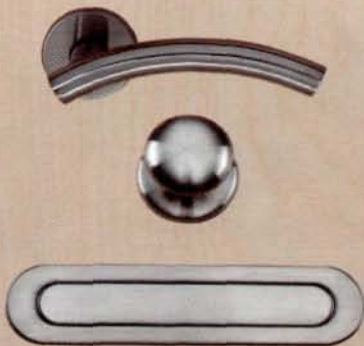
Voor de winddichtheid zorgt in gesloten toestand een afdichtingsrubber en de thermische isolatie is met koudebrug-onderbreking gerealiseerd.

Inf: Prefair,
Zoeterwoude,
071.580.38.00

Van messing, smeedijzer tot roestvaststaal; exclusief raam-, deur-, en meubelbeslag

INTERSTEEL

METALFOR

FERRARO

INTERNATIONAL
VAN LEEUWEN

Utrechtsestraatweg 220 NL-3911 TX Rhenen The Netherlands
P.O. Box 126 NL-3910 AC Rhenen The Netherlands

Tel: +31 (0)318-477777 Fax: +31 (0)318-477776 E-mail: sales@vanleeuwenint.nl

View Geïsoleerde postkast-units

Decayeux-DAD produceert en levert naast de al bekende wandmontage-portiekafsluiting en vrijstaande postkasten nu ook postkast-units speciaal voor de aluminium- en kunststofindustrie. Deze postkast-units worden geproduceerd met een geïsoleerd front van 24 mm dik, in de uitvoeringen aluminium geanodiseerd in EV1 of in kleur zoals brons etc., danwel gemoffeld in elke RAL-kleur, roestvaststaal, titaan messing. De nieuwe serie brievenbussen van Heibi Metall is leverbaar in rvs, ongelakt koper of staalkleur gemoffeld. En bovendien met geïntegreerde of losse krantenrol. Voortaan worden in de genoemde finish ook bijpassende huisnummers aangeboden. De stijl van enerzijds erg Duits en anderzijds top-modern houdt zich in evenwicht bij dit programma.

Inf: Twentex, Enschede, 053.478.08.62

Duo en Trio

De strakke Finse Bobi brievenbussen 'met de grote klep' zijn nu door hun meer-voudige versies nog meer op appartementsgebouwen en kleine kantoorcomplexen resp. twee-onder-een-kap woningen afgestemd. Dubbele of 3-voudige capaciteit op één huisbeugel, met het voordeel van de ronde uit-één-stuk korpus (roestarm, weinig naden). Bovendien zijn ze leverbaar in roestvaststaal of in RAL-kleuren finish op vuurverzinkte basis.

Een sjeke combinatie is antracietgrijs gemoffeld met rvs klep.

Inf: Bobi Holland, Moerkapelle, 079.593.61.69

Drie-in-één en méér

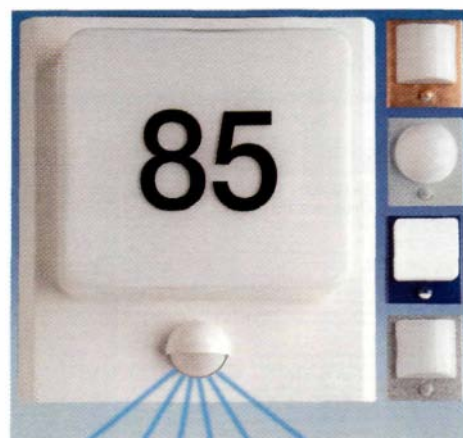
Steinel heeft inmiddels een gevestigde naam voor buitenverlichting en met name sensorlampen. Tot de nieuwste versies daarin behoren sensorlampen - reagerend op bewegingsmelders - met huisnummeraanduiding en zelfs geïntegreerde deurvideo observatie. De afgebeelde huisdeurverlichting serie L 850 is leverbaar in wit, grijs, granietgrijs, donkerblauw en een bronskleurige kunststof. Waarbij het melkglas hol, vierkant of rond kan zijn.

Inf: Hegema, Strijen, 078.674.44.44

Security Oók een entree

Een entree is meer dan representatie - status zo je wilt - want de beveiliging of toegangscontrole kun je er niet los van zien. Voor bedrijven, stadions e.d. kan dan ook een tourniket van belang zijn. En voor beveiligde tournikets kunnen bovendien magneet- of pincodecards de portier vervangen. Een even fraaie als veilige oplossing bedacht Kaba voor DSM waar medewerkers met hun fiets naar binnen moeten. Met name de combinatie met een fietsensluis blijkt goed te functioneren. De Kaba-tournikets met accesscard werden daarnaast voorzien van camera en intercom.

Inf: Kaba Ned., Nijmegen, 024.352.33.33

Het verschil tussen mijn en dijn is zo oud als de wereld. Sloten confronteren ons sinds mensenheugenis met deze begrippen. Wat tot schitterende staaltjes van techniek en vooral smeedkunst geleid heeft. Hang- en sluitwerk als

Statussymbool van weleer

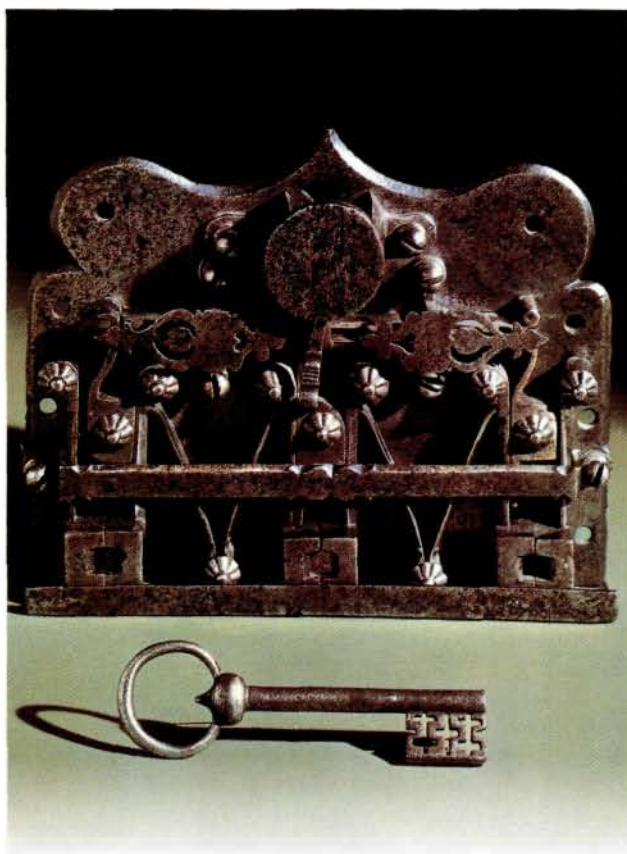
statussymbool, dus van rijkdom. Is dat vandaag wezenlijk anders? Alleen qua vorm.

Raam & Deur werpt in elke uitgave enkele oogstrelende blikken naar het verleden. Om naast de mechatronic slim-migheden waarmee we de 21ste eeuw ingaan, gewoon even te genieten van wat onze voorgangers presteerden. Suggesties? Laat maar horen: 073.503.19.34

Binnendeurslot op een van de eetkamerdeuren van het bij Doetinchem gelegen kasteel De Slangenburg (rond 1530). In koper met eimodel-deurknop en stalen binnenwerk. (foto Portfolio, F. van Lanschot Bankiers)

Dubbelslot, Spaans. De heraldische ornamentering op de 17e eeuwse slotplaten zegt het een en ander over de kennelijk vorstelijke opdrachtgever. Bomen, torens, dieren, een halve maan en gezichten. Zo'n dubbelslot, vaak gemonteerd op een 'verkeerde' plaats, was bedoeld om dieven te misleiden. Collectie Blunka Gallery, New York.

Deurslot anno 1620, Duitse makelij uit de collectie van Arthur Davidson, Londen. In de Renaissance hadden alle slotdelen aan de zichtbare binnen-zijde van de deur duidelijk ook een decoratieve functie. Het bleef niet bij kunstig smeedwerk, de sleutelbaard duidt op relatief complexe versperringen tegen opensteken.

60 Pagina's rvs-beslag

In roestvaststalen deurbeslag heeft Hagri van oudsher een pionier-reputatie. Was vroeger veel buisvormig, vandaag tonen 60 pagina's vol modellen en mogelijkheden dat ook in rvs door nieuwere technieken de creaties veel verder reiken. In de catalogus is elk model heel praktisch voorzien van een 'stripverhaal' dat in één oogopslag alle leverbare varianten van dat type toont. Verder veel 'toebereiden' tot en met rvs kozijnen aan toe.

Snuffelcatalogus

Meer plaatjes dan praatjes, daarmee zou je de Wallebroek beslagcatalogus kunnen typeren. En dat is goed zo. Want deurbeslag kies je voornamelijk met het oog, toch? De vorm, de kleur, het materiaal. Op de 48 compacte kleurpagina's gaat wat dat betreft een wereld open, van klassiek en modern slijk tot remakes van bijzondere oldtimers in Bauhaus-stijl. Overigens zeer gewild momenteel voor het in originele stijl terugbrengen van woningen uit de jaren-30. Het leveringsprogramma voorziet in nagenoeg alle model-trends en materialen: messing, nikkel, chroom, transparante kunststof, hout, roestvaststaal, smeedijzer. Van eenvoudige wc-sluiting tot raamboom-pjes, van strakke voordeurgreep of -knop tot nostalgische espagnoletten (met moderne cilinderbeveiliging). Met name voor restauratie zullen het oude luikbeslag en de opleg-basculegrendels en raamuitzetters of de sierlijke messing paumelles, trekbellens, ovale langschilden en meer van dat soort zaken een even vlotte markt vinden als het eigentijdse spul. Kortom, een snuffelcatalogus voor ieders gading.

Catalogus vol brievenbussen en meer

Bobi is voor insiders inmiddels synoniem met ruime en fraaie brievenbussen. De nieuwe ringband-catalogus toont b.v. echter ook roestvaststalen huisnummers. Het onmiskenbare Finse design vinden we vooral terug bij de - schakelbare - Stala brievenbussen en het zeer representatieve model Moon. De catalogus informeert verder over alle maten, bijbehorende beugels en statieven, RAL-kleuren, montagevoorschriften e.d., zodat een bij nieuwbouw of renovatie passende keuze niet moeilijk valt.

Bouwbeslag-zakboek

Het bekende (Duitse) Baubeschlag Taschenbuch verscheen in de nieuwe, bijgewerkte 47ste editie. Van een zakboekje is eigenlijk alleen nog sprake qua formaat, want deze unieke naslag wordt alsmat dikker. Al het belangrijke recente nieuws aan producten is erin opgenomen en als steeds compleet met technische gegevens, tekeningen en leveranciersadressen. Dit keer ook met internet-entree. Grafieken, tabellen en korte teksten helpen bij een snelle oriëntering door de hoofdstuksgewijze indeling van raam- en deurtechniek, beveiliging en slot-technische 'leer'stof. Geïnteresseerden kunnen het Baubeschlag Taschenbuch bestellen bij de redactie van Raam & Deur, pb 230, 5258 ZL Berlicum of per fax 073.503.19.34. De prijs is f46,50 incl. porti.

Goedgekeurde garagedeuren

Door de nieuwe alliantie van Euroferm met Tubauto is er een nieuwe Nederlandstalige full color catalogus over de programma-uitbreiding met goedgekeurde kantel- en sektionaaldeuren, bovendien voorzien van vingerklembeveiliging. Daarin ook garage-deur-aandrijving met Procom-10 afstandbediening en stalen branddeuren. De garagedeuren zijn in hout en metaal met en zonder cassettes. Een complete nieuwe documentatie met alle gegevens over maatvoering en uitvoeringen.

Bobi

Bobi Holland
Julianastraat 2 2751 GD Moerkapelle
079.593.61.69

Wallebroek BV

Minervum 1610
Ind.terr. Hoogeind 4817 ZL Breda
076.571.22.23

Hagri

Pijnenburg Import
postbus 8006 5004 GA Tilburg
013.536.91.75

Euroferm-Tubauto

postbus 202 5700 AE Helmond
0492.53.70.22

Branchebréééd

het meest complééét

Verzeker u dus van verdere toezending!

Alstublieft, het welkomstcadeau ligt klaar.

... en bevat de kennismaking?

De Raam & Deur redactie maakt voor u deze dynamische markt van raam- en deurtechniek nog door- en in- en overzichtelijker.

Met informatie, analyses, productnieuws en leveranciers/productschema's, gestructureerde technische marktoverzichten, regelgeving etc.

Neem een proefabonnement en verdien dit welkomstcadeau!

Praktische multi-purpose Handy-light, met 6 schroevendraaiers-bits in de magnetische houder en ingebouwd bijlicht-lampje.

Ja, noteer mij voor een kennismakings-abonnement Raam & Deur van (voorlopig) 4 uitgaven à f 58,- incl. porto en btw. Ik krijg als welkomstcadeau de Handy-light schroevendraaierset.

Toezendig op naam van _____
adres _____
postcode/woonplaats _____

Ja, noteer een bedrijfsabonnement als kennismaking op Raam & Deur van voorlopig 4 uitgaven à f 58,- incl. porto en btw. Wij ont. angen als welkomstcadeau de Handy-light schroevendraaierset.

Bedrijfsnaam _____
T.a.v. _____
adres _____
postcode/plaats _____
tel. _____

datum _____ handtekening _____

fax of brief aan: Vanmieri Mediaprojecten, Postbus 230 5258 ZL Berlicum, tel./fax: 073.503.19.34

raam en deur

Lezersservice: Voor opname in dit leveranciersregister kunt u contact opnemen met Molijn Sales Support, postbus 61, 5258 ZH Berlicum, tel. 073.503.35.44, fax 073.505.11.95 of e-mail: info@molijnsalesupport.nl
Plaatsing per nummer f 49,-

Toegangscontrolesystemen

Aerocom Communicatie Systemen BV
Argonstraat 110
Postbus 145
2700 AC Zoetermeer
tel. 079.362.00.77
fax 079.362.03.10
e-mail: post@aerocom.nl
internet: http://www.aerocom.nl
Fabrikant van buispostsystemen en importeur en leverancier van toegangscontrolesystemen.

EVVA Nederland BV

Aquamarijnstraat 5
Postbus 400
7550 AK Hengelo
tel. 074.245.25.25
fax 074.245.25.22
e-mail: suzan@duitman.nl
internet: www.duitman.nl
Importeren en assembleren van hoogwaardige sluitsystemen op zowel mechanische als elektronische basis.

Ramver Bouw- & Glasbeslag

Nispensestraat 44
Postbus 139
4700 AC Roosendaal
tel. 0165.57.21.21
fax 0165.57.21.29
e-mail: info@ramver.nl
Leverancier van specialistisch hang- en sluitwerk, bouwbeslag en glasbeslag.

Van Swaay Toegangstechniek

Hoofdweg 22
Postbus 5042
2900 EA Capelle a.d. IJssel
tel. 010.284.26.66
fax 010.422.58.02
e-mail: info@swaay.nl
internet: www.swaay.nl
Adviseren, leveren, installeren en onderhouden van automatische deuren (schuif en draai) toegangscontrole-systemen.

Bouwelementen

Edile Bouwproducten BV

Witte Paal 35
Postbus 206
1740 AE Schagen
tel. 0224.59.34.70
fax 0224.59.33.85
e-mail: info@edile.nl
Leverancier van prefab bergingen, dakkapellen, houtskeletbouw-systemen en Swedoor buitendeuren.

Brievenbussen

Keyman Products Int.

Markerkant 1303 D
Postbus 1506
1300 BM Almere
tel. 036.530.53.69
fax 036.530.52.19
e-mail: keyman@vnt.org
Distributie en groothandel in bouwbeslag, ijzerwaren, gereedschappen, postkasten, hang- en sluitwerk.

Hang- en Sluitwerk

DOM Nederland

Van Gijnstraat 31
Postbus 1186
2280 CD Rijswijk
tel. 070.319.30.06
fax 070.399.69.03
Verkoop en assemblage van hoogwaardige cilinder technieken voor bouw en industrie.

EVVA Nederland BV

Aquamarijnstraat 5
Postbus 400
7550 AK Hengelo
tel. 074.245.25.25
fax 074.245.25.22
e-mail: suzan@duitman.nl
internet: www.duitman.nl
Importeren en assembleren van hoogwaardige sluitsystemen op zowel mechanische als elektronische basis.

Keyman Products Int.

Markerkant 1303 D
Postbus 1506
1300 BM Almere
tel. 036.530.53.69
fax 036.530.52.19
e-mail: keyman@vnt.org
Distributie en groothandel in bouwbeslag, ijzerwaren, gereedschappen, postkasten, hang- en sluitwerk.

Ramver Bouw- & Glasbeslag

Nispensestraat 44
Postbus 139
4700 AC Roosendaal
tel. 0165.57.21.21
fax 0165.57.21.29
e-mail: info@ramver.nl
Leverancier van specialistisch hang- en sluitwerk, bouwbeslag en glasbeslag.

Themans BV

Litauensestraat 9
Postbus 115
7200 AC Zutphen
tel. 0575.59.57.00
fax 0575.54.13.57
e-mail: themans@themans.nl
Hang- en sluitwerk. Intermediair en adviseur voor utiliteitsbouw, industrie en woningbouw. Levering via de ijzerwarenvakhandel.

Software en automatisering

Flexisoft Automatisering

Pierssenspolderstraat 70
4591 GN Sluiskil
tel/fax 0115.47.70.00
e-mail: flexisoft@zeelandnet.nl
Ontwikkeling van software voor de glashandel, leverancier van hardware en financiële software.

Lijmen en Kitten

Hercuseal BV

Bedrijvenstraat 2
Postbus 63
4200 AB Gorinchem
tel. 0183.44.73.33
fax 0183.44.73.44
e-mail: info@hercuseal.nl
internet: www.hercuseal.nl
Producent van hoogwaardige lijmen en kitten voor bouw en industrie. ISO-9001 gecertificeerd.

Beveiligingssystemen

EVVA Nederland BV

Aquamarijnstraat 5
Postbus 400
7550 AK Hengelo
tel. 074.245.25.25
fax 074.245.25.22
e-mail: suzan@duitman.nl
internet: www.duitman.nl
Importeren en assembleren van hoogwaardige sluitsystemen op zowel mechanische als elektronische basis.

Bouwbeslag

Keyman Products Int.

Markerkant 1303 D
Postbus 1506
1300 BM Almere
tel. 036.530.53.69
fax 036.530.52.19
e-mail: keyman@vnt.org
Distributie en groothandel in bouwbeslag, ijzerwaren, gereedschappen, postkasten, hang- en sluitwerk.

Ramver Bouw- & Glasbeslag

Nispensestraat 44
Postbus 139
4700 AC Roosendaal
tel. 0165.57.21.21
fax 0165.57.21.29
e-mail: info@ramver.nl
Leverancier van specialistisch hang- en sluitwerk, bouwbeslag en glasbeslag.

Themans BV

Litauensestraat 9
Postbus 115
7200 AC Zutphen
tel. 0575.59.57.00
fax 0575.54.13.57
e-mail: themans@themans.nl
Hang- en sluitwerk. Intermediair en adviseur voor utiliteitsbouw, industrie en woningbouw. Levering via de ijzerwarenvakhandel.

Bevestigingsmaterialen en -systemen

Ramver Bouw- & Glasbeslag

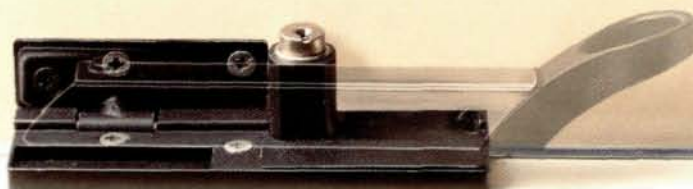
Nispensestraat 44
Postbus 139
4700 AC Roosendaal
tel. 0165.57.21.21
fax 0165.57.21.29
e-mail: info@ramver.nl
Leverancier van specialistisch hang- en sluitwerk, bouwbeslag en glasbeslag.

Automatische deuren

Van Swaay Toegangstechniek

Hoofdweg 22
Postbus 5042
2900 EA Capelle a.d. IJssel
tel. 010.284.26.66
fax 010.422.58.02
e-mail: info@swaay.nl
internet: www.swaay.nl
Adviseren, leveren, installeren en onderhouden van automatische deuren (schuif en draai) toegangscontrole-systemen.

Uniek!

DE AXAFLEX BEVEILIGER

Makkelijk te monteren
Politiekeurmerk (dus veilig)
Voor alle AXAflex-
raamuitzetters

Vanaf nu kunnen bovenlichten en klappen 100% op slot met de AXAflex beveiliging.
Uniek in zijn soort en eenvoudig snel te monteren. Getest en goedgekeurd voor gebruik bij het
Politiekeurmerk Veilig Wonen. En natuurlijk geschikt voor alle standaard AXAflex raamuitzetters.
AXA maakt veilig wonen opnieuw makkelijker.

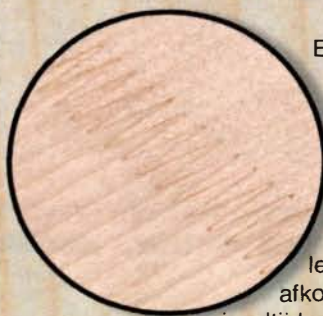
AXA

Veelzijdig veilig!

EKOH®, de harde garantie voor 'foutloos' vuren kozijnhout

Eecen maakt van gewoon vuren EKOH® vuren; het ideale hout voor de kozijnenindustrie! EKOH® vurenhout is opgebouwd uit massieve blokken en kent dus geen lijmnaden in de lengterichting. De maximale zekerheid voor een fraai eindproduct.

EKOH® kozijn- en raamhout is kaarsrecht en is leverbaar in alle gangbare afmetingen. De standaard lengte van 6.30 meter beperkt uw afkortverliezen tot een minimum. Het hout is altijd rift of halfrift gezaagd en gescand op blauw, scheuren, harszakken en jaarringen.

Het vingerlassen gebeurt geheel volgens KOMO voorschriften; bovendien worden de lijmverbindingen 10 jaar gegarandeerd. Een garantiecertificaat (GIP) ontvangt u bij elke levering.

EKOH® vurenhout dankt zijn ontstaan aan de combinatie van ecologisch verantwoorde keuzes, ultramoderne technologie en de innovatiedrang van Koninklijke Houthandel Eecen.

KOMO-nr. 32596/98

Sinds 1805

Koninklijke Houthandel Eecen B.V.

Dorpsstraat 818, Postbus 4, 1724 ZG Oudkarspel.

Tel. (0226) 31 97 00. Fax: (0226) 31 97 66.

Internet: www.eecen.nl Email: info@eeceen.nl

H&N
HOUTGROEP EECEN NEDERLAND

view

VAKBEURS VOOR RAMEN, DEUREN,
KOZIJNEN EN GEVELWERK

17 t/m 19

NOVEMBER

AHOY' ROTTERDAM

Een productie van
rtb:beurzen
CONCEPT & CREATIE

Voor informatie: 010-242 53 10

OPENINGSTIJDEN DAGELIJKS VAN 10.00 - 18.00 UUR. BEZOEK ONZE WEBSITE: WWW.VIEWRDK.NL

Eigentijds

Zelfs op Vinex-lokaties zie je tegenwoordig al moderne, althans aan de bouwstijl aangepaste voordeuren. Of je nu de hedendaagse bouw, soms neo-classicistisch of naar het voorbeeld van de Amsterdamse School, fraai vindt of niet, de deuren moeten bijpassend zijn. Maar vandaag ook meer inbraakpreventief dan in vroeger dagen. En volgens de eisen van het Bouwbesluit. Daarmee is Northgo aan de gang gegaan: smalle glasopeningen, ruimte voor een brievenbus en de mogelijkheid om meerdere kleuren toe te passen.

Inf: Northgo, Katwijk, 071.402.93.22

Geen onderdorpelproblemen meer

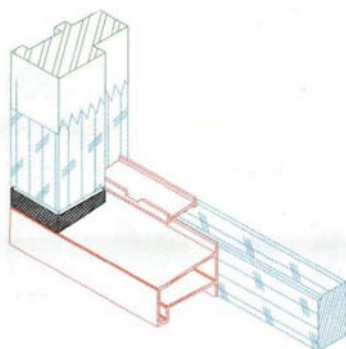
Dat onderdorpels veel te lijden hebben, behoeft geen toelichting. De problematische aansluiting van kozijnstijl en dorpel resp. beton en bestrating is sinds kort door Nijhuis Toelevering low budget opgelost. De constructie heet dan ook LB 98. Bij het systeem is gebruik gemaakt van vuren stijlen waarvan de onderste 200 mm bestaat

uit duurzaam makoré (klasse 1). Daarvoor zijn deze neuten aan de stijlen gevingerlast en kops onderaan neopreen afgedicht.

In het innovatie-idee speelt het aluminium neusprofiel met de lage 20 mm instap een even essentiële rol, o.a. met betrekking tot de geïntegreerde tochtwering. Maar waarom low budget? Omdat volgens Nijhuis zowel de aanschaf- als de stelkosten plus vanzelfsprekend de onderhoudskosten laag zijn.

De LB 98 dorpel, voor zowel binnen- als buitenwaartse deuren, kreeg mede daarom op de laatste DuBo-dag veel belangstelling.

Inf: Nijhuis Toelevering, Rijssen, 0548.53.53.00

View

'Snelle' laag-reliëf dorpel

Lage drempels, zo wil het Bouwbesluit. Het antwoord komt van Dutek Threshold Systems die een totaal nieuwe, zeer sterke kunststof dorpel ontwikkelde waarop inmiddels octrooi is aangevraagd. Hij past ook in het DuBo-plaatje want het kitgebruik is minimaal, hij kent geen koude brug en het materiaal is recyclebaar resp. levert geen schadelijke stoffen op in geval van verbranding. De drempels worden geleverd met losse neuten die eenvoudige montage in de fabriek, snel te positioneren, mogelijk maakt. Een kwestie van invoeren van gegevens in de automatische verwerking zodat de neuten exact aansluiten op de stijlen. De neur heeft een afsluitende pakking (geen of weinig kitwerk). Met deze methodiek is snel te leveren. De drempelverlagende oplossing wordt gelabeld voor het juiste kozijn/order compleet met bevestigingsmateriaal aangeleverd.

Inf: DTS/Keunen Kunststoffen, Lochem, 0573.25.64.64

Security

Kameleon deur

Ingangstechniek en toegangscontrole kunnen ook een hoge esthetische waarde hebben. Dat blijkt uit de Prisma van Boon Edam, die zich als een kameleon aan elke omgeving aanpast. Gewoon door twee panelen te wisselen.

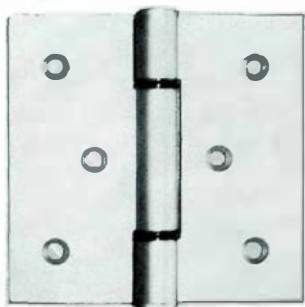
Maar op Security zijn hier nog meer beveiligingsoplossingen te zien. Zo kreeg de bekende Tourlock nog enkele nieuwe snufjes mee.

Inf: Boon Edam, Edam, 0299.38.08.91

Damko-alternatief

Als alternatief voor de bekende Damko-scharnieren liet Keyman op eigen initiatief bij Paddock Fabrications een soortgelijk type maken. In aluminium met nylon lagering, in de maat 90x90 mm. Bij voldoende vraag zijn ook andere maten en uitvoeringen mogelijk, aldus de importeur.

Inf: Keyman Products Int., Almere, 036.530.53.69

Regelgeving is per definitie saai en taai kost.
D.a. om juridische redenen en het uitsluiten van
verkeerde uitvoering. Het zij zo.
Maar ontwerper, leverancier en verwerker kunnen er

Noodzakelijk, aanbevolen ... maar taai

door Hein Stienstra

Bouwbesluit dicteert nieuwste normen inbraakveiligheid

Wie kent de ins and outs van het Bouwbesluit?
Het afgelopen jaar stond bol van de symposia en
voorlichting, dat zegt genoeg.
Het Bouwbesluit legt de wettelijke verplichting op
voor de inbraakveiligheid van gebouwen. De normen
voor hang- en sluitwerk zijn vervat in de normbladen
NEN 5096 en NEN 5087. Maar de inhoud ervan
is voor velen nog steeds ondoorzichtig. Een korte
historische terugblik is voor een beter begrip geen
overdaad alvorens op de nieuwe normen in te gaan.

Twee normeringen bepaalden sinds 1983 de
bouwkundige inbraakbeveiliging. De NEN
5088 ging over de bouwtechnische beveiliging
van woningen en de toepassing van hang- en
sluitwerk. De NEN 5089 behelsde de eisen
en beproevingsmethoden van inbraakwerend

hang- en sluitwerk, voor de toepasser/gebruiker herkenbaar
aan de SKG-sterren op goedgekeurde producten.
De toenemende vraag naar meer op de praktijk gerichte
beproevingsmethoden en harmonisatie met de Europese
Voornormen ENV 1627 t/m 1630 leverden een aantal, in 1996
gepubliceerde NVN (Nederlandse voornormen) op. Deze gaan
in op de inbraakwerendheid van gevelelementen met vaste
vullingen, ramen, deuren en luiken. De NVN 5093 beschreef
de beproevingsmethode voor de bepaling van de weerstand
tegen statische belasting. De NVN 5094 ging in op de be-
proevingsmethode voor de bepaling van de weerstand tegen
dynamische belasting. De NVN 5095 beschreef de manuele
beproevingsmethode. De NVN 5096 tenslotte vermeldde
de eisen en classificatie. Bent u er nog?
Er was een groot verschil tussen al deze NVN's en de oudere
NEN 5089. Die betrof de inbraakvertragingstijd van de pro-
ducten. De keurmeesters, die door de politie als 'inbrekers'
waren opgeleid, konden deze vertragingstijd nu ook in
gemonteerde toestand bepalen. De veranderde inbraak-prak-
tijk situatie legde hiermee de basis voor een nieuw eisenpakket

GEREEDSCHAPSET A

De gereedschapset A voor de manuele beproevings klasse 2
volgens het Bouwbesluit en het Politiekeurmerk bestaat uit:

- * een schroevendraaier - lang 260 mm, bladbreedte 10 mm
- * een schroevendraaier - lang 375 mm, bladbreedte 16 mm
- * een stophout (keg) - 80 x 40 mm, lang 200 mm
- * een waterpomptang - lang 240 mm
- * een pijpsleutel (Zweeds model pijptang) - lang 240 mm

met 'nieuwe sterren' voor hang- en sluitwerkproducten en een klassering voor complete gevelelementen. Politieke druk en de door de politie aangegeven noodzaak voor zo'n nieuw eisenpakket zorgden voor de versnelde uitwerking en publicatie van de nieuwe NEN 5096.

Nep-inbrekers aan 't werk

De NEN 5096 geeft een classificatie van de mate van inbraakwerendheid van gevelelementen, op basis van statische, dynamische en manuele beproeving (simulatie inbraak). Het normblad vervangt de eerder genoemde NVN's 5093 tot en met 5096 door één integrale publicatie. Die nieuwe normering kent zes weerstandsklassen. De manuele beproeving vervalt bij de lichtste klasse 1. Voor het Bouwbesluit en het Politiekeurmerk is klasse 2 van belang. De controleurs bepalen de weerstand met gereedschapset A (met schroevendraaiers, een keg, een waterpomptang en een pijpsleutel) in een contacttijd van 3 minuten en waarbij de maximale totale beproevingsduur 15 minuten bedraagt. De contacttijd is de werkelijke werktijd van de uitvoerder van de manuele beproeving. Daarbij zijn inbegrepen perioden van minder dan 5 seconden voor het wisselen van gereedschappen. De totale beproevingsduur is de som van contacttijd, rusttijd, gereedschapswisseltijd en waarnemingstijd. Voor zoverre de tijden elkaar overlappen - tijdens rusttijd vindt ook waarneming plaats - worden die tijden dus maar één maal geteld. De contacttijd bedraagt 20 minuten bij de zwaarste weerstandsklasse 6. Bij de daarvoor gebruikte gereedschappen moet je denken aan onder meer een koevoet, beitels en allerlei elektrische gereedschappen, waaronder een haakse slijpschijf. De maximale beproevingsduur is in die hoogste klasse 50 minuten.

'Bereikbaar' ... voor gelegenhedeninbrekers

De nieuwe NEN 5087 gaat eveneens over inbraakveiligheid, maar specifiek over de bereikbaarheid van de gevelelementen, deuren en ramen van woningen. Het zou te kostbaar zijn om de inbraakwerende eisen voor alle gevelelementen te laten gelden, dus ook voor die welke normaal gesproken niet in het 'schootsveld' van inbraakpogingen liggen. In de NEN 5087 is die bereikbaarheid voor inbraakpogingen nu eenduidig geformuleerd, zodat het Bouwbesluit eisen kan stellen aan 'bereikbare' gevelelementen. Als grondslag voor de opstelling van de NEN 5087 diende een statistisch onderzoek naar de werkwijze van

inbrekers ofwel meer praktijkgericht het bereiken van een effectieve bescherming tegen de gelegenhedeninbreker. Het gebruik van hulpmiddelen zoals ladders e.d., of inbraken door burens of andere medebewoners in woningen en woongebouwen zijn buiten beschouwing gelaten. Drie termen zijn in deze norm vooral van belang, namelijk het horizontaal vlak voor bereikbaarheid (bijvoorbeeld het aansluitend maaiveld), het werkvlak (nagenoeg horizontaal vlak van waaruit de inbraak zou kunnen beginnen) en het voor inbraak bereikbaar vlak (horizontale projectie van een verticaal vlak op de scheidingsconstructie). Een belangrijke begrenzing bij de term 'voor inbraak bereikbaar vlak' is een hoogte van 2,40 m vanaf een werkvlak. Dit werkvlak kan dan bijvoorbeeld het maaiveld zijn, maar ook een galerij of een dakvlak dat niet hoger gelegen is dan 3,50 m boven het maaiveld.

Herkenbaarheid weerstandsklasse

Eigenlijk is in verband met artikel 20a van het Bouwbesluit alleen het volgende maar relevant. Voor nieuwbouw toe te passen gevelelementen met deuren, ramen, luiken en vaste vullingen moeten voldoen aan klasse 2 van NEN 5096. Dit dient te blijken uit bijhorende documenten (verklaringen,

Motie van Heemst

Het veiligheidsbeleid dat de overheid voorstaat, verheft inbraakveiligheid van woningen tot een politiek onderwerp. Dat is uitgemond in de 'Motie van Heemst'. Die verzoekt de regering in praktische zin voorschriften op te stellen voor de inbraakwerendheid van met name de sociale woningbouw. De uitvoering van deze motie houdt in - gelet op artikel 2 van de Woningwet -, dat het Bouwbesluit een voorschrift moet bevatten met betrekking tot de inbraakwerendheid van woningen. Een essentiële overweging voor deze motie was dat hoogwaardig hang- en sluitwerk preventief werkt ten aanzien van inbraak en daarmee de veiligheid bevordert. (Merkwaardig dat zo'n motie 16 jaar na de introductie van NEN 5089 en het SKG-keur komt. In 1983 al attendeerden de branche-organisaties Justitie en VROM om preventief hang- en sluitwerk in de regelgeving op te nemen. Maar toen was het allemaal 'te duur'! Red.) Hierna stelt het Ministerie van VROM een onderzoek in. Het Bouwbesluit dient volgens dit onderzoek op korte termijn een prestatie-eis voor te schrijven voor inbraakwerendheid van woningen. Het onderzoek richt zich ook op de bijbehorende bepalingmethoden met een verwijzing naar normen. De onderzoekers bekijken in hoeverre de aard en de hoogte van de prestatie-eisen voor inbraakwerendheid de meerkosten voor de woningbouw gaan beïnvloeden. Onderzoeksresultaten wijzen uit dat het uitsluitend aanbrengen van inbraakwerend hang- en sluitwerk niet in alle gevallen tot de gewenste mate van inbraakwerendheid leidt. De inrichting van de woonomgeving en de degelijkheid van de kozijnen waarop hang- en sluitwerk zijn aangebracht, bepalen mede de inbraakwerendheid. De onderzoekers adviseren de eisen van inbraakwerendheid vooralsnog uitsluitend te betrekken op nieuw te bouwen woningen of woongebouwen.

attesten). Een op het element duurzaam aan-gebracht merkteken van inbraakwerendheid (bijvoorbeeld een sticker) zorgt voor de identi-ficatie van het product. De sticker vermeldt de weerstandsklasse in het SKG-huisje met merk-registratie-teken en toont daarnaast ook het logo van de fabrikant, de normering (NEN 5096) en het attestnummer.

Kwaliteitsverklaring

Artikel 415 van het Bouwbesluit gaat over de kwaliteitsverklaring. Het artikel is verwoord in de lange ambtelijke volzin: 'Indien bij of krachtens dit besluit een eis is gesteld ten aanzien van een bouw materiaal of bouwdeel en voor dat bouw materiaal of bouwdeel een op die eis toegesneden, door Onze Minister erkende kwaliteitsverklaring is afgegeven, is, mits dat bouw materiaal of bouwdeel overeenkomstig die kwaliteitsverklaring is toegepast, aan de betreffende eis voldaan'. Een door de minister van VROM erkende instelling geeft deze kwaliteitsverklaringen af. De verklaringen hebben een relatie met een voorschrift van het onderhavige besluit. Zij leveren voldoende bewijs dat aan een bij of krachtens dat besluit gegeven voorschrift is voldaan. Een dergelijk gekwalificeerd product is herkenbaar aan een overeenkomstig artikel 1 van de Woningwet voorgeschreven merkteken. Dit is aangebracht op het product zelf of op de verpakking. In de praktijk komt op een KOMO-atteest de volgende opmerking voor: 'Ingevolge de regelingen Bouwbesluit als gepubliceerd door VROM is deze door SKG afgegeven kwaliteitsverklaring o.a. in het kader van de bouwvergunning tevens het voldoende bewijs als bedoeld in artikel 415 van het Bouwbesluit, mits en voor zover deze kwaliteitsverklaring is opgenomen in de laatste uitgave van de lijst van kwaliteitsverklaringen, uitgegeven door de SBK te Rijswijk en voor zover in verband met de toepassing geen hogere prestaties vereist zijn'.

Conformiteitsverklaring

Twee erkende keuringsinstituten leggen zich toe op het testen van gevelelementen, namelijk de Stichting Kwaliteitscentrum Gevelelementen (SKG) en de Stichting Keuringsbureau Hout (SKH). Alleen gevelelementen die de test goed doorstaan, komen voor nieuw te bouwen woningen in aanmerking. Het is ook mogelijk om - bijvoorbeeld op basis van bestektekeningen en omschrijvingen van een reeds goedgekeurd gevelement - een conformiteitsverklaring voor een bepaald

Bouwbesluit

Het ministerie van VROM heeft een onderzoek afgerond naar inbraakwerend hang- en sluitwerk. Het daarin uitgebrachte positieve advies leidt tot het 'Besluit van 22 september 1998, houdende wijziging van het Bouwbesluit inzake inbraakwerend hang- en sluitwerk'.

Het Bouwbesluit vermeldt na artikel 20 het nieuwe artikel 20a. Dat luidt:

'Lid 1 - Deuren, ramen, kozijnen en daarmee gelijk te stellen constructie-onderdelen in een uitwendige scheidingsconstructie van een woning, die bepaald overeenkomstig NEN 5087, bereikbaar zijn, moeten, bepaald overeenkomstig NEN 5096, een weerstandsklasse voor inbraakwerendheid hebben van tenminste 2.

Lid 2 - Het eerste lid is van overeenkomstige toepassing op een inwendige scheidingsconstructie tussen een woning en een niet in die woning gelegen ruimte'.

Artikel 21 krijgt de wijziging.

'In het eerste lid wordt >20< gewijzigd in >20a<'. VROM vroeg het NNI te zorgen voor de noodzakelijke normen. Dit resulteerde in de bundeling en aanpassing van een aantal voornormen tot de nu definitieve norm NEN 5096 : 'Inbraakwerendheid gevelelementen met deuren, ramen, luiken en vaste vullingen'. Er wordt tevens de norm NEN 5087 ontwikkeld. Daarin is vastgelegd wanneer een gevelement voor een gelegenheidsinbreker bereikbaar is.

gevelement te verkrijgen. De beoordelingscommissie van SKG/SKH geeft deze verklaring dan af.

Afwijkend maar gelijkwaardig veilig

Het Bouwbesluit bevat een nieuw artikel 21(1). Op grond hiervan is het mogelijk van de veiligheidsvoorschriften af te wijken. De aanvrager van de bouwvergunning dient aan te tonen dat het door hem gekozen product tenminste gelijk is aan de krachtens de artikelen 2 t/m 20a gegeven voorschriften. Het is mogelijk dat er niet aan enig voorschrift is voldaan. De aanvrager van de bouwvergunning moet dan in de woning of het woongebouw op gelijkwaardige wijze andere en/of aanvullende maatregelen treffen. Hij moet daarmee hetzelfde beoogde veiligheidsniveau bereiken.

Inbraakwerendheid bepaalt toepassing gevelelementen

Praktijkrichtlijnen en kwaliteitseisen zijn de basis voor het ontwerp van gevelelementen in hout, metaal of kunststof. De fabrikant moet aan deze grondslag volgens de nieuwste normeringen 'inbraakpreventie' toevoegen. Dat betreft het juiste gekeurde hang- en sluitwerk en de deugdelijke bevestiging daarvan. De producent dient ook tot de montage behorende detailleringen tijdig af te stemmen.

door Ron van Hoof

Compleet met hang- en sluitwerk afgemonteerde gevelelementen blijken in praktijk hoog te scoren. Hoewel deze producten nogal eens te lijden hebben onder de ruige en natte omstandigheden op het werk. Er is een groot aanbod van inbraakwerend hang- en sluitwerk. Helaas op de komende Securitybeurs niet in de volle breedte te zien. Bepalend voor de keuze is de (inbraakwerende) kwaliteit/prijs verhouding.

De NEN 5096 beschrijft de beproevingen voor de volgens artikel 20a van het Bouwbesluit vereiste prestatie-eis 'weerstandsklasse 2'. De NEN 5087 bepaalt welke gevelelementen voor de gelegenheidsinbreker bereikbaar zijn en daarom aan bedoelde prestatie-eis moeten voldoen (zie elders).

De testen op inbraakwerendheid bestaan uit statische-, dynamische- en manuele beproevingen voor afgehangen en sluitbaar gemaakte gevelelementen.

De NEN 5096 - al dan niet aangevuld met individuele gebruikerseisen - bepaalt nu vooreerst de kwaliteit. Het bedieningsgemak ofwel het uitnodigen tot gebruik speelt daarbij een rol naast een aantrekkelijke vormgeving en kleurstelling. Voor de professionele verwerker gelden andere zaken, zoals eenvoudige montage, standaard boormaten, standaardisatie van afmetingen en mogelijkheid tot nastellen.

Houten ramen en deuren

De KVT '95 draagt als titel 'Kwaliteit van houten gevelelementen - Omschrijving materialen en halfproducten en voorwaarden voor de samenstelling'. Dit voorschrift vormt de kwaliteitsgrondslag voor het ontwerpen van houten kozijnen, ramen en deuren. De eisen, ontwerp-richtlijnen en uitvoeringsrichtlijnen gelden voor in Nederland toe te passen houten kozijnen en de daarin opgenomen beweegbare delen, vaste vullingen en ventilatievoorzieningen.

Deze producten zijn bestemd voor plaatsing in uitwendige scheidingsconstructies van woningen, van woongebouwen en van niet voor woning bestemde gebouwen. De KVT '95 is van toepassing op houten kozijnen die niet bijdragen aan de sterkte en stabiliteit van het bouwwerk.

Voor producenten van houten gevelelementen is de Publicatie 98-08 Inbraakwerend geveltimmerwerk van de Stichting Keuringsbureau Hout (SKH) verschenen. Deze publicatie met specifieke inbraakwerende eisen - voortkomend uit art. 20a

van het Bouwbesluit - stelt de 'Eisen aan maatvoeringen' onder meer onder product- en uitvoeringseisen.

Je bepaalt aan de hand van een tabel de minimale houtzwaarte van een kozijn op basis van het type raam of deur. Het gebruik van Western red cedar is voor inbraakwerend geveltimmerwerk uitgesloten.

Beoordelingsrichtlijnen

Een beoordelingsrichtlijn (BRL) geeft, naar aanleiding van de prestatie-eisen van het Bouwbesluit (en de bepalingmethoden), aan waarop de uitvoering van attestingsonderzoek moet plaatsvinden. Op grond hiervan volgt eventueel een attest (kwaliteitsverklaring).

De KVT '95 is voor houten gevelelementen goedgekeurd als kwaliteitsgrondslag voor ontwerp en uitvoering. Bij de kwaliteitsverklaringen spelen nog twee beoordelingsrichtlijnen een belangrijke rol:

* BRL 0801 Nationale beoordelingsrichtlijn voor het KOMO-atteest met productcertificaat voor houten gevelelementen

* BRL 0803 Nationale beoordelingsrichtlijn voor het KOMO-atteest met productcertificaat voor houten buitendeuren

Een gemeente moet op grond van artikel 415 van het Bouwbesluit bij de aanvraag van een bouwvergunning zo'n erkende kwaliteitsverklaring aanvaarden als voldoende bewijs dat het product beantwoordt aan de eisen van het Bouwbesluit. Hiervoor gelden twee voorwaarden: de kwaliteitsverklaring dient op de betreffende eis te zijn toegesneden en het product dient overeenkomstig de kwaliteitsverklaring te zijn toegepast.

Houten kozijnen en buitendeuren

Voor kozijnen (inmetstel- en montage-) geldt ook voornoemde BRL 0801. Ze dienen in

relatie tot de NEN 5096 tevens te beantwoorden aan de SKH publicatie 98-08 'Inbraakwerend gevelwerk'.

De timmerindustrie koopt in de praktijk (in de meeste gevallen) de deuren in bij de deurenfabrikanten. Het merendeel van deze fabrikanten heeft zich verenigd in de Stichting Garantie Deuren (GND), waarover verderop meer over hun werkwijze. Een timmerfabrikant mag, mits hij beschikt over een KOMO-kwaliteitsverklaring, onder bepaalde voorwaarden en eisen het h+s-werk zelf verzorgen en afhangen. De controle daarop gebeurt door SKH. Hetzelfde geldt ten aanzien van beglazen, maar dat mag ook op de bouw door een gespecialiseerde beglazer en onder verantwoordelijkheid van de aannemer geschieden. Daarbij houdt de controleur het meegeleverde beglazingsvoorschrift aan.

Hang- en sluitwerk

De complete combinatie van deur (of raam) met kozijn, hang- en sluitwerk alsmede het afhangen, moet voldoen aan de betreffende weerstandsklasse uit NEN 5096.

Het is vooralsnog niet mogelijk het door de leveranciers van hang- en sluitwerk gehanteerde sterrenstelsel zonder meer op deze combinatie van toepassing te verklaren. Eerst moet afstemming plaatsvinden tussen de nieuwe NEN 5096 en de oudere NEN 5089 (Eisen en beproevingsmethoden inbraakwerend hang- en sluitwerk). De NEN 5089 zal dan onder meer de 'inbrekerstest' moeten opnemen.

Het KOMO-certificaat vermeldt het bijbe-

horende hang- en sluitwerk als een raam of deur geschikt is bevonden voor klasse 2 of 3 volgens NEN 5096. Het goed-gekeurde type raam of deur mag uitsluitend dit hang- en sluitwerk met bevestiging hebben. Alles bij elkaar weer overeenkomstig de KVT '95 met aanvullende eisen uit de SKH publicatie 98-08.

Bevestiging

Evenals het hang- en sluitwerk moeten de bevestigingsmiddelen voldoen aan de eisen voor metalen onderdelen (volgens hoofdstuk 37 van de KVT '95). Dat betreft in hoofdzaak de weerstand tegen breuk, vervorming en corrosievastheid. Daarnaast moet, conform de tabel in hoofdstuk 37, afstemming bestaan op het materiaal van de te bevestigen onderdelen, de mogelijke aanwezigheid van agressieve stoffen in het hout en de mogelijke vochtbelasting. De kwaliteiten, verband houdend met de inbraakwerendheid, moeten weer beantwoorden aan de aanvullende SKH publicatie 98-08 'Inbraakwerend geveltimmerwerk'.

Beglazing

De bestaande voorschriften betreffen zowel het plaatsen van glas als andere vaste vlakke vullingen in sponningen.

Naast de algemene uitgangspunten volgens NPR 3577 'Beglazen van gebouwen' is de basis voor inbraakwerendheid de KVT '95, hoofdstuk 12 (beglazing), met het aanvullend document SKH-publicatie 98-08 'Inbraakwerend geveltimmerwerk', de paragrafen 4.3.1. (beglaasde vakvullingen) en 4.3 (dichte vakvullingen).

Een gelegenheidsinbreker waagt het niet gauw door een gebroken ruit een woning in te gaan. Hij tracht via een in het glas gemaakt handgat sluitingen te bedienen. Dat is de reden om in de norm te eisen dat ramen en deuren met een sleutel afsluitbaar moeten zijn. Deze eis is soms strijdig met het vereiste bedieningsgemak of de noodzaak om snel bij brand

Politiekeurmerk veilig wonen

De nieuwe Bouwbesluit-eis voor de inbraakwerendheid voor woningen is sterk verwant aan het Politiekeurmerk Veilig Wonen; kortweg 'het Keurmerk'. Bouwbesluit en Keurmerk verwijzen immers naar dezelfde normen.

De Nederlandse politie en de Stuurgroep Experimenten Volkshuisvesting (SEV) hebben vijf jaar geëxperimenteerd. Nu staat de landelijke implementatie van het Keurmerk voor de deur. Het Bouwbesluit schrijft de nieuwe prestatie-eis voor de inbraakwerendheid van nieuw te bouwen woningen voor. Tegelijkertijd zal men in alle politieregio's en -districten er op voorbereid moeten zijn dat bewoners, bedrijven, woningcorporaties en gemeenten vragen naar het Keurmerk. Dat kan dan zowel het Keurmerk voor nieuwbouw zijn, als het

Keurmerk voor bestaande bouw. Het na goedkeuring uit te reiken certificaat geeft de bewoners een stuk zekerheid.

Het biedt ook de mogelijkheid premiekorting te bedingen op van toepassing zijnde verzekeringen.

Er is echter één groot verschil. Waar het Bouwbesluit min of meer verplicht is, blijkt het Keurmerk vrijwillig. Het Keurmerk Nieuwbouw is één geheel. Daarbij zijn eisen gesteld op planologisch, stedenbouwkundig niveau, aan het gebouw, blok of complex en aan de woning. Die eisen gaan van woningdichtheid en bebouwingshoogte tot het slot op de deur.

De aanvrager van het Keurmerk is altijd de opdrachtgever van het bouwproject.

Het Keurmerk Bestaande bouw is in drie afzonderlijk te certificeren delen gesplitst: woning, complex/gebouw en wijk.

De drie deelcertificaten geven samen recht op een keurmerk. De aanvragers van het Keurmerk zijn de eigenaren van woningen, woongebouwen en complexen.

te kunnen vluchten. De norm biedt om die reden de mogelijkheid de eis van afsluitbaarheid te laten vervallen. Er moet dan wel inbraakwerend glas zijn toegepast volgens een klasse van de NEN-EN 356 'Beproeving en classificeren van beveiligingsbeglazing voor toepassing in gebouwen'. De glasbranche heeft er voor gekozen om - net als bij het hang- en sluitwerk - de verschillende typen inbraakwerende beglazing aan te duiden met een sterrenstelsel.

Metalen ramen en deuren

De branchevereniging VMRG hanteert al sinds 1950 eigen kwaliteitseisen. Deze zijn thans vastgelegd in de 'VMRG Kwaliteitseisen en adviezen 1993' met de 'Aanvulling 1997'. Een specifiek op de NEN 5096 toegesneden aanvulling op de kwaliteitseisen is nog niet voorhanden. In de afgelopen jaren hebben de leden van de VMRG hun producten eerst laten testen conform de Europese voornorm ENV 1627 (inbraakwerendheid ramen en deuren). Later, na aanpassing van de eisen van het Politiekeurmerk, volgens de BRL 2701, die gebaseerd is op de NVN 5096. Er vindt momenteel onderzoek plaats in hoeverre deze goedkeuringen de nieuwe eisen volgens artikel 20a van het Bouwbesluit dekken.

Kunststof ramen en deuren

De branchevereniging VKG heeft in 1992 'De VKG-voorschriften voor beproeving en beoordeling van inbraakwerende kunststof kozijnen, ramen en deuren' ontwikkeld. Deze voorschriften zijn

sterk verwant aan de Duitse norm DIN 18 054 ('Einbruchhemmende Fenster'). Hierin zijn vier klassen te onderscheiden, namelijk

- A0 = beperkt inbraakwerend met isoglas
- A1 = beperkt inbraakwerend met glas volgens DIN 52 290
- B = gemiddeld inbraakwerend
- C = verhoogd inbraakwerend.

De basiskwaliteit voor KOMO-certificatie is aangegeven in de 'VKG Kwaliteitseisen en adviezen 1994', waarvoor ook een eigen VKG-keur geldt. Een specifiek op de NEN 5096 toegesneden aanvulling op de kwaliteitseisen is nog niet voorhanden. De bestaande bouw kan - op basis van de BRL 3104 (manuele test) - gebruik maken van kozijnen, ramen en deuren, die door de SKG zijn getest. De producten zijn te herkennen aan het kwaliteitslogo voor inbraakwerendheid (SKG-huisje), maar nu met een merkregistratie -teken. In plaats van een aantal 'sterren' staat nu vermeld: 1A overeenkomend met 3 minuten test danwel 1B volgens 5 minuten test. Het kwaliteitslogo geldt ook voor nieuwbouw. Er staat nu evenwel in het huisje de klasse volgens NVN 5096, bijvoorbeeld een 2 (= 3 minuten test) of een 3 (= 5 minuten test). De nieuwe klasse 2 komt overeen met de oude VKG-klasse A0/A1. De nieuwe klasse 3 komt overeen met VKG klasse B. Er vindt onderzoek plaats in hoeverre deze goedkeuringen de nieuwe eisen volgens artikel 20a van het Bouwbesluit dekken.

Bouw moet woonomgeving veiligheids bieden

Een woninginbraak heeft een grote impact op het veiligheidsgevoel van de bewoners en de omgeving. De overheid wil het afnemende gevoel van veiligheid een halt toeroepen en formuleerde sinds januari in het Bouwbesluit eisen voor inbraakwerend hang- en sluitwerk van woningen. Hiermee, en met de aanpassing van bijbehorende NEN-normen, is een grote verantwoordelijkheid voor een veilig gebouwde omgeving neergelegd bij ontwerpers en bouwers. De publicatie 'Veilig wonen in nieuwbouw' van Stichting Bouwresearch (SBR) biedt praktijkgerichte informatie over preventieve maatregelen op buurtniveau en een richtlijn voor de juiste product- en materiaalkeuze bij de beveiliging van woningen. Hierbij is een relatie gelegd naar het Politie Keurmerk Veilig Wonen. Architectuur en de keuze van producten en materialen spelen een belangrijke rol bij de daadwerkelijke beveiliging van de woning zelf. Deugdelijk hang- en sluitwerk en inbraakpreventieve detailleringen van gevelelementen, kozijnen, ramen en deuren moeten ongewenste bezoekers buiten houden. Voor gangbare materialen als hout, metaal en kunststof wordt dit aan de hand van beoordelings-richtlijnen beschreven.

Daarnaast worden aanbevelingen gedaan voor het plaatsen van o.a. sloten, scharnieren, deurkrukken en glaslatten voor veel voorkomende typen deuren, kozijnen, ramen, beglazing en verankeringen. Op basis van jarenlange praktijkervaring is tevens aangegeven waarom en met welk type sloten ramen, deuren en kozijnen het beste kunnen worden beveiligd.

Om tot een veilig gebouwde omgeving te komen pleit SBR voor samenwerking en overleg van de bouwsector met o.a. politie, brandweer, justitie, verzekeraars en gemeenten.

De handleiding 'Veilig wonen in nieuwbouw', primair bestemd voor opdrachtgevers, ontwerpers en bouwers, is zeker van belang voor de handel die actief is in hang- en sluitwerk, ramen, deuren e.d. Het eerste herziene deel in deze reeks, 42 pagina's in omvang, kan als artikel 456H99 à f 39,50 excl.btw/porto besteld worden bij SBR, 010.411.4111.